

Broj: 01-6-04-6-861-3/17
Datum: 08.09.2017. godine

BOSNA I HERCEGOVINA

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BIH
PREDSTAVNIČKI DOM
SARAJEVO
n/r predsjedavajuće**

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVIN
SARAJEVO

PRIMLJENO 12-09-2017 15 ⁰⁰			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02-	04-	2207	17

Predmet: Informacija o stanju sigurnosti u Bosni i Hercegovini u 2016. godini,
dostavlja se,-

Veza: : Akt Generalnog sekretarijata Vijeća ministara BiH broj: 05-07-I-2206-8/17
od 07.09.2017. godine

U prilogu akta dostavljamo Vam **Informaciju o stanju sigurnosti u Bosni i Hercegovini u 2016. godini**, koju je Vijeće ministara BiH razmatralo i usvojilo na 112. sjednici održanoj 30.8.2017. godine.

Informaciju o stanju sigurnosti u Bosni i Hercegovini u 2016. godini, dostavljamo radi uvrštavanja na dnevni red naredne sjednice Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

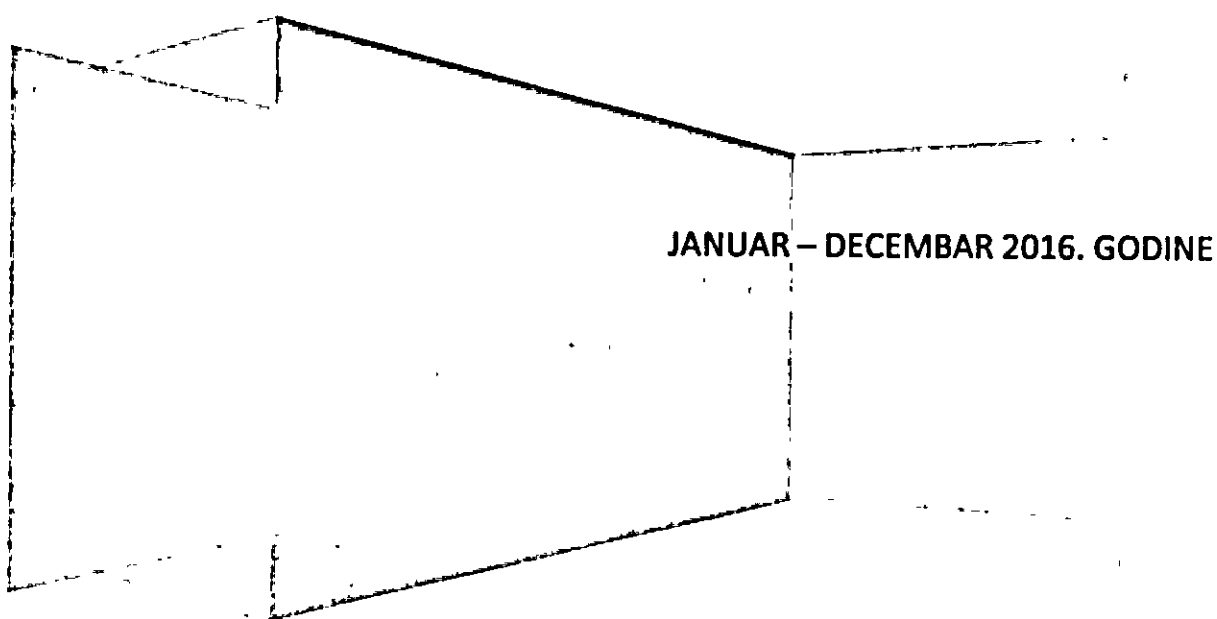
MINISTAR
Dragan Mektić

Prilog: - Informacija o stanju sigurnosti u BiH za 2016. godinu,
- Prilog Operativne akcije SIPA-a u 2016. godini,

Dostavljeno:
- naslovu
- a/a

Informacija o stanju sigurnosti u Bosni i Hercegovini u 2016. godini

Sadržaj

Uvod	2
Sažetak informacije.....	3
Sigurnosni izazovi i rizici u 2016. - 2017. godini.....	6
Granična sigurnost.....	8
Prekogranični kriminal.....	17
Kretanje kriminala u 2016. godini.....	20
Organizirani kriminal u BiH.....	22
Kaznena djela protiv integriteta BiH.....	26
Terorizam.....	26
Pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti.....	31
Privredni (gospodarski) kriminal	33
Krivotvorenje novca.....	35
Korupcija.....	36
Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga.....	37
Kaznena djela krijumčarenje i trgovina osobama	41
Kaznena djela izazivanje opće opasnosti.....	42
Ilegalno držanje i trgovina oružjem, municijom i minsko-eksplozivnim sredstvima.....	43
Kaznena djela protiv imovine.....	45
Kaznena djela krađe motornih vozila.....	46
Razbojstva-razbojničke krađe.....	46
Zločini iz mržnje - Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti.....	47
Krivična djela protiv polnog integriteta.....	49
Krivična djela protiv života i tijela.....	49
Javni red i mir.....	50
Prilog	50

Uvod

Informacija o stanju sigurnosti u Bosni i Hercegovini u 2016. godini, te provedenim mjerama institucija i agencija za zaštitu zakonitosti, s tim u vezi u toj godini, (na osnovu podataka tih institucija i agencija) ima za cilj da zakonodavnoj vlasti BiH posluži kao osnov u namjeri da u svom budućem radu, kroz zakonodavne inicijative, unaprijedi postojeće zakonske okvire u skladu sa evropskim standardima, te politike, strategije i akcione planove, kako bi se osigurala efikasnija borba protiv svih vidova organiziranog kriminala, korupcije, terorizma, kao i protiv općeg kriminaliteta.

Kako je napredak u sigurnosnom sektoru u BiH moguć samo uz visok nivo saradnje i koordinacije ključnih aktera, jedna od težišnih aktivnost Ministarstva u 2016. godini, bila je usmjerena ka implementaciji operativnog sporazuma o saradnji BiH s EUROPOL-om (31.08.2016. godine, potpisan je sporazum BiH s EUROPOL-om u vezi s poboljšanjem saradnje s krovnom policijskom agencijom u Evropi).

Na ovaj način BiH postaje sastavni dio evropskog policijskog sistema, kao i sve njene policijske agencije. Ovom saradnjom nastojat će se osigurati zadovoljavajući nivo sigurnosti i u BiH, te su ključni ciljevi Ministarstva sigurnosti BiH i agencija za jačanje zakona u BiH u 2017. godini borba protiv nasilnog radikalizma, terorizma, organizovanog kriminala, krijumčarenja droga, trgovine ljudima i automafije. Veoma važan segment u vremenu pred nama je i borba protiv korupcije jer je ona ušla u sve pore društva i destabilizuje ekonomske prilike u BiH.

Kada se 2016. godina rezimira sa sigurnosnog aspekta, može se reći da je bila veoma dinamična i izazovna, ne samo za Ministarstvo sigurnosti BiH nego i sve sigurnosne agencije u BiH. Zbog terorističkih napada koji su se desili u Bosni i Hercegovini i Evropi u 2015. godini, u 2016. godinu smo ušli suočeni sa ozbiljnim sigurnosnim prijetnjama što je iziskivalo neprekidni rad i angažman svih agencija za zaštitu zakonitosti, kako bi se spriječilo ponavljanje tih akata. Na osnovu bitnih pokazatelja, iznijetih kako u sažetku Informacije tako i u njenoj razradi, može se reći da se u toj namjeri uspjelo te da je stanje sigurnosti u BiH u 2016. godini, bilo na zadovoljavajućem nivou.

Sažetak informacije

Informacija o stanju sigurnosti u Bosni i Hercegovini u 2016. godini je sačinjena u skladu sa ovlastima i obavezama Ministarstva sigurnosti BiH, te na osnovu raspoloživih podataka policijskih agencija BiH i u BiH (Državna agencija za istrage i zaštitu BiH, Uprava za indirektno oporezivanje BiH, Granična policija BiH, Služba za poslove sa strancima BiH, Obavještajno-sigurnosna agencija BiH, Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske¹ i Policija Brčko distrikta BiH)².

Stanje sigurnosti u Bosni i Hercegovini u 2016. godini imalo je slijedeće ključne trendove:

U oblasti granične sigurnosti i kretanja i boravka stranaca:

- U izvještajnom razdoblju evidentirano je **3.285 prelazaka** ili pokušaja prelaska preko državne granice za **1.451 lice** koja se nalaze u bazama potraga po raznim osnovama. U odnosu na isti period 2015. godine broj evidentiranih prelazaka državne granice predmetnih lica veći je za **276 ili 9,17%** (3.009), dok je broj lica veći za **181 ili 14,25%** (1.270).
- U ilegalnom prelasku državne granice u 2016. godine otkriveno je **218 lica** što je **povećanje za 39 ili 21,79%** u odnosu na 2015. godinu, kada je evidentirano 179 lica. Od ukupnog broja, **141 lica** je otkriveno prilikom ilegalnog ulaska u BiH, dok je prilikom ilegalnog izlaska iz BiH otkriveno **77 lica**.
- Evidentirana su ukupno **883 strana državljana** koji su deportovani iz BiH ili su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje (2015. – 758). Najveći broj lica su državljani susjednih zemalja (34,85%), državljani Turske (21,84%) i Albanije (7,12%).
- Tokom 2016. godine registrirana su **2.243 stranca** kojima nije dozvoljen ulazak u BiH na osnovu člana 17. i 24. Zakona o strancima. U odnosu na 2015. godinu (2.432), broj stranaca kojima nije dozvoljen ulazak u BiH smanjen je za **189 lica ili 7,77%**. Ulazak je odbijen za državljane **78 zemalja**, **13 lica** čije državljanstvo nije poznato i **jedno lice** bez državljanstva.
- Evidentirani broj prelazaka lica iz zemalja visokog migracijskog rizika preko državne granice u 2016. godine iznosi **328.898 lica**, što je **povećanje za 34.955 lica ili 11,89 %** u odnosu na 2015. godinu (293.943). U BiH je ušlo **172.416**, a izašlo **156.482** državljana zemalja visokog migracijskog rizika što predstavlja pozitivnu razliku od **15.934 lica**.
- U skladu sa potpisanim međunarodnim Sporazumima o readmisiji-admisiji lica prihvaćeno je **119 stranih državljana**, više za **170,45%** u odnosu na 2015. godinu (44). Po Sporazumu sa R. Hrvatskom prihvaćeno je **108 strana državljana**, na Međunarodnom aerodromu Sarajevo tri državljana Njemačke, dva državljana Srbije, jedan Makedonije i jedan Hrvatske, te četiri državljana Turske po Sporazumu sa

¹ Informacija o stanju bezbjednosti u Republici Srpskoj u 2016. godini, preuzeta je sa zvanične web stranice Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske – www.mup.vladars.net, pristupljeno dana 19.05.2017. godine.

² **Važna napomena:** Iako je, kao rezultat projekta „Uspostava boljih mehanizama saradnje između policije i tužilaštava u BiH“ koji je finaliziran 2010. god. ujednačeno i usaglašeno 20 policijskih obrazaca, službeni izvještaj o počinjenom krivičnom djelu i izgled i sadržaj Krivičnog upisnika, Ministarstvo sigurnosti BiH još uvijek ne može prikupiti harmonizovane podatke od policijskih tijela u BiH za potrebe sačinjavanja Informacije o stanju sigurnosti u BiH, te tako, još uvijek, nismo u mogućnosti ni statističke pokazatelje razvrstati po polu i rodnoj analizi u skladu sa Akcionim planom BiH o primjeni Rezolucije UN 1325 – Žene, mir i sigurnost.

Republikom Srbijom. Izvršena je readmisija iz BiH 120 stranih državljana, u odnosu na 2015. godinu (103) više za 16,50%. Najveći broj stranaca predat je Crnoj Gori (84 ili 70,00%).

- Inspektori za strance su vršili inspekcijske kontrole boravka stranaca u fizičkim i pravnim licima koje pružaju usluge smještaja, turističkim agencijama, obrazovnim institucijama, preduzećima i institucijama u kojima rade stranci po osnovu izdate radne dozvole, preduzećima u kojima su osnivači strani državljani, kontrole adresa stanovanja i promjene adrese stanovanja. **Tokom 2016. godine je izvršeno ukupno 6.910 kontrola i izdato je 1.795 prekršajnih naloga**, dok je tokom 2015. godine izvršeno 7.264 kontrola (pad vrijednosti u visini 4,87%) kojom prilikom su utvrđene određene nepravilnosti i izdata su 452 prekršajna naloga (porast vrijednosti u visini 297%).
- U skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca tokom 2016. godine preduzete su **mjere u 1.340 slučaja** i to: donešeno je 221 rješenja o otkazu bezvznog boravka, 287 rješenja o otkazu privremenog boravka, 52 rješenja o otkazu stalnog boravka, 29 rješenja o otkazu bezvznog boravka sa izrečenom mjerom protjerivanja, 2 rješenja o otkazu privremenog boravka sa izrečenom mjerom protjerivanja, 418 rješenja o protjerivanju stranaca iz BiH, donešeno je 18 zaključaka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, dok je za 313 lica rješenjem određena mjera stavljanja pod nadzor (od čega je **311 lica smješteno u Imigracioni centar, 2 lica smještena pod nadzor u mjestu boravišta**).
- Prikupljena saznanja i informacije su analizirane i procjenjene od strane službenika Službe za poslove sa strancima, što je **rezultiralo izradom 111 informacija** o prikupljenim operativnim saznanjima koje su blagovremeno dostavljene u nadležnost i postupanje Tužilaštvu BiH, OSA-i, SIPA-i, Graničnoj policiji, entitetskim MUP-a i drugim agencijama na dalju nadležnost i postupanje i bile su od velikog značaja u otkrivanju i procesuiranju počinilaca krivičnih djela, što predstavlja pad vrijednosti od 37,99 % u odnosu na 2015. godinu tokom koje je Služba u dalju nadležnost dostavila 179 informacija.

U oblasti kriminaliteta:

- U toku 2016. godine, **Granična policija BiH** je na graničnim prelazima, u graničnom pojasu i u unutrašnjosti BiH evidentirala **296 krivičnih djela** (2015.-254). Nadležnim tužiteljstvima u BiH dostavljeno je 257 službenih izvještaja (2015.- 206). Osumnjičena su 364 lica (2015.-301), od čega je 350 fizičkih (2015.-287), 1 pravno lice (2015.-2) dok za 13 lica nije bilo moguće utvrditi identitet (2015.-14).
- Ukupan broj registriranih krivičnih djela u Bosni i Hercegovini u 2016. godini (29.179) je manji za 6,33% u odnosu na 2015. godinu (31.154), te je u odnosu na 2014. godinu manji za -15,92% (34.705). Sve ovo ukazuje na to da se bazična sigurnost u Bosni i Hercegovini **stabilizuje** i pored niza sigurnosnih izazova i rizika, za koje treba naći prave mjere i odgovore, kao i činjenice da se policija susreće sa sve složenijim krivičnim djelima, od kojih neka unose strah među građane.
- Kao značajan činilac u sprečavanju i otkrivanju kriminaliteta jeste i koeficijent ukupne rasvijetljenosti krivičnih djela. Tako je u 2016. godini, u **Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske** koeficijent ukupne rasvijetljenosti iznosio 77,8% (74,8% u 2015.), a po nepoznatom izvršiocu- NN 59,7% (56,5% u 2015.). U **Federalnoj upravi policije**, u 2016. godini, ukupna stopa otkrivenosti je 60,80%, što je na istom nivou kao i 2015. godine. Naknadno je u FBiH rasvijetljeno 4.711 djela (44,90%) od ukupnog broja krivičnih djela prijavljenih po nepoznatom počinioocu, od čega 1.513 (14,42%) iz ranijeg perioda. Slična kretanja su i u **Policiji Brčko distrikta BiH**.
- U **Državnoj agenciji za istrage i zaštitu (SIPA)** u 2016. godini, intenzivno je rađeno na sprečavanju, otkrivanju i istraživanju krivičnih djela, u okviru čega je nadležnim tužilaštvima podneseno 128 izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu, protiv ukupno 356 lica (325 fizičkih lica, 26 pravnih lica i pet NN lica. U 2015. godini podneseno je 168 izvještaja protiv ukupno 373 lica (343 fizička lica, 24 pravna lica i šest NN lica).

- U oblasti zakonitosti u radu, na ovlaštene radnike policijskih agencija u BiH je u 2016. godini izvršeno 128 napada (2015. godine - 110), što je za 16,36% više nego prethodne godine.
- SIPA je u 2016. godini sprovela 24 operativne akcije što je 9% više u odnosu na 2015. godinu, kada su sprovedene 22 operativne akcije. U sprovedenim operativnim akcijama slobode je lišeno 130 lica što je 38% više u odnosu na 2015. godinu kada su slobode lišena 94 lica.
- Evidentirana krivična djela privrednog kriminala su u porastu. U 2016. godini u Bosni i Hercegovini je registrovano 1.319 krivična djela protiv privrede, poslovanja i sigurnosti platnog prometa iz oblasti poreza i carina, što je za 8,64% više nego u prethodnoj godini.
- U toku 2016. godine, policijske agencije BiH i u BiH su registrirale ukupno 685 krivičnih korupcijska djela, što u odnosu na prošlu godinu (728), predstavlja smanjenje broja ovih krivičnih djela za -5,90%.
- Materijalna šteta nastala izvršenjem KD privrednog kriminaliteta prema izvještajima Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA-e), Uprave za indirektno oporezivanje i MUP-a Republike Srpske, na nivou Bosne i Hercegovine u 2016. godini iznosila je 99.755.217 KM (2015. godine 202.235.386 KM).
- U 2016. godini zabilježen je pad registriranih krivičnih djela u vezi sa trgovinom ljudima. Registrirano je 26 krivičnih djela u vezi sa krijumčarenjem i trgovinom ljudima, uključujući i navođenje na prostituciju, što u odnosu na 2015. godinu, kada je zabilježeno 35 ovakvih krivičnih djela, predstavlja pad od -25,71 %.
- Broj registriranih krivičnih djela (KD-a) u vezi sa zloupotrebom droga u BiH u 2016. godini (1.481) je u porastu u odnosu na 2015. godinu (1.325) za 11,77%. Prema podacima policijskih agencija i institucija, ova krivična djela počinilo je 1.549 osoba, što je za 5,51% počinitelja više nego prethodne godine. Najbrojnije krivično djelo (KD) je posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga, nakon kojeg slijedi neovlaštena proizvodnja i promet opojnih droga.
- **Važan podatak je da prema podacima SIPA-e, Granične policije BiH, Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, Službe za poslove sa strancima, Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske i Policije Brčko Distrikta BiH, u Bosni i Hercegovini u 2016. godini nije bilo terorističkih napada** (2015. godine tri).
- U 2016. godini, podneseno je 20 izvještaja protiv 23 lica i dvije dopune izvještaja protiv dva lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivična djela iz oblasti terorizma, a u 2015. godini podneseno je 19 izvještaja protiv 30 lica (29 poznatih lica i jedno NN lice) zbog postojanja osnova sumnje da su počinjena krivična djela terorizma i krivična djela koja se mogu dovesti u vezu sa terorizmom.
- U 2016. godini SIPA je podnijela šest izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu protiv 23 lica (21 fizičkog lica i dva pravna lica), koji se sumnjiče za krivična djela pranja novca i druga krivična djela, a u 2015. godini podnesena su četiri izvještaja protiv 28 lica (18 fizičkih lica i deset pravnih lica) i jedna dopuna izvještaja protiv pet lica (tri fizička lica i dva pravna lica).
- Prema raspoloživim podacima, kroz finansijski sistem BiH u legalne novčane tokove ubačeno je 32.084.951,95 KM nelegalno stečenog novca, dok je pričinjena materijalna šteta od prijavljenih krivičnih djela iznosila 30.026.846,00 KM (pričinjena šteta za tri pravna lica na području BiH). U 2015. godini u legalne novčane tokove ubačeno je 7.986.494,36 KM nelegalno stečenog novca, dok je pričinjena materijalna šteta od prijavljenih krivičnih djela iznosila 6.039.108,89 KM.
- SIPA je podnijela 11 izvještaja protiv 13 lica i jednu dopunu izvještaja protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivična djela protiv integriteta BiH, a u 2015. godini deset izvještaja protiv 12 lica.
- Od ukupnog broja krivičnih djela (KD-a) registriranih u 2016. godini (29.179), 15.627 KD ili 53,55% odnosi se na krivična djela protiv imovine, što je manje nego 2015. godine. Zabilježeno je smanjenje broja krivičnih djela protiv imovine za 13,67% u odnosu na 2015. godinu (17.999). Smanjen je i broj izvršilaca ovih krivičnih djela za 14,70%.
- U 2016. godini, u BiH je zabilježeno smanjenje krivičnih djela krađe (otuđenja) motornih vozila za 19,48% u odnosu na 2015. godinu. U Federaciji BiH, u 2016. godini, izvršeno je 897 krivičnih djela otuđenja motornih vozila, što je manje za 200 djela (-18,2 %) u odnosu na uporedni period. U Republici

Srpskoj, u 2016. godini prijavljeno je **126 krivična djela** koja se odnose na otuđenje motornih vozila (2015. godine 172), za -26,7% manje nego prethodne godine.

- **Registrirana razbojništva** su u 2016. godini smanjena na nivou Bosne i Hercegovine (915), za -7,20% u odnosu na 2015. godinu (986), dok je broj izvršilaca u porastu za 3,33 %.
- U 2016. godini u BiH su u padu **registirana krivična djela razbojničke krađe** za -19,23%.
- U Bosni i Hercegovini je u 2016. godini registrirano za - 24,65% manje krivičnih djela **izazivanja opće opasnosti** nego u istom periodu prošle godine.
- Smanjen je broj registriranih krivičnih djela (KD) **iz oblasti ilegalnog posjedovanja i trgovine oružja** na nivou Bosne i Hercegovine u 2016. godini u odnosu na prethodnu godinu za - 12%.
- **Krivično djelo izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti u BiH** (6) je u 2016. godini u smanjenju za -66,66% u odnosu na 2015. godinu.
- U BiH je u 2016. godini smanjen broj krivičnih djela (KD) **protiv polnog integritete** (146) za -10,97% u odnosu na 2015. godinu. Smanjen je također i broj počinjenja krivičnog djela **silovanje** (27) za -25% (2015.-36), ali su u porastu KD **iskorištavanje djece i malodobnih osoba za pornografiju** (14) (2015.-6).
- Na nivou BiH, u 2016. godini registriran je porast krivičnih djela **protiv života i tijela** (1.588) za 1,72% u odnosu na prethodnu godinu.
- U odnosu na prethodnu godinu, u 2016. godini došlo je na nivou BiH **do smanjenja broja ubistava** (45) za -24,44%, ali je broj ubistava u pokušaju (60) porastao za 10%. U porastu na nivou BiH su krivična djela **nanošenje teške tjelesne ozljede** za 2,53% (2016. godine 525 KD a 2015. 512 KD), **nanošenje lake tjelesne povrede** za 1,6% (2016. godine 889 KD a 2015. 875 KD), **te učestvovanje u tuči** za 19,04% (2016.godine 50 KD a 2015. 42 KD)
- **Stanje javnog reda i mira** u Bosni i Hercegovini je gotovo na istom nivou u odnosu na isti period prošle godine. Povećan je broj prekršaja za 0,63%. Najbrojnije su tuče, fizički napadi, vrijeđanje, svađe, nedolično ponašanje, sprečavanje pripadnika policije u obavljanju javnih funkcija, neovlaštena upotreba oružja, nasilničko ponašanje, ugrožavanje prijetnjom napada, prosjačenje i dr.

Sigurnosni izazovi i rizici u periodu 2016. - 2017. godina

Sigurnosni izazovi s kojima se susreće Bosna i Hercegovina moraju se razmotriti u širem kontekstu globalnih, regionalnih i unutrašnjih zbivanja. Trendovi i događaji za koje se čini da su daleko, mogu uticati i na našu sigurnost, katkad na potpuno neočekivan način. Neki od tredova u kojima se sigurnost Bosne i Hercegovine mora ispitati, uključuju više izazova:

Globalni izazovi: Sigurnosni izazovi s kojima se Bosna i Hercegovina susreće, moraju se razmotriti u kontekstu **sveukupnih odnosa globalnog okruženja**. Izazovi što ih donose aktuelna globalna kretanja, uveliko su posljedica rastućih razlika u nivou ekonomskog i društvenog razvoja, između bogatog i siromašnog dijela svijeta i **rastuće dužničke krize u svijetu, međunarodnog terorizma u svim njegovim pojavnim oblicima**, stalnog ugrožavanja životne sredine, nekontrolisane proizvodnje i prodaje naoružanja, intenziviranja prisilnih migracija, koje su posljedica oružanih sukoba, negativnih ekonomskih i društvenih kretanja u nekim zemljama Sjeverne Afrike i Bliskog Istoka ili su rezultat političkih pritisaka u nekim tranzicijskim zemljama u geostrateškoj borbi velikih sila za prevlast. Tu su i izazovi povezani s raznim oblicima međunarodnog organiziranog kriminala, koji potiču trajnu socijalnu i ekonomsku

nestabilnost u pojedinim državama regije, odnosno zemalja u okruženju, što se reflektira i na Bosnu i Hercegovinu.

Regionalni izazovi: Svi izazovi na globalnoj razini mogu indirektno ili direktno uticati na stabilnost u regiji Jugoistočne Evrope. Poseban izazov s kojim se susreće Jugoistočna Evropa kao cjelina, jeste ekonomska i politička nestabilnost kao rezultat raznih finansijskih i političkih pritisaka velikih sila. Prema geostrateškom položaju, područje Jugoistočne Evrope nalazi se na važnim trgovačkim putevima između Evrope i Azije. To su istovremeno i putevi nezakonite trgovine oružjem, narkoticima, te bijelim robljem, a mogu biti korišteni i za tranzit terorističkih skupina i sredstava za izvođenje terorističkih akcija. Regija je u posljednjem desetljeću dvadesetog vijeka bila poprište mnogih sukoba, koji su ostavili ekonomske, psihološke, socijalne i druge posljedice.

Unutrašnji izazovi: Bosna i Hercegovina je država opterećena određenim unutrašnjim problemima političke prirode, koji su ozbiljna opasnost za socijalnu, političku, sigurnosnu i svaku drugu stabilnost zemlje. Neki od unutrašnjih izazova su:

1. Pitanje sigurnosti na regionalnom i globalnom planu, prije svega u domenu borbe protiv terorizma u svim njegovim pojavnim oblicima. Teroristički napadi mogu se očekivati svugdje. Evidentna je visoka indoktrinacija terorista, prije svega putem društvenih mreža, ali i njihova organizovanost putem tih istih mreža.
2. Nova tendencija: Izbjeglička kriza u prvoj fazi svog razrješavanja imala je glavni problem u smještaju izbjeglica, a nakon napada širom Evrope, fokus se stavlja na sigurnost granica.
3. Poseban prioritet agencija za provođenje zakona u narednom periodu bit će usmjeren na borbu protiv privrednog kriminaliteta i korupcije, aktuelni problemi vezano za sumnjivo kreditiranje poreznih dugovanja pojedinih privatnih firmi, te ratne i sumnjive poratne privatizacije; pranje novca kroz „investicije“ i postojanje druge protivzakonito stečene imovine.
4. Postojanje mreže organiziranog kriminala, uključujući i prekogranični. Relativno brzo obnavljanje neutralisanih mreža, posebno „profitabilnih“ oblika kriminala: preprodaja ukradenih vozila, trgovina ljudima, krivična djela vezana za posjedovanje i rasturanje narkotika, i sl. Suočavamo se i sa novim vrstama sintetičkih droga koje nisu dosad bile na bh. „tržištu“.
5. Visoka stopa nezaposlenosti, koja doprinosi povećanju općeg siromaštva i društvenog raslojavanja, koja se manifestuje i kroz javno protestovanje i drugo ispoljavanje nezadovoljstva građana. Ne treba zanemariti ni javljanje straha i očajanja zbog egzistencijalne ugroženosti, kao ni pojedinačno ispoljavanje nasilnog ekstremizma u okviru takvih protesta.
6. Postojanje onih vidova ekstremizma koji imaju za cilj ugrožavanje teritorijalnog integriteta Bosne i Hercegovine, izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti, slobode i prava čovjeka i građanina, uznemirenost građana, te sprečavanje povratka izbjeglica i raseljenih lica.

7. Znatno je smanjeno djelovanje ekstremistia koji vrbuju „dobrovoljce“ za odlazak na strana ratišta i njihovo pristupanje jedinicama ISIL-a, te je sada prisutan problem povratka tih indoktriniranih „dobrovoljaca“ u Bosnu i Hercegovinu. Posebno važan je projekat deradikalizacije i potreba rada sa osobama koje su već osuđene za terorizam, kako bi odbacili radikalne ideje, a time i prestali predstavljati sigurnosnu prijetnju. Tu su napravljeni prvi iskoraci i u narednom periodu predstoji ozbiljan posao na deradikalizaciji i odvrćanju, posebno mladih ljudi od radikalizma i ekstremizma.
8. Izostanak bolje međusobne koordinacije i komunikacije među policijskim agencijama i sigurnosnim institucijama u BiH.
9. Brojni ekološki izazovi i problemi, povezani sa sistemskom korupcijom.
10. Neprocesuiranje nekih slučajeva ratnog zločina za koje su nadležne domaće vlasti.
11. Rizik zloupotrebe bezviznog režima.
12. Sve složenija krivična djela.
13. Postojanje tamne brojke kriminaliteta.

Kada je riječ o konkretizaciji prioriteta, vezanih za aktuelno sigurnosno stanje u Bosni i Hercegovini, lista sigurnosnih pitanja-prioriteta je također, usklađena sa postojećom procjenom prijetnji organizovanog kriminala za regiju Jugoistočne Evrope (OCTA SEE), s naglaskom na organiziranu i međunarodnu dimenziju krivičnih djela od interesa za BiH.

I GRANIČNA SIGURNOST

1. **Zaštita međunarodnih granica, unutrašnjih graničnih prelaza i regulisanje prometa na graničnim prelazima, readmisija, azil i migracije**

Promet osoba preko državne granice

Tokom 2016. godine registrovan je prelazak **46.285.120** lica preko državne granice, od čega na ulazu **23.566.541** i na izlazu **22.718.579** lica. U odnosu na 2015. godinu (41.980.986) promet lica preko državne granice povećan je za 4.304.134 ili 10,25%.

U toku 2016. godine evidentiran je prelazak državne granice (ulaz i izlaz) **18.403.104** transportnih sredstava, što je u odnosu na 2015. godinu (16.035.250) povećanje za **2.367.854** ili **14,77%**.

Otkrivene osobe sa potraga

U izvještajnom razdoblju evidentirano je **3.285** prelazaka ili pokušaja prelaska preko državne granice za **1.451** lica koja se nalaze u bazama potraga po raznim osnovama. U odnosu na isti period 2015. godine broj evidentiranih prelazaka državne granice predmetnih lica veći je za **276** ili **9,17%** (3.009), dok je broj lica veći za **181** ili **14,25%** (1.270).

Pregled identificiranih lica kroz potražnu djelatnost u bazama podataka Granične policije BiH

Lica pronađena po potragama sudova INTERPOL-a i drugih nadležnih organa			WATCH lista	Zabrana prelaska, info o prelasku i dr.	UKUPNO
aktivne potrage	obustavljene potrage	ukupno			
581	158	739	146	566	1.451

Po osnovu raspisa i potraga nadležnih sudsko-polijskih organa BiH prilikom granične kontrole identificirano je 477 lica za koja je utvrđeno da su potrage aktivne. Na osnovu raspisanih potjernica po zahtjevu INTERPOL-a Sarajevo pronađena su 104 lica za kojima je potjernica bila aktivna.

Od ukupnog broja identificiranih lica za kojima su potrage/potjernice u trenutku kontrole bile aktivne u bazama GP BiH, 158 ili 21,38% u međuvremeno je obustavljeno, a da informacija o tome nije blagovremeno dostavljena GP BiH.

Po osnovu tzv. „watch liste“ evidentiran je prelazak državne granice za 146 lica. O prelascima državne granice kao i drugim sigurnosnim informacijama za navedena lica, obavještene su agencije koje su tražile informiranje.

Evidentirano je 174 lica u bazama INTERPOL-a sa mjerom informisanja zbog kriminalne prošlosti. Na osnovu zaprimljenih zahtjeva o izrečenim mjerama zabrane prelaska državne granice identificirano je 155 lica o čemu su obavješteni organi koji su izrekli zabranu. Na osnovu zahtjeva Ministarstva sigurnosti, Sektora za azil, evidentirana su 23 lica koja su u statusu tražitelja azila, odnosno imaju izbjeglički status u BiH, te su za sve slučajeve dostavljene informacije navedenom organu. Na osnovu zahtjeva bivše Komisije za reviziju državljanstva BiH i Sektora za državljanstva Ministarstva civilnih poslova (MCP) registrirano je 37 lica. Pored navedenog, po drugim osnovama u skladu sa zahtjevima nadležnih organa u BiH evidentirano je 177 lica.

Osobe predate nadležnim organima

Nadležnim organima predata su 349 strana državljana, za 50,43% više u odnosu na prethodnu godinu kada su predata 232 lica. Službi za poslove sa strancima BiH predata je 249 lica, UIO BiH 18 i ostalim organima 82 lica.

Razlozi za predaju stranih državljana	2016.	udlo (%)	2015.	+/- (%)
Prekoračenje ili ilegalan boravak	251	71,92	142	76,76
Uhapšeni po potragama	80	22,92	71	12,68
Carinski prekršaj	18	5,16	19	-5,26
Ukupno	349	100	232	50,43

Ilegalni prelasci BiH granice, broj otkrivenih lanaca odnosno organizatora krijumčara ljudi

U ilegalnom prelasku državne granice u 2016. godine otkriveno je 218 lica što je povećanje za 39 ili 21,79% u odnosu na 2015. godinu, kada je evidentirano 179 lica. Od ukupnog broja, 141 lice je otkriveno prilikom ilegalnog ulaska u BiH, dok je prilikom ilegalnog izlaska iz BiH otkriveno 77 lica.

ILEGALNI/NEZAKONITI PRELASCI GRANICE BiH										
Granica sa	2016.	2015.	+/- (%)	udio u 2016. (%)	u BiH	udio (%)	Iz BiH	udio (%)	na GP	van GP
Hrvatska	115	86	33,72	52,75	63	28,90	52	23,85	22	93
Crna Gora	47	28	67,86	21,56	42	19,27	5	2,29	5	42
Srbija	41	33	24,24	18,81	23	10,55	18	8,26	3	38
Pomorski promet	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0
Vazdušni promet	15	32	-53,13	6,88	13	5,96	2	0,92	15	0
Ukupno	218	179	21,79	100,00	141	64,68	77	35,32	45	173

Na graničnim prelazima otkriveno je 45 lica (na ulazu 17 i na izlazu 28), a van graničnog prelaza 173 lica (na ulazu 124 i na izlazu 49).

Lica otkrivena u ilegalnom prelasku državne granice imala su državljanstvo 20 zemalja.

Redni broj	Državljanstvo	Broj lica	Na GP	Ulaz	Izlaz	Van GP	Ulaz	Izlaz
1.	Bosna i Hercegovina	52	3	0	3	49	41	8
2.	Srbija	19	2	1	1	17	14	3
3.	Turska	25	10	7	3	15	0	15
4.	Italija	9	1	0	1	8	8	0
5.	Šri Lanka	8	0	0	0	8	0	8
6.	Hrvatska	16	3	3	0	13	11	2
7.	Indija	4	0	0	0	4	0	4
8.	Kolumbija	5	5	0	5	0	0	0
9.	Pakistan	8	5	5	0	3	1	2
10.	Crna Gora	6	0	0	0	6	6	0
11.	Iran	2	0	0	0	2	2	0
12.	Slovenija	1	1	0	1	0	0	0
13.	Nositelj PI Kosovo	16	10	0	10	6	6	0
14.	Albanija	7	0	0	0	7	1	6
15.	Njemačka	2	0	0	0	2	2	0
16.	Palestinska samouprava	1	1	0	1	0	0	0
17.	Nizozemska	3	0	0	0	3	3	0
18.	Libanon	1	1	0	1	0	0	0
19.	Kuba	2	2	0	2	0	0	0
20.	Sirija	7	1	1	0	6	6	0
21.	Irak	1	0	0	0	1	1	0
22.	Jordan	1	0	0	0	1	1	0
23.	Maroko	2	0	0	0	2	2	0
24.	Francuska	2	0	0	0	2	2	0
25.	Irska	1	0	0	0	1	1	0
26.	Belgija	16	0	0	0	16	16	0
27.	Azerbejdžan	1	0	0	0	1	0	1
	Ukupno	218	45	17	28	173	124	49

U ilegalnom prelasku granice najviše je državljana BiH 52, zatim Turske 25, R. Srbije 19, R. Hrvatske 16, Nosioci PI sa oznakom R. Kosovo 16, Belgije 16, Italije 9, Šri Lanke 8, Pakistana 8, Albanije 7, Sirije 7, Crne Gore 6, Kolumbije 5, Indije 4, Nizozemske 3, Francuske, Irana, Kube, Maroka, Njemačke po 2 i po jedan državljanin Palestinske samouprave, Slovenije, Libanona, Irske, Jordana, Iraka i Azerbejdžana.

Osobe koje su zatražile azil na granici ili u graničnom pojasu, ili imaju izbjeglički status

Namjeru za podnošenjem zahtjeva za azil izrazilo je 13 lica (2015. – 5). Namjere za podnošenjem zahtjeva za azil izražene su na Međunarodnom aerodromu Sarajevo od strane 10 državljana Pakistana i 2 državljana Turske, i u graničnom pojasu JGP Višegrad jedan državljan Sirije.

Deportirane osobe iz BiH

Evidentirano je 68 stranih državljana (2015. – 64) koji su deportovani iz BiH. Razlozi zbog kojih su strani državljani deportovani iz BiH:

- ilegalan boravak u BiH..... 51 strani državljan ili 75,00%
- izvršenje KD..... 5 stranih državljana ili 7,35%
- ostali razlozi..... 12 stranih državljana ili 17,65%

Stranci deportovani iz BiH su državljani Srbije (44), Albanije (8), lica sa putnom ispravom R. Kosovo (4), Crne Gore (4), Sirije (4), Hrvatske (2), Ruske Federacije (1) i Iraka (1).

U izvještajnom razdoblju evidentirano je 815 stranih državljana koji su samostalno napustili teritoriju BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje (2015. – 694).

Razlozi zbog kojih su strani državljani samostalno napustili BiH:

- rješenje o protjerivanju..... 469 ili 57,55%
- otkazan bezvizni režim..... 261 ili 32,02%
- otkazan privremeni boravak..... 45 ili 5,52%
- otkaz boravka sa protjerivanjem..... 26 ili 3,19%
- odbijen zahtjev za boravak..... 10 ili 1,23%
- odbijen zahtjev za azil..... 2 ili 0,25%
- otkazan stalni boravak..... 2 ili 0,25%

Strani državljani koji su samostalno napustili BiH imali su državljanstvo 60 zemalja, 38 lica sa putnom ispravom R. Kosovo, 6 lica nepoznatog državljanstva i 6 lica sa statusom izbjeglice:

Srbija..... 216	Austrija..... 7	Bjelorusija..... 3	Grčka..... 1
Turska..... 178	Litvanija..... 7	Filipini..... 3	Južna Koreja... 1
Albanija..... 58	SAD..... 7	Francuska..... 3	Kanada..... 1
Hrvatska..... 38	Status izbjeglice... 6	Iran..... 3	Katar..... 1
Nos.PI R Kosovo.... 38	Kina..... 6	Palestina..... 3	Kuba..... 1
Crna Gora..... 30	Nepoznato..... 6	Australija..... 2	Liban..... 1
Italija..... 26	Rumunija..... 6	Brazil..... 2	Mađarska..... 1
Makedonija..... 16	Ruska Fed..... 6	Danska..... 2	Moldavija..... 1
Indija..... 13	Ukrajina..... 6	Gana..... 2	Nepal..... 1
Kuvajt..... 11	Egipat..... 5	Irak..... 2	Poljska..... 1
Libija..... 11	Kolumbija..... 5	Jordan..... 2	Sirija..... 1
S. Arabija..... 10	Bugarska..... 4	Madagaskar.. 2	Slovačka..... 1
Holandija..... 9	Češka..... 4	Maroko..... 2	Španija..... 1
Njemačka..... 8	Švicarska..... 4	Pakistan..... 2	Tadikistan..... 1
Slovenija..... 8	UEA..... 4	Azerbejdžan.. 1	Tunis..... 1
Šri Lanka..... 8	V.Britanija..... 4	Etiopija..... 1	

Najveći broj lica su državljani susjednih zemalja (34,85%), državljani Turske (21,84%) i Albanije (7,12%).

Evidentirana su ukupno 883 strana državljana koji su deportovani iz BiH ili su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje (2015. – 758).

Vozila vraćena prilikom pokušaja ulaska/izlaska u/iz BiH, uz navođenje razloga

Broj transportnih sredstava kojima nije dozvoljen prelazak državne granice u 2016. godine iznosi 6.885 što je više za 594 ili 9,44%, u odnosu na 2015. godinu (6.291). Broj transportnih sredstava kojima nije dozvoljen ulaz u BiH je 6.439 ili 93,52%, a izlaz iz BiH 446 ili 6,48% od broja vozila kojima nije dozvoljen prelazak državne granice.

Transportna sredstva kojima nije dozvoljen prelazak državne granice prema granici:

Granica sa	2016.	Udio (%)	Vraćena TS na	
			ulazu	izlazu
Hrvatska	4.273	62,06	3.934	339
Srbija	1.426	20,71	1.359	67
Crna Gora	1.186	17,23	1.146	40
Ukupno	6.885	100,00	6.439	446

Razlozi odbijanja prelaska granice transportnim sredstvima su:

Razlog vraćanja	Ulaz	Izlaz	Ukupno	Udio (%)
Neposjedovanje zelenog kartona ili odgovarajućeg osiguranja	4.859	0	4.859	70,57
Neposjed. važeće dokumentacije o vozilu ili zapisnika o oštećenju m/v	1.024	71	1.095	15,90
Neposjed. dokumen. za obavljanje prijevoza roba i putnika u međ. saobraćaju	182	77	259	3,76
Drugi razlozi	374	298	672	9,76
Ukupno	6.439	446	6.885	100,00

Izdate vize na graničnim prijelazima

Tokom 2016. godine na graničnim prelazima izdato je 66 viza (2015. – 120). Na Međunarodnom aerodromu Sarajevo izdate su 62 vize, Međunarodnom aerodromu Banjaluka tri i jedna viza izdata je od strane JGP Zvornik. Vize su izdate državljanima 28 zemalja.

Kamerun..... 6	Iran..... 3	Mali..... 2	Tadžikistan..... 1
Irak..... 5	JAR..... 3	Pakistan..... 2	Siera Leone..... 1
Nigerija..... 5	Tailand..... 3	Libanon..... 1	Etiopija..... 1
Uganda..... 4	Gruzija..... 3	Saud Arabija..... 1	Libija..... 1
Kazahstan..... 4	Gana..... 3	Palestina..... 1	Indonezija..... 1
Kongo..... 4	Kenija..... 2	Tunis..... 1	Benin..... 1
Namibija..... 3	Kolumbija..... 2	Bangladeš..... 1	Kina..... 1

Izvršeno je i poništavanje 3 vize državljanima Šri Lanke.

Readmisija/admisija - prihvati osoba po sporazumima

U skladu sa potpisanim međunarodnim Sporazumima o readmisiji-admisiji lica prihvaćeno je 119 stranih državljana, više za 170,45% u odnosu na 2015. godinu (44). Po Sporazumu sa Republikom Hrvatskom prihvaćeno je 108 stranih državljana, na Međunarodnom aerodromu Sarajevo tri državljana Njemačke,

dva državljana Srbije, jedan Makedonije i jedan Hrvatske, te 4 državljana Turske po Sporazumu sa Republikom Srbijom.

Izvršena je readmisija iz BiH 120 stranih državljana, u odnosu na 2015. godinu (103) više za 16,50%. Najveći broj stranaca predat je Crnoj Gori (84 ili 70,00%).

Ulazak državljana zemalja visokog migracijskog rizika

Evidentirani broj prelazaka lica iz zemalja visokog migracijskog rizika preko državne granice u 2016. godine iznosi 328.898 lica, što je povećanje za 34.955 lica ili 11,89 % u odnosu na 2015. godinu (293.943). U BiH je ušlo 172.416, a izašlo 156.482 državljana zemalja visokog migracijskog rizika što predstavlja pozitivnu razliku od 15.934 lica.

U odnosu na 2015. godinu evidentirano je povećanje razlike broja izlazaka u odnosu na ulaz za 567 lica ili 3,69%. Upoređivanjem podataka o ulazu i izlazu u odnosu na podatke iz 2015. godine evidentno je da je broj evidentiranih ulazaka u BiH lica iz zemalja visokog migracijskog rizika u 2016. povećan za 17.761 lica ili 11,48%, a broj evidentiranih izlazaka iz BiH ovih lica povećan je za 17.194 lica ili 12,34%. Najveća pozitivna razlika ulaz/izlaz evidentirana je kod državljana Turske (6.888), Albanije (6.374), Kine (1.929) i Indije (484), negativna razlika zabilježena je kod državljana Šri Lanka (-8).

Odbijeni ulasci strancima u BiH, uz navođenje razloga

Tokom 2016. godine registrirana su 2.243 stranca kojima nije dozvoljen ulazak u BiH na osnovu člana 17. i 24. Zakona o strancima. U odnosu na 2015. godinu (2.432), broj stranaca kojima nije dozvoljen ulazak u BiH smanjen je za 189 lica ili 7,77%. Ulazak je odbijen za državljane 78 zemalja, 13 lica čije državljanstvo nije poznato i jedno lice bez državljanstva.

Pregled odbijenih ulazaka prema granici:

Granica sa	Odbijeni ulazi u BiH			
	2016.	2015.	+/- (%)	Udio %
Hrvatskom	1.443	1.262	14,34	64,33
Crnom Gorom	235	270	-12,96	10,48
Srbijom	151	267	-43,45	6,73
Pomorski promet	0	0	/	0,00
Vazdušni promet	414	633	-34,60	18,46
Ukupno	2.243	2.432	-7,77	100,00

Odbijeni ulasci po razlozima:

Neposjedovanje važeće putne isprave.....	1.223	ili 54,53%
Neposjedovanje vize za ulazak, boravak, prelazak preko teritorije BiH ili odobrenja boravka propisano Zakonom.....	572	ili 25,50%
Neposjedovanje dovoljno sredstava za izdržavanje, uključujući i sredstva za zdrav. zaštitu.....	80	ili 3,57%
Nemogućnost dokazivanja ili pružanja informacija o svrsi namjeravanog boravka.....	266	ili 11,86%
Neposjedovanje ulazne vize susjedne države u koju putuje.....	3	ili 0,13%
Izrečene mjere protjerivanja, otkaza boravka ili zabrana ulaska na teritoriju BiH.....	24	ili 1,07%
Lice se vodi u evidencijama kod nadležnog organa kao prestupnik.....	6	ili 0,27%
Prijetnja bezbjednosti BiH, javnom poretku, javnom redu i miru, javnom zdravlju u BiH ili međunarodnim odnosima.....	34	ili 1,52%
Prilikom pokušaja ulaska u BiH predložiti krivotvorenu putnu ispravu.....	5	ili 0,22%
Lice je već provelo na teritoriji BiH 90 dana u periodu od šest mjeseci, računajući od dana prvog ulaska, a radi se o državljaninu zemlje bezviznog režima.....	13	ili 0,58%
Postoje osnovi sumnje da će obavljati onu vrstu poslova za koju je potrebna radna dozvola.....	4	ili 0,18%
Maloljetnici.....	13	ili 0,58%
Ukupno	2.243	100%

Aktivnosti Službe za poslove sa strancima u BiH u otkrivanju i sprečavanju neregularnih migracija

Inspektori za strance su vršili inspekcijske kontrole boravka stranaca u fizičkim i pravnim licima koje pružaju usluge smještaja, turističkim agencijama, obrazovnim institucijama, preduzećima i institucijama u kojima rade stranci po osnovu izdate radne dozvole, preduzećima u kojima su osnivači strani državljani, kontrole adresa stanovanja i promjene adrese stanovanja. Tokom 2016. godine je izvršeno ukupno 6.910 kontrola i izdato je 1.795 prekršajnih naloga, dok je tokom 2015. godine izvršeno 7.264 kontrola (pad vrijednosti u visini 4,87%) kojom prilikom su utvrđene određene nepravilnosti i izdata su 452 prekršajna naloga (porast vrijednosti u visini 297%).

U ovom izvještajnom periodu inspektori za strance su izvršili ukupno 17.930 operativnih provjera (10.876 operativnih provjera je izvršeno tokom 2015. godine) i tom prilikom su u određenim predmetima utvrđene činjenice da se radi o pokušaju neregularnih migracija u 356 slučajeva (tokom 2015. godine u 391 slučaju utvrđeno da se radi o pokušaju neregularnih migracija). Naime, 114 nepravilnosti je otkriveno tokom utvrđivanja činjeničnog stanja postojanja osnovanosti podnesenih zahtjeva za odobrenje/produženje privremenog boravka, odobrenja stalnog boravka rezultirale odbijanjem zahtjeva za odobrenje/produženje privremenog boravka, te 242 nepravilnosti su utvrđene tokom procjene postojanja osnovanosti podnesenih zahtjeva za ovjeru pozivnog pisma.

Kao rezultat taktičke procjene Terenskih centara o mogućim neregularnostima i zloupotrebama već odobrenih privremenih i stalnih boravaka, vršene su ponovne nenajavljene kontrole od strane inspektora za strance, posebno privremenih boravaka po

osnovu braka sa državljanima BiH i obrazovanja, kao i stalnih boravaka koje su do sada dale značajne rezultate.

Naime, tokom ovog izvještajnog perioda od strane inspektora za strance izvršeno je 2.020 ciljanih inspekcijskih kontrola stranaca sa odobrenim boravkom prilikom čega je utvrđena 391 nepravilnost (uvećanje u visini od 1,55 % u odnosu na prethodnu godinu). Tokom 2015. godine je izvršeno 2.729 inspekcijskih kontrola prilikom čega je utvrđeno 385 nepravilnosti.

U skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca tokom 2016. godine preduzete su mjere u 1.340 slučajeva i to: donešeno je 221 rješenja o otkazu bezviznog boravka, 287 rješenja o otkazu privremenog boravka, 52 rješenja o otkazu stalnog boravka, 29 rješenja o otkazu bezviznog boravka sa izrečenom mjerom protjerivanja, 2 rješenja o otkazu privremenog boravka sa izrečenom mjerom protjerivanja, 418 rješenja o protjerivanju stranaca iz BiH, donešeno je 18 zaključaka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, dok je za 313 lica rješenjem određena mjera stavljanja pod nadzor (od čega je 311 lica smješteno u Imigracioni centar, 2 lica smještena pod nadzor u mjestu boravišta).

Tokom 2016. godine primjenjena su posebna ovlaštenja u 3.074 slučajeva (uvećanje u visini od 6,14 % u odnosu na prethodnu godinu) i to: izvršeno je 828 pregleda - lica, stvari, vozila i prostorija, privremeno je oduzeto 786 ličnih isprava, 265 stvari - predmeta, privremeno je zadržano 744 lica, 451 lica je privedeno bez evidentiranih slučajeva upotrebe sredstva prinude.

Inspektori za strance Službe za poslove sa strancima i drugi ovlašteni službenici, preduzimajući sve potrebne mjere i radnje iz svoje nadležnosti dolazili su do veoma korisnih i u najvećoj mjeri pouzdanih operativnih saznanja o neregularnim migracijama, kao i saznanja koja su se mogla dovesti u vezu sa krivičnim djelima iz nadležnosti drugih sigurnosnih agencija.

Prikupljena saznanja i informacije su analizirane i procjenjene od strane službenika Službe za poslove sa strancima, što je rezultiralo izradom 111 informacija o prikupljenim operativnim saznanjima koje su blagovremeno dostavljene u nadležnost i postupanje Tužilaštvu BiH, OSA-i, SIPA-i, Graničnoj policiji, entitetskim MUP-a i drugim agencijama na dalju nadležnost i postupanje i bile su od velikog značaja u otkrivanju i procesuiranju počinilaca krivičnih djela, što predstavlja pad vrijednosti od 37,99 % u odnosu na 2015. godinu tokom koje je Služba u dalju nadležnost dostavila 179 informacija.

Takođe je nadograđena saradnja Službe sa institucijama na području BiH iz segmenta kretanja i boravka stranaca i razmjene informacija koje su korištene za preduzimanje mjera i aktivnosti iz nadležnosti bilo koje bezbjednosne agencije na području BiH. U periodu od januara do decembra 2016. godine ostvarena je službena saradnja u 12.105 slučajeva, dok je tokom 2015. godine službena saradnja ostvarena u 9.687 slučajeva.

Tokom ovog izvještajnog perioda Služba je izvršila 22.972 provjere u bazi „ROS“ -a i drugim raspoloživim bazama podataka na osnovu zahtjeva DKP-a BiH prilikom postupka izdavanja viza stranim državljanima, što je uvećanje od 26,46 % u odnosu na 2015. godinu kada je izvršeno 18.165 provjera.

Služba za poslove sa strancima je vršeći analize po zahtjevima DKP-a u određenim slučajevima došla do činjenica da se radi o neregularnim migracijama, te su putem Terenskih centara izvršene operativne provjere na terenu za 487 lica (u 2015. godini 352 lica). Od strane inspektora za strance u više slučajeva je utvrđeno da strani državljani nemaju rezervisan smještaj, odnosno uplaćen smještaj ili turističko putovanje koje je u skladu sa Zakonskim uslovima za izdavanje vize, te su navedeni podaci o utvrđenim činjenicama putem sistema dostavljani DKP-a BiH, kako bi isti mogli raspolagati svim činjenicama u momentu donošenja odluke, a što je rezultiralo

određenim brojem odbijenih zahtjeva za izdavanje viza. Ovakvim pristupom u vršenju svih neophodnih provjera prije izdavanja vize, utvrđene su od strane Službe nepravilnosti za 98 lica kojima nisu izdate vize, što je povećanje od 27.27% u odnosu na 2015. godinu tokom koje su utvrđene nepravilnosti za 77 lica, o čemu su obaviještena DKP-a BiH putem sistema sa preporukom da se vize ne izdaju.

U cilju efikasnijeg upravljanja migracijama kao i zaštite bezbjedonosnog sistema BiH, Služba je o svim utvrđenim činjenicama i prikupljenim saznanjima o pokušajima zloupotrebe putovanja kontinuirano informisala Ministarstvo inostranih poslova BiH radi blagovremenog upoznavanja DKP-a BiH i preduzimanja mjera na sprečavanju ilegalnih migracija.

U ovom izvještajnom periodu, Služba je postupajući po zahtjevima Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva uprave i lokalne samouprave RS, u postupku prijema stranih državljana u državljanstvo BiH, nakon izvršenih provjera kroz bazu „ROS“ dostavila 659 informacija (što predstavlja porast vrijednosti u visini od 13,03 % u odnosu na prethodnu godinu) o činjenicama iz službene evidencije i to 311 FMUP-a, 332 MULS i 16 Ministarstvu civilnih poslova BiH. U istom periodu tokom 2015. godine izvršene su 583 provjere na osnovu zahtjeva nadležnih organa prilikom postupka prijema stranih državljana u državljanstvo BiH, od čega 276 na zahtjev Ministarstva uprave i lokalne samouprave RS 295 na zahtjev Federalnog Ministarstva unutrašnjih poslova i 12 na zahtjev Ministarstva civilnih poslova.

Služba je u ovom izvještajnom periodu po zahtjevima DKP-a BiH i Terenskih centara, od Obavještajno sigurnosne agencije (OSA) i drugih sigurnosnih agencija zatražila 2.354 sigurnosne provjere za 3.351 stranih državljana u postupcima ovjere pozivnih pisama, izdavanja viza, te odobrenja/produženja privremenog i odobrenje stalnog boravka, sve sa ciljem davanja doprinosa zaštiti ukupnog bezbjedonosnog sistema BiH kao i borbi protiv terorizma i svih vidova neregularnih migracija.

U evidenciju „Registar određenih stranaca – ROS“ je tokom izvještajnog perioda izvršena su 1.234 unosa. U ovu bazu su uneseni i podaci stranih državljana kojima je izrečena mjera protjerivanja, mjera otkaza boravka, mjera krivične odgovornosti, kojima je odlukom sudskih organa po osnovu prekršaja izrečena mjera zatvorske kazne ili novčane kazne u iznosu 1.000 KM i više, kojima su poništene ili ukinute vize, kojima su donešena rješenja o proglašenju nepoželjnim u BiH, kojima su oduzeta državljanstva BiH, kojima je odlukom Vijeća ministara BiH izrečena mjera protjerivanja, odluke Vijeća ministara BiH kojom se zabranjuje ulazak stranca u BiH, kao i podaci o licima za koje postoji osnovana sumnja da njihovo prisustvo predstavlja prijetnju nacionalnoj sigurnosti, pravnom poretku i javnom redu u Bosni i Hercegovini. U pomenutoj bazi su takođe, evidentirana sva pravna i fizička lica koja su subjekt međunarodnih restriktivnih mjera zabrane ulaska ili tranzita kroz BiH (Consolidated list).

Kada je u pitanju rješavanje statusnih pitanja stranih državljana procijenjenih kao prijetnja po nacionalnu bezbjednost BiH Služba je od strane drugih nadležnih bezbjednosnih institucija zaprimila informaciju za 103 bezbjedonosno interesantna strana državljanina.

Od 103 bezbjedonosno interesantna strana državljanina, Služba je tokom 2016. godine preduzimanjem radnji iz svojih nadležnosti i pojačanih aktivnosti kontrole kretanja i boravka stranaca u BiH, pronašla, procesuirala i izrekla mjere protjerivanja za 15 stranih državljana, koji predstavljaju prijetnju javnom poretku i sigurnosti BiH, dok se ostala lica nisu nalazila na teritoriju BiH.

Tokom 2016. godine u Imigracioni centar Službe za poslove sa strancima prema knjizi evidencije prijema smješteno je 311 lica od kojih su 37 mlđb. lica, dok su iz 2015. godine ostala da borave 15 lica i 1 mlđb. lice. U izvještajnom periodu ostvareno je ukupno 3.938,5 korisničkih

dana u Imigracionom centru. Najviše neregulanih migranata je bilo iz Turske, Srbije, Albanije i Sirije.

Trendovi preduzetih mjera i naznake narednih koraka

- Iako BiH nije bila zahvaćena migrantskim talasom tokom 2016. godine, odgovor EU i regije na humanitarni i bezbjedonosni izazov, nastavak ratnih dejstava u kriznim područjima, kao i poboljšanje vremenskih uslova će vjerovatno dovesti do novih izazova i u 2017. godini. S tim u vezi, agencije za jačanje zakona će sa posebnom pažnjom pratiti dešavanja, te na osnovu procjena mogućnosti refleksije krize na BiH kreirati i odgovore na pripadajuće prijetnje.
- U narednom periodu ove institucije će nastaviti davati svoj doprinos na započetom regionalnom projektu stvaranja pravnih pretpostavki za mogućnost realizacije zajedničkog povratka ilegalnih migranata u zemlje porijekla, uz organizovanje zajedničkih letova.

II PREKOGRANIČNI KRIMINALITET

U toku 2016. godine, Granična policija BiH je na graničnim prelazima, u graničnom pojasu i u unutrašnjosti BiH evidentirala 296 krivičnih djela (2015.-254). Nadležnim tužiteljstvima u BiH dostavljeno je 257 službenih izvještaja (2015.-206). Osumnjičena su 364 lica (2015.-301), od čega je 350 fizičkih (2015.-287), 1 pravno lice (2015.-2) dok za 13 lica nije bilo moguće utvrditi identitet (2015.-14).

	2016.	2015.	±(%)
Broj krivičnih djela	296	254	16,54
Broj podnesenih službenih izvještaja	257	206	24,76
Broj prijavljenih lica	364	301	20,93

Krijumčarenje ljudima

U prekograničnom kriminalu značajno mjesto zbog svoje "profitabilnosti" zauzima krivično djelo krijumčarenje ljudi. U izvještajnom periodu evidentirano je 9 krivičnih djela "Krijumčarenja ljudi" (čl. 189. KZ BiH), te 1 krivično djelo "Organiziranje grupe ili udruženja za izvršenje KD trgovine ljudima i krijumčarenje migrantima". Nadležnom tužiteljstvu podneseno je 5 službenih izvještaja za krivično djelo "Krijumčarenjem ljudi", te 1 službeni izvještaj za krivično djelo "Organiziranje grupe ili udruženja za izvršenje KD trgovine ljudima i krijumčarenje migrantima".

Za krivično djelo "Krijumčarenja ljudi" osumnjičeno je 21 lice (2015:29), od čega je 9 državljana BiH (2015: 18), 7 državljana Srbije (2015:0), 4 državljana Albanije (2015:3) i 1 državljani Indije (2015:0). U 2015. godini za navedeno krivično djelo osumnjičena su i 2 državljana Švicarske, dok u 2016.godine državljani navedene zemlje nisu evidentirani kao osumnjičeni.

Za krivično djelo "Organiziranje grupe ili udruženja za izvršenje KD trgovine ljudima i krijumčarenje migrantima" osumnjičeno je 5 lica (4 državljana BiH i 1 nepoznatog državljanstva), a u vezi sa članom 249. KZ BiH (udruživanje radi činjenja krivičnih djela).

Vrsta KD (kvalifikacija)	Broj KD			Broj službenih izvještaja			Broj lica		
	2016.	2015.	±(%)	2016.	2015.	±(%)	2016.	2015.	±(%)
čl. 189 KZ BiH (Krijumčarenje lica)	9	15	-40,00	5	13	-61,53	21	29	-27,59
"Organiziranje grupe ili udruženja za izvršenje KD trgovine ljudima i krijumčarenje migrantima"	1	-	-	1	-	-	5	-	-

Slučaj krivičnog djela "Organiziranje grupe ili udruženja za izvršenje KD trgovine ljudima i krijumčarenje migrantima" evidentiran je od strane službenika Centralnog istražnog ureda GPBiH. U nekoliko slučajeva krijumčarena lica su bili državljani Šri Lanke i Indije što je novi trend u odnosu na raniji period.

Deportirane osobe iz BiH

Evidentirano je 68 stranih državljana (2015. – 64) koji su deportovani iz BiH. Razlozi zbog kojih su strani državljani deportovani iz BiH:

- ilegalan boravak u BiH..... 51 strani državljan ili 75,00%
- izvršenje KD..... 5 stranih državljana ili 7,35%
- ostali razlozi..... 12 stranih državljana ili 17,65%

Stranci deportovani iz BiH su državljani Srbije (44), Albanije (8), lica sa putnom ispravom R.Kosovo (4), Crne Gore (4), Sirije (4), Hrvatske (2), Ruske Federacije (1) i Iraka (1).

Ekonomski (zagrančni) kriminal i porezne utaje s naglaskom na kaznena djela korupcije i iznude

Pripadnici Granične policije BiH su u 2016. godini zbog izvršenja koruptivnih krivičnih djela, nadležnim tužiteljstvima podnijeli 10 službenih izvještaja (2015 - 10) zbog izvršenih 16 krivičnih djela (2015 - 13) u kojima je prijavljeno 17 lica (2015 - 19). Za izvršenje navedenih krivičnih djela osumnjičeno je 17 državljana BiH (2015 - 19).

Pregled broja djela, podnesenih službenih izvješća i prijavljenih lica vezano za koruptivna kaznena djela, sa uporednim podacima za 2015. godinu:

Vrsta krivičnog djela (kvalifikacija)	Broj krivičnih djela			Broj sl. izvještaja			Broj prijavljenih lica		
	2016.	2015.	±(%)	2016.	2015.	±(%)	2016.	2015.	±(%)
Zloupotreba službenog položaja	3	3	0,00	3	3	0,00	3	11	-72,73
Falsifikovanje ili uništavanje službene isprave	1	3	-66,67	1	1	0,00	2	2	0,00
Davanje dara ili drugih oblika koristi	3	3	0,00	0	2	-100,0	2	2	0,00
Primanje dara ili drugih oblika konst	9	4	125,00	6	4	50,00	10	4	150,00

- Krivotvorenje ličnih isprava (krivotvorenje osobnih iskaznica, vozačkih dozvola, putovnica)

U izvještajnom periodu izvršeno je privremeno oduzimanje 151 dokumenta u 126 slučajeva (103 dokumenta na ulazu u BiH i 48 dokumenta na izlazu iz BiH) za koji postoji sumnja da su falsifikovani, što je povećanje za 40 dokumenta ili 36% u odnosu na isti period prethodne godine kada je privremeno oduzeto 111 dokumenata. U tabeli je prikazana vrsta i broj oduzetih dokumenata:

Vrsta dokumenta	Ukupan broj	
	2016.	2015.
Pasoš	19	31
Saobraćajna dozvola	7	9
Vozačka dozvola	24	5
Lična karta	14	5
Viza	3	2
Dozvola boravka	2	2
CEM dozvole	16	21
Zeleni karton	29	27
Ostalo	37	9
Ukupno	151	111

*Ostalo (27 dnevnika vožnje uz CEM dozvolu sa otisnutim falsifikovanim štembiljima za ovjeru prelaska državne granice, 2 računa-fakture za uvoz automobila, 3 licence za prevoz tereta, 1 putni list, 1 licenca za prevoznika, 1 licenca za vozilo, 1 licenca za priključno vozilo, 1 licenca za vozača)

Krijumčarenje robama i nedozvoljena trgovina

Zbog nedopuštenog prometa raznih vrsta roba i izbjegavanja carinskog nadzora nadležnim tužiteljstvima podnesen je 51 službeni izvještaj (2015 - 41) zbog postojanja osnova sumnje da je počinjeno 57 krivičnih djela (2015 - 47), od čega su 2 po nepoznatom izvršiocu. Za navedena krivična djela je prijavljeno 77 lica (2015 - 56) po poznatom i 4 lica po nepoznatom izvršiocu (2015 - 7). Prijavljen je 61 državljanin BiH (2015 - 34), 12 državljanina Hrvatske (2015 - 2), 1 državljanin Crne Gore (2015 - 1), 2 državljanina Srbije (2015 - 2) i 1 državljanin Poljske, dok za 4 lica nije bilo moguće utvrditi državljanstvo.

Pregled registrovanih krivičnih djela, podnesenih službenih izvještaja i broja prijavljenih lica, sa uporednim podacima za 2015. godinu:

Vrsta KD	Broj krivičnih djela			Broj sl. izvještaja			Broj prijavljenih lica		
	2016.	2015.	±(%)	2016.	2015.	±(%)	2016.	2015.	±(%)
Krijumčarenje	27	28	-3,57	26	24	8,33	37	31	19,35
Nedozvoljena trgovina	5	7	-28,57	5	8	-37,50	6	10	-40,00
Nedozvoljen promet akciznih proizvoda	23	10	130,00	19	9	111,11	24	13	84,62
Organizovanje grupe ljudi ili udruženja radi krijum. ili rasturanja neocarinjene robe	2	1	100,00	1	1	0,00	10	2	400,00

Kod nadležnih sudova prekršajno je procesuirano 19 lica (2015 - 23) zbog 19 počinjenih prekršaja (2015 - 23) kom prilikom su privremeno oduzete razne vrste roba.

Privremeno oduzete robe:

Vrsta oduzete robe	2016.	2015.
Cigarete (kutija)	102.955	371.553
Duhan u listu (kg)	1.018,9	-
Rezani duhan(kg)	1.354,90	729,01
Krupna stoka (kom)	2	11
Sitna stoka (kom)	79	70
Tekstilni proizvodi (kom)	4 009	15 419
Tehnički proizvodi (kom)	80	166 959
Alkohol (l)	-	250
Ostalo (kom)	5.754	6 679
Ostalo (lit)	-	46
Ostalo(kg)	37.080	3.116,50

Procijenjene vrijednosti privremeno oduzetih roba:

- cigarete: 366.404,00 KM, duhan u listu: 12.120,00 KM, rezani duhan: 105.797,00 KM, krupna stoka: 1.800 KM, sitna stoka: 14.240 KM, tekstilni proizvodi: 84.456,00 KM, tehnički proizvodi: 29.920,00 KM, ostale robe (kom): 80.377,00 KM, ostale robe (kg): 48.256,00 KM

Privremeno je oduzeto novca u raznim apoenima u protuvrijednosti 4.448,80 KM.

Procijenjena vrijednost privremeno oduzetih roba iz kaznenih djela i prekršaja iznosi 747.817,61 KM, dok je drugim agencijama (122 predmeta) ustupljeno privremeno oduzete robe u vrijednosti 431.130,00 KM. Ukupna procijenjena vrijednost privremeno oduzete robe iznosi 1.178.947,61 KM.

Oduzeto oružje, streljivo, eksplozivna sredstva

Pronađena je i privremeno oduzeta određena količina različitih vrsta oružja i municije. Nadležnim tužiteljstvima podneseno je 8 izvještaja (2015 - 13) za izvršenih 8 krivičnih djela (2015 - 15), za koja prijavljeno 7 lica (2015 - 5), od kojih je 5 državljana BiH, 1 državljanin Turske i 1 nepoznato lice.

Evidentirano je i 49 prekršaja (2015 - 40) za koja je procesurano 49 lica.

Količina oduzetog oružja	2016.	2015.	±(%)
Puške i poluautomatske puške	5	5	0,00
Automatske puške	6	2	200,00
Pištoli, automatski pištoli i revolveri	14	8	75,00
Hladno oružje	27	19	42,11
Sprejevi	6	6	0,00
Ostalo	17	13	30,77
Ukupno	75	53	41,51

Privremeno je oduzeto i 3.741 komad municije različitog kalibra (2015 - 1.512) i to: 437 komada pištoljske municije (2015 - 246), 563 komada puščane municije (2015 - 955), 43 komada lovačkih patrona (2015:43), 179 komada gasnih patrona (2015-18) i 2.519 komada ostale municije (2015-240). U izvještajnom periodu nije bilo zapljene signalne municije (2015:10).

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

U izvještajnom razdoblju uspješno su realizirali zadaci i aktivnosti koji se odnose na granične provjere, nadzor državne granice i sigurnosti zračnih luka. U realizaciji navedenih zadataka do punog izražaja je došla uspostavljena suradnja GP sa partnerskim agencijama u BiH i vani.

S obzirom na sve naprijed navedeno, stanje sigurnosti na granici BiH može se ocijeniti zadovoljavajućim.

U narednom periodu ključni prioriteti su:

- Revidirati organizacijsku strukturu i adekvatno kadrovski popuniti GP BiH,
- Nastaviti sa daljom optimizacijom informacionog sistema GP BiH,
- Otkloniti nedostatke u pogledu infrastrukture i opreme koja se koristi za granične provjere,
- Nastaviti opreмати GP BiH za izvršavanje poslova nadzora granice,
- Izgradnja infrastrukture - poboljšanje uslova za rad službenika.

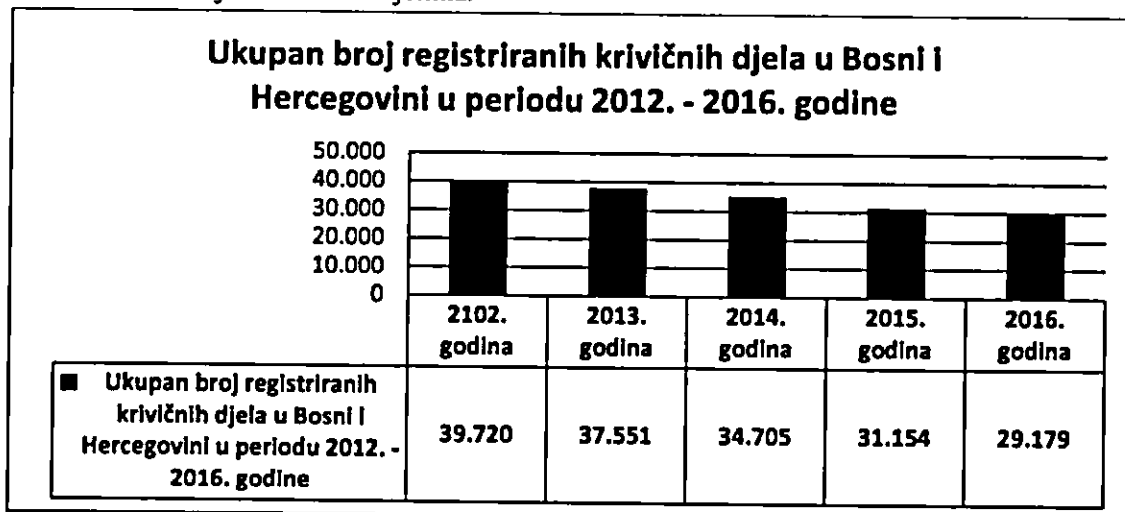
II KRETANJA KRIMINALA U BIH

1. Ukupan broj registriranih krivičnih djela (KD) u BiH u 2016. godini

	KD u 2015.	KD u 2016.	%
FMUP	20.306	18.610	-8,35
MUP RS	9.783	9.457	-3,3
Policija Brčko distrikt BiH	469	491	4,69
Granična policija BiH	254	296	16,54
SIPA	342	325	-5
Ukupno u BiH	31.154	29.179	- 6,33

Ukupan broj registriranih krivičnih djela u Bosni i Hercegovini u 2016. godini (29.179) je manji za 6,33% u odnosu na 2015. godinu (31.154), te je u odnosu na 2014. godinu manji za -15,92%

(34.705). Sve ovo ukazuje na to da se bazična sigurnost u Bosni i Hercegovini stabilizuje i pored niza sigurnosnih izazova i rizika, za koje treba naći prave mjere i odgovore, kao i činjenice da se policija susreće sa sve složenijim krivičnim djelima.

Ukupan broj registriranih krivičnih djela u Bosni i Hercegovini u periodu 2012. - 2016. godina, je u stalnom padu i posmatranom periodu manji za -26,55%.

2. Ukupan broj registriranih izvršilaca krivičnih djela (KD) u BiH u 2016. godini

	Izvršilaca KD u 2015.	Izvršilaca KD u 2016.	%
FMUP	14.257	13.012	-8,7
MUP RS	7.579	7.388	-2,5
Policija Brčko distrikt BiH	372	363	-2,4
Granična policija BiH	301	364	20,93
SIPA	415	411	-1
Ukupno u BiH	22.924	21.538	-6,04

Ukupan broj izvršilaca registriranih krivičnih djela u Bosni i Hercegovini u 2016. godini iznosio je 21.538 osoba, a u 2015. godini 22.924 osoba, što je manje za -6,04 % u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenju broja registriranih izvršilaca krivičnih djela doprinijele su brojne policijske mjere, među kojima i preventivne.

U odnosu na nekoliko prethodnih godina, odnos u strukturi prijavljenih osoba je sve pozitivniji u korist maloljetnih izvršilaca krivičnih djela. U 2016. godini, na nivou BiH, od ukupnog broja izvršilaca, 5,65% se odnosi na maloljetne osobe (u 2007. godini bilo je preko 9%).

Prema podacima Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske, u 2016. godini registrirane su pozitivne tendencije u maloljetničkoj delinkvenciji. Tako je za 6,5% manje registriranih maloljetnih izvršilaca u ukupnom broju krivičnih djela (289), nego 2015. godine (309).

Pozitivne tendencije u ovoj oblasti registriralo je i Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova. Od ukupnog broja prijavljenih lica (13.012) za počinjena krivična djela, njih 429 (3,3%) su maloljetnici, što je manje za 20,6 % u odnosu na uporedni period.

U Brčko distriktu BiH, učešće maloljetnika u izvršenju krivičnih djela je u padu: u 2016. godini prijavljeno je 18 maloljetnika što je manje za 31 lice nego 2015. godine, a njihovo učešće u ukupnom broju izvršilaca krivičnih djela je 4,95% (u 2015. 14,93%).

Kao značajan činilac u sprečavanju i otkrivanju kriminaliteta jeste i koeficijent ukupne rasvijetljenosti krivičnih djela. Tako je u 2016. godini, u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske koeficijent ukupne rasvijetljenosti iznosio 77,8% (74,8% u 2015.), a po nepoznatom izvršiocu- NN 59,7% (56,5% u 2015.).

U Federalnoj upravi policije, u 2016. godini, ukupna stopa otkrivenosti je 60,80%, što je na istom nivou kao i 2015. godine. Naknadno je u FBiH rasvijetljeno 4.711 djela (44,90%) od ukupnog broja krivičnih djela prijavljenih po nepoznatom počiniocu, od čega 1.513 (14,42%) iz ranijeg perioda. Slična kretanja su i u Policiji Brčko distrikta BiH.

Državna agencija za istrage i zaštitu (u daljem tekstu: SIPA) u 2016. godini angažovala je raspoložive ljudske resurse i materijalno-tehnička sredstva kako bi pružila odgovore na sve bezbjednosne izazove i obaveze koje su proisticale iz programa rada i zahtjeva Tužilaštva BiH i Suda BiH, te drugih policijskih, pravosudnih i drugih institucija.

U 2016. godini intenzivno je rađeno na sprečavanju, otkrivanju i istraživanju krivičnih djela, u okviru čega je nadležnim tužilaštvima podneseno:

- 128 izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu, protiv ukupno 356 lica (325 fizičkih lica, 26 pravnih lica i pet NN lica). U 2015. godini podneseno je 168 izvještaja protiv ukupno 373 lica (343 fizička lica, 24 pravna lica i šest NN lica);
- 16 dopuna izvještaja o postojanja osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu, protiv 55 lica (54 fizička lica i jedno NN lice). U 2015. godini 16 dopuna izvještaja protiv 42 lica (36 fizičkih lica, dva pravna lica i četiri NN lica).

U oblasti zakonitosti u radu, na ovlaštene radnike policijskih agencija u BiH je u 2016. godini izvršeno 128 napada (2015. godine - 110), što je za 16,36% više nego prethodne godine.

Trendovi preduzetih mjera i naznake narednih koraka

- Institucije i agencije za provođenje zakona BiH i u BiH aktivno su radile u 2016. godini na poslovima i zadacima iz svoje nadležnosti i zahvaljujući zalaganju ukupnog kadrovskog potencijala, pružile su i nastoje pružiti odgovore na sve sigurnosne izazove i obaveze koje proističu iz njihovih planova rada i zahtjeva nadležnih tužilaštava i sudova u BiH.
- Jedan od prioriteta zadatka Ministarstva sigurnosti BiH i tokom 2016. godine bio je, pored ostalog, da se omoguće pretpostavke za bolju koordinaciju ključnih institucija BiH i u BiH u sigurnosnom sektoru. U bliskoj budućnosti jedan od najvažnijih prioriteta u radu je unaprijediti brzinu postupanja u kriznim situacijama i vanrednim prilikama u skladu sa zakonskim nadležnostima policijskih tijela, kako bi se smanjio vremenski tok za realizaciju pojedinih aktivnosti, naročito određenih provjera i postupanja koje zahtijevaju hitnost u reagovanju a gdje je neophodna saradnja policijskih agencija.

3. Organizirani kriminal u BiH

Osnovni modaliteti organizovanog kriminala u BiH u 2016. godini bili su neovlaštena trgovina narkoticima, trgovina ljudima, neovlaštena trgovina oružjem, te krađa i preprodaja motornih vozila.

U oblasti nedozvoljenog prometa opojnim drogama područje Bosne i Hercegovine predstavlja tranzitno područje, te veći dio opojnih droga prolazi preko teritorija BiH, dok se samo manji dio distribuira konzumentima u BiH. U narednom periodu aktivnosti će biti usmjerene na otkrivanje i presijecanju ilegalnih kanala nedozvoljene trgovine narkoticima, te procesuiranje kriminalnih grupa.

Trgovina ljudima predstavlja kriminalnu pojavu koja često ima prekogranični karakter što zahtijeva efikasne mehanizme saradnje na regionalnom i međunarodnom nivou u prevenciji, gonjenju počinitelja, te zaštiti i pomoći žrtvama trgovine ljudima. SIPA je u 2016. godini, pored zajedničkog istražnog tima sa policijskim organima Republike Francuske, formirala zajednički istražni tim i sa policijskim organima Republike Austrije i Kraljevine Holandije što je rezultiralo sprovođenjem operativne akcije na području BiH, Republike Srbije, Republike Austrije i Savezne Republike Njemačke.

Dosadašnje analize upućuju na to da organizirani kriminal u BiH u značajnoj mjeri određuju tri faktora: geopolitički položaj, tranzicijski procesi u zemlji i okruženju i poremećen društveno-ekonomski sistem. Faktori koji pogoduju razvoju organiziranog kriminala u BiH su brojni, a po vrsti i intezitetu slični su faktorima istovrsne pojave koja je zahvatila zemlje u tranziciji.

Najuticajniji faktori za razvoj organiziranog kriminala su:

- poremećen društveno-ekonomski sistem i korupcija,
- tranzicija društva i prelazak društvenog u privatno,
- nestabilna politička situacija,
- specifičan geostrateški položaj BiH,
- socijalna nejednakost stanovništva i siromaštvo,
- visok stepen nezaposlenosti,
- neadekvatni, neprimjenjivi ili selektivno primjenjivanje propisa, nedostatak profesionalizma i zloupotrebe savremenih tehnologija,
- neefikasan pravosudni sistem u borbi protiv kriminala.

Iz domena rada **Državne agencije za istrage i zaštitu** istraživana su djelovanja pojedinaca i grupa koje se dovode u vezu sa svim pojavnim oblicima kriminala sa elementima organizovanog kriminala. Zbog postojanja osnova sumnje da je počinjeno krivično djelo organizovanog kriminala, tužilaštvima u BiH podneseno je 17 izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu protiv 166 lica (152 fizička lica, 13 pravnih lica i jedno NN lice) i osam dopuna izvještaja protiv 43 lica (42 fizička lica i jedno NN lice). U 2015. godini podneseno je 13 izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu protiv ukupno 104 lica (93 fizička lica, tri NN lica i osam pravnih lica), te deset dopuna izvještaja protiv ukupno 33 lica (30 fizičkih lica, dva pravna lica i jednog NN lica).

Izvještaji i dopune izvještaja u vezi sa krivičnim djelima organizovanog kriminala i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune			Prijavljena lica		
	2015.	2016.	+/- %	2015.	2016.	+/- %
Izvještaji	13	17	31%	104	166	60%
Dopune izvještaja	10	8	-20%	33	43	30%
UKUPNO	23	25	9%	137	209	53%

Izvještaji i dopune izvještaja kojima je prijavljeno krivično djelo organizovanog kriminala u vezi su sa:

- finansijskim kriminalom i korupcijom – devet izvještaja protiv 112 lica (100 fizičkih lica, 11 pravnih lica i jedno NN lice) i sedam dopuna izvještaja protiv 41 lica (40 fizičkih lica i jedno NN lice);
- neovlaštenim prometom opojnim drogama – tri izvještaja protiv 10 lica;
- neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom – jedan izvještaj protiv četiri lica;
- trgovina ljudima – jedan izvještaj protiv devet lica;
- falsifikovanje dokumenata – jedan izvještaj protiv 12 lica;
- pranjem novca – jedan izvještaj protiv 16 lica (14 fizičkih lica i dva pravna lica);
- krivična djela protiv imovine – jedan izvještaj protiv tri lica i jedna dopuna izvještaja protiv dva lica.

Izveštaji za KD organizovanog kriminala u vezi sa navedenim vrstama kriminala i lica prijavljena izveštajima						
	Izveštaji			Prijavljena lica		
	2015.	2016.	+/- %	2015.	2016.	+/- %
Finansijski kriminal	8	9	13%	73	112	53%
Neovlašteni promet opojnim drogama	2	3	50%	7	10	43%
Falsifikovanje dokumenata	-	1	-	-	12	-
Trgovina ljudima	1	1	-	3	9	200%
Neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom	1	1	-	8	4	-50%
Pranje novca	1	1	-	13	16	23%
Krivična djela protiv imovine	-	1	-	-	3	-
UKUPNO	13	17	31%	104	166	60%

Sprovedene su 24 operativne akcije što je 9% više u odnosu na 2015. godinu kada su sprovedene 22 operativne akcije³. Akcije su u vezi sa:

- neovlašćenim prometom opojnim drogama: „Ostrvo“ i „Zenica II“;
- finansijskim kriminalom: „Lištica“, „Coral“, „Carmen“, „Ringišpil“, „Blok“, „Urban“, „Čarli“, „Box“ i „List II“;
- neovlašćenim prometom oružjem: „Sunce“, „Francuzi 2016“ i „Valuta“;
- trgovinom ljudima: „Tango“ i „Twins“;
- falsifikovanjem isprava: „Papirus“;
- ostalim krivičnim djelima: „Lutka 2“ - ometanje rada pravosuđa i akcije u kazneno-popravnim zavodima;
- krivičnim djelima protiv imovine: „Volan“ - tri akcije (krađa motornih vozila);
- pranjem novca: „Oaza“ i „Lavina“.

U sprovedenim operativnim akcijama slobode je lišeno 130 lica što je 38% više u odnosu na 2015. godinu kada su slobode lišena 94 lica.

Prema ukupnim podacima **Obavještajno-sigurnosne agencije (OSA-e)**, na teritoriji Bosne i Hercegovine organizirani kriminal kontinuirano poprima nove forme. Sve više je u opadanju broj nasilnih krivičnih djela organiziranih kriminalnih grupacija, a u porastu su sofisticirana ili „white collar“ krivična djela koja su usko povezana sa korupcijom.

Proces tranzicije društvenog, političkog, ekonomskog i pravnog sistema Bosne i Hercegovine pogoduje jačanju kriminalnih aktivnosti i udruživanju manjih kriminalnih grupacija. U tom kontekstu borba protiv organiziranog kriminala je i dalje od suštinskog značaja za suzbijanje kriminalne infiltracije u politički, pravni i ekonomski sistem zemlje.

Organizirano kriminalno djelovanje na području Bosne i Hercegovine u svim svojim pojavnim oblicima prožeto je koruptivnim ponašanjem i zloupotrebama službenog položaja predstavnika različitih oblika i nivoa vlasti (izvršna, sudska, zakonodavna, lokalna samouprava i slično), tako da je primarna aktivnost predvodnika kriminalnih grupacija stvaranje sprege sa istima. Na pomenuti način, predvodnik i pripadnici kriminalnih grupacije, preko svojih koruptivnih veza, sprečavaju provođenje zakona BiH i time direktno podrivaju sigurnost Bosne i Hercegovine.

Visok stepen konspirativnosti, izražena organizaciona struktura, u kojoj je jasna podjela zadataka svih uključenih pojedinaca, kao i internacionalizacija, samo su neke od karakteristika **kriminalnih grupacija** koje djeluju na području Bosne i Hercegovine.

Na tragu prezentiranog, a u vezi sa kriminalnim grupacijama koje djeluju na području naše zemlje, možemo reći da su previranja unutar kriminalnih struktura zemalja regiona tokom 2016. godine imala

³ Samostalno sprovedene operativne akcije SIPA-e u 2016. godini, i operativne akcije SIPA-e sprovedene u saradnji sa domaćim i međunarodnim organima za sprovođenje zakona u 2016. godini, date su u Prilogu Informacije o stanju sigurnosti u BiH za 2016. godinu –ANEX 1.

refleksiju i na području BiH. To se naročito odnosi na povećan broj ubistava predvodnika kriminalnih klanova na području Srbije i Crne Gore, koji među svojim najznačajnijim saradnicima imaju kriminalna lica iz Bosne i Hercegovine.

Pripadnici kriminalnih grupacija BiH u punom kapacitetu koriste mogućnosti modernih tehnologija kako bi osmislili i sproveli različite kriminalne aktivnosti. Najčešće korištene aplikacije su VOIP, Viber, Whats Up, Skype. Razlog korištenja ovih aplikacije je teža detekcija komunikacije i njihova svestranost (moguće slanje fotografija, tonskih zapisa, videopozivi i slično). Za komunikaciju se koriste i društvene mreže poput Facebooka, zbog čega kriminalna lica otvaraju lažne korisničke profile.

U oblasti međunarodne operativne policijske saradnje **Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH** ostvaruje kontinuiranu saradnju sa članicama Interpol, Europol i SELEC-a, te nadležnim policijskim agencijama u BiH.

Uporedni pokazatelji ove saradnje za 2016. i 2015. godinu predstavljeni su u narednoj tabeli.

Međunarodne operativne akcije u organizaciji DKPT	2015	2016	u procentima
INTERPOL-a	3 operativne akcije	4 operativne akcije	povećanje za 33,33% u 2016. godini
EUROPOL-a	3 operativne akcije	3 operativne akcije	jednako
SELEC-a	4 operativne akcije	4 operativne akcije	jednako
UKUPNO.	10 operativne akcije	11 operativnih akcija	povećanje za 10% u 2016. godini

Federalna uprava policije sudjelovala je u 6 (šest) međunarodnih policijskih akcija zbog krivičnih djela organizovanog kriminala, pranja novca, neovlaštenog prometa opojnih droga, krivotvorenja kreditnih kartica i dr.

Pripadnici MUP-a Republike Srpske su u januaru 2016. godine rasvijetlili krivično djelo razbojništvo, u vezi sa krivičnim djelom organizovanog kriminala, koje je počinjeno 22.09.2015. godine, na auto putu Banja Luka – Gradiška, u mjestu Jurkovic, kada su tada nepoznata lica iz vozila Agencije „Sector Security“, uz upotrebu vatrenog oružja, otuđila novac u iznosu od 617.000,00 KM. Također je u mjesecu novembru 2016. godine rasvijetljeno razbojništvo, koje je počinjeno 04.12.2015. godine u Banja Luci, kada su nepoznata lica uz prijetnju upotrebe oružja iz porodične kuće, oštećenih lica, koja su bila vezana i maltretirana, otuđila novac u iznosu od 265.000,00 Evra.

Trendovi preduzetih mjera i naznake narednih koraka

- Organizirani kriminal je davno prestao biti ograničen samo na određene zemlje, te kao globalni problem, zahtijeva dobro osmišljen odgovor. Na osnovu urađenih procjena prijetnji organiziranog kriminala za regiju Jugoistočne Evrope (OKTA SEE), policije zemalja u Regionu su pripremile i realizirale više zajedničkih akcija na suzbijanju djelovanja razgranatih međunarodnih organiziranih kriminalnih grupa. Sve ove akcije pokazale su da uspješna borba protiv organiziranog kriminala nije moguća bez visokog nivoa povjerenja i profesionalne saradnje na međunarodnom ali i nivou unutar Bosne i Hercegovine.
- Na prijedlog Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, u toku 2016. godine, pristupilo se izradi nove Strategije za borbu protiv organiziranog kriminala u BiH 2017-2020. godina, kao i Procjene prijetnje od organiziranog kriminala u BiH.
- U SIPA-i je prepoznata važnost vođenja finansijske istrage radi utvrđivanja nezakonito stečene imovina vršenjem krivičnog djela i stvaranja pretpostavki za njeno oduzimanje u sudskom procesu. Ovoj vrsti istraga posvećena je naročita pažnja.
- Neophodno je dodatno usklađivanje pravnih propisa u Bosni i Hercegovini sa međunarodnim konvencijama, sporazumima, preporukama i drugim standardima koji tretiraju borbu protiv organizovanog kriminala.
- Stalno jačanje kapaciteta (ljudskih, materijalno-tehničkih i finansijskih) svih subjekata u BiH koji učestvuju u borbi protiv organizovanog kriminala.

4. Krivična djela protiv integriteta Bosne i Hercegovine

Državna agencija za istrage i zaštitu je podnijela 11 izvještaja protiv 13 lica i jednu dopunu izvještaja protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivična djela protiv integriteta BiH, a u 2015. godini deset izvještaja protiv 12 lica. (Detaljnije u poglavlju Terorizam.)

5. Terorizam

Prioritet u radu policijskih agencija BiH i u BiH u 2016. godini, bio je istraživanje i praćenje pojedinaca iz Bosne i Hercegovine, koji odlaze na ratišta u Siriju i Irak gdje se priključuju grupama i organizacijama koje se nalaze na listama UN-a, kao što su terorističke organizacije Al-Nusra i ISIL. Također, prikupljana su sigurnosno interesantna saznanja i informacije o licima pristalicama radikalnih grupa i prema tim licima preduzimane su operativne mjere i radnje propisane zakonom.

Prema podacima SIPA-e, Granične policije BiH, Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, Službe za poslove sa strancima, Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske i Policije Brčko Distrikta BiH, u Bosni i Hercegovini u 2016. godini nije bilo terorističkih napada. (U 2015. godini tri.)

Državna agencija za istrage i zaštitu je u 2016. godini, podnijela 20 izvještaja protiv 23 lica i dvije dopune izvještaja protiv dva lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivična djela iz oblasti terorizma, a u 2015. godini podneseno je 19 izvještaja protiv 30 lica (29 poznatih lica i jedno NN lice) zbog postojanja osnova sumnje da su počinjena krivična djela terorizma i krivična djela koja se mogu dovesti u vezu sa terorizmom.

Izvještaji i dopune izvještaja iz oblasti terorizma i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune			Prijavljena lica		
	2015.	2016.	+/- %	2015.	2016.	+/- %
Izvještaji	19	20	5%	30	23	-23%
Dopune izvještaja	-	2	-	-	2	-
UKUPNO	19	22	16%	30	25	-17%

Izvještaji i dopune izvještaja podneseni Tužilaštvu BiH zbog postojanja osnova sumnje da je počinjeno krivično djelo:

- dva izvještaja protiv dva lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 201. KZ BiH (Terorizam);
- jedan izvještaj protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe) i člana 162b. KZ BiH (Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim ili parapolicijskim formacijama), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 201. KZ BiH (Terorizam);
- dva izvještaja protiv tri lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 201. KZ BiH (Terorizam) i krivično djelo iz člana 162b. KZ BiH (Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim i parapolicijskim formacijama);
- jedan izvještaj protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 202b. KZ BiH (Vrbovanje radi terorističkih aktivnosti) i člana 202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe) i člana 162b. KZ BiH (Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim ili parapolicijskim formacijama);

- deset izvještaja protiv 11 lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe) i krivično djelo iz člana 162b. KZ BiH (Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim i parapolicijskim formacijama);
- jedan izvještaj protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe) i iz člana 202. KZ BiH (Finansiranje terorističkih aktivnosti), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 201. KZ BiH (Terorizam);
- jedan izvještaj protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 201. KZ BiH (Terorizam) i krivičnim djelom iz člana 162b. KZ BiH (Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim ili parapolicijskim formacijama);
- jedan izvještaj protiv dva lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 202a. KZ BiH (Javno podsticanje na terorističke aktivnosti) u vezi sa krivičnim djelom iz člana 201. KZ BiH (Terorizam) i krivičnim djelom iz člana 399. KZ RS (Nedozvoljena proizvodnja i promet oružjem ili eksplozivnim materijama);
- jedan izvještaj protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 202b. KZ BiH (Vrbovanje radi terorističkih aktivnosti), iz člana 202. KZ BiH (Finansiranje terorističkih aktivnosti), iz člana 202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe) i iz člana 162b. KZ BiH (Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim ili parapolicijskim formacijama);
- dvije dopune izvještaja protiv dva lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 202a. KZ BiH (Javno podsticanje na terorističke aktivnosti) i iz člana 202b. KZ BiH (Vrbovanje radi terorističkih aktivnosti), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 201. KZ BiH (Terorizam).

U okviru predmeta „Damask“ sprovedeno je pet operativnih akcija (deset operativnih angažovanja) isto kao i u 2015. godini. U sprovedenim akcijama lišeno je slobode 14 lica, što je za 26% manje u odnosu na 2015. godinu kada je slobode lišeno 19 lica.

Prikupljane su informacije o radikalno orijentisanim licima i grupacijama koje se dovode u vezi sa terorističkim aktivnostima, regrutovanjem i upućivanjem lica na strana ratišta, te boravkom lica, državljana BiH, na stranim ratištima.

Pravci operativnog rada s ciljem sprečavanja terorističkih aktivnosti su:

- primjena istražnih radnji na rasvjetljavanju krivičnih djela koja imaju obilježje terorizma, kao i drugih krivičnih djela u vezi sa terorizmom;
- prikupljanje bezbjednosno interesantnih saznanja o licima koja organizuju i finansiraju odlazak na strana ratišta i licima koja odlaze i učestvuju u borbama na stranim ratištima;
- prikupljanje informacija i preventivno djelovanje u slučajevima eventualnog transporta i korištenja oružja u izvršenje krivičnog djela, kao i otkrivanje lokacija sa skrivenim oružjem;
- operativne provjere i prikupljanje potrebnih bezbjednosnih saznanja za određeni broj lica i organizacija koje se dovode u vezu sa eventualnim planiranjem i pripremanjem teroristički aktivnosti, kako putem međuagencijske saradnje u BiH, tako i putem međunarodne saradnje sa drugim zemljama;
- praćenje komunikacije putem društvenih mreža u vezi sa širenjem ekstremizma, vrbovanjem potencijalnih izvršilaca krivičnog djela terorizma, te dogovorima za obuke i naoružavanje.
- Deradikalizacija i potreba rada sa osobama koje su već osuđene za terorizam, kako bi odbacili radikalne ideje, a time i prestali predstavljati sigurnosnu prijetnju.

Pored navedenog, zbog postojanja osnova sumnje da je počinjeno krivično djelo iz člana 192. KZ BiH „Ugrožavanje osoba pod međunarodnom pravnom zaštitom“, podnesen je Tužilaštvu BiH jedan izvještaj protiv jednog lica, dok je u 2015. godini podnesen jedan izvještaj protiv dva lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinjeno navedeno krivično djelo.

Službenici Federalne uprave policije, u 2016. godini podnijeli su Tužilaštvu Bosne i Hercegovine četiri (4) Izvještaja o izvršenom KD protiv četiri (4) lica koja se mogu dovesti u vezi sa izvršenjima krivičnog djela 201. "Terorizam" KZ BiH.

Također od strane Federalne uprave policije i MUP-a RS-a, poduzimale su se mjere i radnje u smislu pojačanog kriminalističko obavještajnog nadzora nad licima koja su na području BiH osuđena za krivična djela koje se mogu dovesti u vezu sa krivičnim djelom "Terorizam". Mjere i radnje se poduzimaju operativno na terenu kao i razmjenom operativnih saznanja sa drugim policijskim agencijama na području BiH, a sve s ciljem eventualnog sprečavanja recidivizma osoba koja su u BiH osuđena za krivično djelo "Terorizam".

Policija Brčko Distrikta BiH je nakon provedenih istražnih aktivnosti u 2016. godini okončala pet istraga evidentiranih u prethodnom periodu, koje su rezultirale podnošenjem tri izvještaja Tužilaštvu BiH protiv tri lica zbog sumnje da su počinila krivično djelo Organizovanje terorističke grupe i dva izvještaja protiv dva lica zbog osnova sumnje da su počinila krivično djela Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim ili parapolijskim formacijama. U izvještajnom periodu raspisano je 5 potraga (plave objave) za 5 lica od kojih su dvije obustavljene.

Prema raspoloživim podacima OSA-e o licima koja su označena kao prijetnja javnom redu i nacionalnoj sigurnosti Bosne i Hercegovine, na području BiH borave dva lica kojima je oduzeto državljanstvo BiH. Jedno lice je porijekom iz Sirije, ranije označeno kao potencijalna prijetnja javnom poretku, javnom redu i miru ili sigurnosti Bosne i Hercegovine, i stoga je smješteno u Imigracioni centar Službe za poslove sa strancima BiH. U toku 2016. godine isto lice je nakon skoro osam godina pušteno iz Imigracionog centra, uz izricanje mjera ograničenje kretanja i javljanja u nadležnu policijsku upravu. Razlog puštanja je nemogućnost deportovanja u njegovu zemlju porijekla - Siriju zbog ratnog stanja, a njegovo puštanje na slobodu je bilo zbog usaglašavanja zakona BiH sa direktivama EU.

Drugo lice je državljanin Iraka koji je u toku 2014. godine pušten iz Imigracionog centra Službe za poslove sa strancima koja mu je odredila blažu mjeru - stavljanje pod nadzor sa ograničenjem kretanja u trenutnom mjestu boravka. U dosadašnjem periodu nisu zabilježene bilo kakve aktivnosti tog lica koje bi se mogle okarakterisati kao ugrožavajuće.

Pored navedenih lica, od početka 2016. godine na teritoriji BiH boravi i državljanin Egipta, koji je u našu zemlju deportovan 20.01.2016. godine iz zatvora Gvantanamo, gdje je bio pritvoren od maja 2002. godine. U BiH je vraćen jer mu tu živi kćerka čija je majka bh. državljanica. Svojevremeno je bio stanovnik Bočinje.

Kada je riječ o sigurnosnim indikatorima u 2016. godini, raspoloživi podaci OSA-e ukazuju da su sigurnosno najznačajniji događaji, uglavnom, oni koji su bili povezani sa odlaskom dobrovoljaca iz BiH, ali i drugih evropskih zemalja, u Siriju i Irak i na područje ukrajinskog ratišta.

Odlazak državljana BiH na strana ratišta, jedan je od sigurnosnih segmenata s kojim se suočava BiH, posebno zbog različitih propagandnih uticaja, te neargumentovanog dovođenja BiH u negativan kontekst (plasiranja teza o prisutnosti velikog broja terorističkih boraca - povratnika u našoj zemlji, iznošenje podataka o postojanju terorističkih kampova - što nije potvrdila ni jedna relevantna međunarodna i domaća sigurnosna agencija).

Ipak, zbog činjenice da se na stranim ratištima, prvenstveno u Siriji i Iraku, bori određeni broj državljana BiH, naša se zemlja i dalje suočava sa sigurnosnim izazovom koji predstavljaju bh. državljani - borci u okviru terorističkih vojnih formacija u Siriji i Iraku, njihova kontinuirana propaganda usmjerena je prema istomišljenicima, kao i povratnicima sa sirijsko-iračkog ratišta.

Odlasci državljana BiH na ratišta u Siriji i Iraku smanjili su se krajem 2015. godine, da bi u 2016. godini bio evidentiran samo jedan odlazak bh. državljanke koja je u Siriju otišla radi sklapanja braka sa sirijskim dobrovoljcem porijeklom iz Srbije. Smanjenje, odnosno faktički prestanak odlazaka na spomenuto ratište, rezultat je, između ostalog, pojačanih sigurnosnih mjera - identificiranja na aerodromima i graničnim prelazima gdje je pojačana kontrola policijskih službi, te lokalnih vlasti zbog eventualnih odlazaka uz povećan vojni pritisak na ISIL, što otežava i sprečava kretanje, tj. putovanje na ratišta u Siriji i Iraku⁴.

Vezano za mjere koje se poduzimaju u pogledu odlaska državljana BiH na ratišta u Siriju i druga strana ratišta, svakako su u mnogo pomogle donesene izmjene i dopune Krivičnog zakona BiH (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine br. 47/14) kojom prilikom se dodaje novi član KZ BiH i to: čl. 162. tačka b. (Protuzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim ili parapolicijskim formacijama) koje su u velikom obimu spriječile odlaske državljana BiH na strana ratišta.

Bez obzira što je tokom 2016. godine zabilježen samo jedan odlazak u Siriju, ipak je još uvijek prisutno verbalno interesovanje za odlazak na sirijsko-iračko ratište. Naime, u BiH se nalaze lica koja podržavaju takve odlaske, mada ne poduzimaju konkretne aktivnosti da bi se pridružili bh. dobrovoljcima, što u velikoj mjeri otkriva važnost fenomena radikalizacije i posljedica koje mogu iz toga proizaći.

Pored sigurnosnih elemenata koji proističu iz odlazaka dobrovoljaca državljana BiH u Siriju i Irak, poseban izazov za BiH predstavlja i povratak navedenih lica u našu zemlju, te aktivnosti koje sprovode nakon povratka.

Iako trenutno ne raspolažemo saznanjima da povratnici sa sirijsko-iračkog ratišta planiraju izvršenje nezakonitih aktivnosti, navedeni su i dalje značajan dugoročni sigurnosni izazov za BiH. S obzirom da je većina dobrovoljaca na području Sirije i Iraka bila izložena dodatnoj radikalizaciji, te da su stekli vojne vještine u direktnom učešću u borbenim aktivnostima u Siriji i Iraku, nakon čega su se vratili u BiH, ne može se sa sigurnošću isključiti njihovo eventualno nezakonito djelovanje. Naime, manji broj povratnika sa sirijskog ratišta su vrlo agresivni sljedbenici i promotori ideologije ISIL-a, što može predstavljati ozbiljnu sigurnosnu prijetnju u narednom periodu.

Djelovanje radikalnih selefijskih grupacija je nastavljeno i nakon objavljivanja Uputstva i namjera IZ BiH da zatvori nelegalne džemate (paradžemate). Cjelokupan proces je tokom 2016. godine izazvao negativne reakcije među pojedinim liderima i sljedbenicima radikalnog selefizma na području BiH.

Pojedini selefijski paradžemati koji djeluju u BiH izdiferencirani su kao žarišta ekstremizma i radikalizma. Istupi čelnika ovih paradžemata tokom 2016. godine, kao i podrška takvim stavovima njihovih članova, povremeno su ozbiljno uticali na mogućnost njihovog radikalnijeg ponašanja, pa i izvođenje nasilnih akata.

Podaci OSA-e ukazuju da pripadnici ISIL-a imaju poteškoće kada je riječ o pridobijanju i dolasku novih boraca. Na videoprilogu objavljenom u ljeto 2016. godine strani borci iz BiH navode kako postoje problemi za bh. potencijalne dobrovoljce koji bi došli na ratište u Siriju, te stoga ohrabruju i pozivaju pristalice ISIL-a iz BiH i sa Balkana da izvrše napade kao samostalni akteri u matičnim zemljama sa sredstvima koja su im dostupna.

Strani borci iz BiH koji su trenutno sa ISIL-om u zoni sukoba u Siriji i Iraku koriste društvene mreže da bi zagovarali napade i u BiH. Aspiracije tzv. Islamske države na Balkanu, u kojima je BiH predstavljena kao dio „islamskog kalifata“, opravdavaju procjenu da bi eventualni priliv migranata sa Bliskog Istoka na teritoriju BiH predstavljao ozbiljan sigurnosni rizik zbog moguće infiltracije terorista u migrantske strukture.

Raspoloživi podaci ukazuju da je, pored vjerskog ekstremizma, u Bosni i Hercegovini vidno prisutan i etnički/nacionalni ekstremizam sa negativnim uticajem na sigurnosni ambijent. Među nosiocima takve vrste radikalizma sa povremenim nasilnim manifestacijama izdiferencirano je nekoliko ravnogorskih

⁴ Za odlaske na strana ratišta i priključivanje formacijama tzv. "ISIL"-a u Bosni i Hercegovini su osuđene 23 osobe na ukupno oko 50 godina zatvora, a najveća kazna izrečena je Huseinu Bosniću zv. "Bilal" u trajanju od 7 godina zatvora.

pokreta, koji su sljedbenici ideologije četničkog pokreta iz II svjetskog rata⁵. To su ideološki istovjetno koncipirane organizacije koje su, pored agresivnog negiranja legitimnosti države Bosne i Hercegovine i opstrukcije evroatlantskih integracija BiH, postavile sebi za cilj i ujedinjenje svih ravnogorskih pokreta. Ravnogorski pokret/i imaju negativan uticaj na sigurnosno okruženje u BiH jer su pojedini njihovi lideri prilikom javnih govora (u različitim prilikama) pozivali na nacionalnu i vjersku netrpeljivost, negiranje Bosne i Hercegovine, te iznosili naglašeno radikalne stavove. Na ratištu u Ukrajini i dijelu Sirije pod kontrolom snaga Bašara el-Asada i dalje se nalaze pojedini državljani Bosne i Hercegovine koji su na ta ratišta otišli kao plaćenici ili kao dobrovoljci. Odlazak dobrovoljaca državljana Bosne i Hercegovine u Ukrajinu i Siriju producira sigurnosne elemente, kao što i njihov povratak u našu zemlju predstavlja poseban sigurnosni izazov za BiH.

Trendovi preduzetih mjera i naznake narednih koraka

- Kako su razmjena informacija i operativna saradnja policija ključne su u borbi protiv terorizma, evidentno je da su agencije za provođenje zakona u BiH u potpunosti **opredijeljene** za beskompromisno suprotstavljanje najvećem sigurnosnom izazovu XXI stoljeća - terorizmu, te da je prepoznata **potreba za uzajamnim povjerenjem**, kako u razmjeni obavještajnih podataka, tako i u zajedničkom koordiniranom djelovanju na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine.
- Na osnovu **Strategije Bosne i Hercegovine za prevenciju i borbu protiv terorizma 2015-2020. godine**, poduzete se mjere u smislu uspostavljanja efikasnog mehanizama saradnje u provedbi aktivnosti suzbijanja i borbe protiv terorizma. U skladu sa ovom Strategijom sve policijske i druge agencije za sprovođenje zakona u BiH, Obavještajno-sigurnosna agencija BiH, kao i nadležana tužilaštva u BiH provode aktivnosti na prikupljanju informacija, razmjeni informacija i detektovanje subjekata finansijske podrške nasilnom ekstremizmu ili terorizmu, sa prijedlogom mjera (u skladu sa FATF smjernicama).
- Da bi se omogućilo preduzimanje boljih i efikasnijih mjera u borbi protiv terorizma, na osnovu raspoloživih informacija **sačinjeni su registri o licima** (koja su učestvovala u borbama na stranim ratištima i koja su se vratila na području BiH; koja se nalaze na području stranih ratišta i koja su poginula na stranim ratištima).
- Neophodno je unaprijeđenje **pravnog i institucionalnog okvira za borbu protiv terorizma**, te u cilju jačanja pravne regulative donošenje **Zakona o borbi protiv terorizma u BiH**. Također, jačanje kapaciteta (ljudskih, materijalno-tehničkih i finansijskih) svih subjekata u BiH koji učestvuju u borbi protiv terorizma.

⁵ Najmasovniji i teritorijalno najrasprostranjeniji su "Ravnogorski pokret otadžbine Srpske" i "Ujedinjeni ravnogorski pokret otadžbine Srpske", te neke manje organizacije istovjetne ideologije "Ravnogorski pokret srpskih zemalja za Republiku Srpsku", "Četnički pokret - Ravna Gora - Čiča Draža", "Srpski četnici u otadžbini", te ravnogorski pokreti iz Srbije s kojima održavaju blisku saradnju.

6. Pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti

U 2016. godini SIPA je podnijela šest izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu protiv 23 lica (21 fizičkog lica i dva pravna lica), a u 2015. godini podnesena su četiri izvještaja protiv 28 lica (18 fizičkih lica i deset pravnih lica) i jedna dopuna izvještaja protiv pet lica (tri fizička lica i dva pravna lica).

Izvještaji i dopune izvještaja podneseni iz oblasti pranja novca i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune			Prijavljena lica		
	2015.	2016.	+/- %	2015.	2016.	+/- %
Izvještaji	4	6	50%	28	23	-18%
Dopune izvještaja	1	-	-	5	-	-
UKUPNO	5	6	20%	33	23	-30%

Izvještaji podneseni tužilaštvima u BiH zbog postojanja osnova sumnje da je počinjeno krivično djelo:

- jedan izvještaj kantonalnom tužilaštvu protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 383. KZ FBiH (Zloupotreba položaja ili ovlaštenja);
- jedan izvještaj kantonalnom tužilaštvu protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 373. KZ FBiH (Krivotvorenje isprave); prijavljeno lice državljanin je Republike Turske, a sumnjiči se da je počinio krivično djelo prilikom aplikacije za izdavanje odobrenja za sticanje preko 66,7% dionica sa pravom glasa u poslovnoj banci;
- jedan izvještaj Tužilaštvu BiH protiv tri lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 209. KZ BiH (Pranje novca), u iznosu 1.600.000,00 eura;
- jedan izvještaj kantonalnom tužilaštvu protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 272. KZ FBiH (Pranje novca), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 383. KZ FBiH (Zloupotreba položaja ili ovlaštenja), te krivično djelo iz člana 383. KZ FBiH (Zloupotreba položaja ili ovlaštenja) u vezi sa članom 28. KZ FBiH (Pokušaj) i krivično djelo iz člana 389. KZ FBiH (Krivotvorenje službene isprave). Kroz finansijski sistem BiH u legalne novčane tokove ubačeno je 86.150,00 KM nelegalno stečenog novca, a stečena je imovinska korist u istom iznosu, na štetu sindikata javnog preduzeća;
- jedan izvještaj kantonalnom tužilaštvu protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 294. KZ FBiH (Prevara) i iz člana 272. KZ FBiH (Pranje novca). Iznos novca sa sumnjom na pranje novca je 114.288,70 KM, te je u istom iznosu oštećena jedna politička partija;
- jedan izvještaj kantonalnom tužilaštvu protiv 14 fizičkih i dva pravna lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djelo 342. KZ FBiH (Organizovani kriminal), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 251. KZ FBiH (Prevara u privrednom poslovanju), i krivično djelo iz člana 294. KZ FBiH (Prevara), iz člana 272. KZ FBiH (Pranje novca), iz člana 33. KZ FBiH (Pomaganje), iz člana 31. KZ FBiH (Sapočiniteljstvo) i člana 128. KZ FBiH (Osnovi odgovornosti pravnog lica), čime su pričinili štetu pravnom licu u iznosu 29.826.407,50 KM, te oprali novac u iznosu od oko 28.755.185,25 KM i stekli imovinsku korist u istom iznosu.

Nije podnesen nijedan izvještaj nadležnom tužilaštvu za krivično djelo finansiranja terorističkih aktivnosti.

Sprovedeno je šest operativnih akcija („Pavlović banka“ – dvije akcije, „Mamić“, „IDDEA“, „Oaza“ i „Lavina“) u kojima je lišeno slobode 16 lica, a u 2015. godini nije bilo sprovedenih operativnih akcija niti lišavanja slobode osumnjičenih lica.

Takođe, prilikom realizacije operativne akcije „Pravda“ pružena je podrška Kantonalnom tužilaštvu Kantona Sarajevo, u okviru čega su privremeno obustavljene transakcije na računima u ukupnom iznosu od 128.481,43 KM i 3.096.562,35 eura.

Kroz finansijski sistem BiH u legalne novčane tokove ubačeno je 32.084.951,95 KM nelegalno stečenog novca, dok je pričinjena materijalna šteta od prijavljenih krivičnih djela iznosila 30.026.846,00 KM (pričinjena šteta za tri pravna lica na području BiH). U 2015. godini u legalne novčane tokove ubačeno je 7.986.494,36 KM nelegalno stečenog novca, dok je pričinjena materijalna šteta od prijavljenih krivičnih djela iznosila 6.039.108,89 KM.

Obveznici iz člana 4. Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti prijavili su ukupno 452.420 transakcija u ukupnom novčanom iznosu od 18.763.537.227,00 KM. Od ukupnog broja prijavljenih transakcija 232 su sumnjive transakcije prijavljene od banaka u novčanom iznosu od 18.763.537.227,09 KM i 168 je sumnjivih transakcija od drugih obveznika u ukupnom iznosu od 31.990.999,56 KM. U 2015. godini od ukupno 404.844 prijavljene transakcije u ukupnom novčanom iznosu od 18.847.062.952,37 KM, 181 je sumnjiva transakcija prijavljena od banaka u ukupnom iznosu od 30.438.426,09 KM, 45 je sumnjivih transakcija prijavljenih od drugih obveznika u ukupnom iznosu od 966.003,38 KM, te dvije transakcije izdvojene po procjeni analitičara u iznosu od 733.436,25 KM.

Zbog sumnje na pranje novca, a na osnovu zakonskog ovlašćenja izdato je 18 naloga za privremenu obustavu transakcija u ukupnom iznosu od 19.898.712,00 KM na računima 27 fizičkih lica i pravnih lica. U 2015 godini izdata su 22 naloga za privremenu obustavu transakcija u iznosu od 782.079,84 KM na računima 53 fizička lica i 13 pravnih lica, dva naloga za kontinuirano praćenje finansijskog poslovanja dva klijenta, te jedan nalog za zabranu prometovanja vrijednosnim papirima.

U okviru istraga krivičnih djela iz nadležnosti SIPA-e vođeno je 19 finansijskih istraga.

Provedene finansijske istrage									
	Izveštaji			Pravna lica			Fizička lica		
	2015.	2016.	+/- %	2015.	2016.	+/- %	2015.	2016.	+/- %
Tužilaštvu BiH	4	16	300%	12	23	92%	6	189	3050%
Kantonalnim tužilaštvima	2	3	50%	-	8	-	10	74	640%
UKUPNO	6	19	217%	12	31	158%	16	263	1544%

Prema raspoloživim saznanjima pranje novca u okviru kriminalnih grupa vrše kriminalne grupe preko svojih članova i do sada nije uočeno postojanje specijalizovanih kriminalnih grupa koje su se profilirale za pranje novca za potrebe drugih kriminalnih grupa. Imajući u vidu da je pranje novca „posljedično“ krivično djelo, čiji je cilj legalizacija nezakonito stečene koristi iz počinjenih krivičnih djela, ono se vrši ubacivanjem nelegalno stečenog novca u legalne poslovne aktivnosti kao što su kupovina nekretnina, korištenje sumnjivih novčanih sredstava za izmirenje obaveza po osnovu kreditnih zaduženja, davanje pozajmica fizičkim i pravnim licima, transferi novca stečenog počinjenjem krivičnog djela u inostranstvu i na račune fizičkih i pravnih lica u BiH, zloupotrebom tržišta kapitala odnosno kupoprodaje hartija od vrijednosti, iznošenje gotovine preko granice s ciljem kupovine drugih vidova imovine u inostranstvu, transferi preko računa off shore kompanija i kupovina vlasničkih udjela u pravnim subjektima.

Trendovi preduzetih mjera i naznake narednih koraka

- **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti** usvojen je 16.06.2016. godine, na 31. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, odnosno istog dana na 20. sjednici Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.
- Sačinjen je dokument **Pregled nosilaca aktivnosti za provedbu Akcionog plana za otklanjanje nedostataka u borbi protiv pranja novca**, s ciljem harmonizacije sistema sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma sa standardima i preporukama Radne grupa za finansijske mjere protiv pranja novca – FATF.

- Informaciju o dosadašnjoj realizaciji aktivnosti iz Akcijskog plana Bosne i Hercegovine za otklanjanje nedostataka u borbi protiv pranja novca, u cilju harmonizacije sistema sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma sa standardima i preporukama Radne grupe za finansijske mjere protiv pranja novca-FATF, Vijeće ministara BiH razmotrilo je i usvojilo na 85. sjednici održanoj 08.12.2016. godine.

7. Privredni i finansijski kriminal na nivou BiH

Evidentirana krivična djela privrednog kriminala su u porastu. U 2016. godini u Bosni i Hercegovini je registrovano 1.319 krivična djela protiv privrede, poslovanja i sigurnosti platnog prometa iz oblasti poreza i carina, što je za 8,64% više nego u prethodnoj godini.

Red. Br.	Agencije, MUP-ovi entiteta i Policija Brčko Distrikt BiH	Broj evidentiranih krivičnih djela		
		2015.	2016.	+/- %
1.	FMUP	443	481	8,6
2.	MUP RS	722	745	3,2
3.	Policija Brčko distrikt BiH	1	1	-
4.	SIPA	35	76	117
5.	Granična policija BiH	13	16	23
Ukupno u BiH		1.214	1.319	8,64

Procijenjena materijalna šteta za budžete BiH, obuhvaćena izvještajima Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA-e) i Uprave za indirektno oporezivanje o ovim krivičnim djelima u 2016. godini iznosi 58.712.555 KM, što je smanjenje u odnosu na 2015. godinu, kada je šteta iznosila 86.092.386 KM.

Materijalna šteta nastala izvršenjem KD privrednog kriminaliteta prema podacima MUP-a RS za 2016. godinu iznosi 41.042.762,00 KM, (2015. godine 134.243.000,00 KM) a počinioci su ostvarili protivpravnu imovinsku korist u iznosu od 36.727.162,00 KM (2015. godine 116.143.000,00 KM).

Materijalna šteta nastala izvršenjem KD privrednog kriminaliteta, a prema izvještajima Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA-e), Uprave za indirektno oporezivanje i MUP-a Republike Srpske, na nivou Bosne i Hercegovine u 2016. godini iznosila je 99.755.217 KM (2015. godine 202.235.386 KM).

Tokom 2016. godine, SIPA je sprovela 13 operativnih akcija u cilju sprečavanja ovih krivičnih djela („Lištica“, „Coral“, „Duvan“, „Kurir“, „Carmen“, „Ringišpil“, „Blok“, „Urban“, „Čarli“, „Box“, „List II“, „Rampa“ i „Miligram“) isto kao i u 2015. godini. Slobode je lišeno 90 lica, što je za 48% više u odnosu na 2015. godinu kada je slobode lišeno 61 lice.

Među najbrojnim krivičnim djelima privrednog kriminala nalaze se: zloupotreba ovlaštenja u privredi, obmana pri dobijanju kredita ili drugih pogodnosti, prevara u privrednom poslovanju, falsifikovanje ili uništenje službene isprave, porezna utaja, pronevjera u službi, nedozvoljena trgovina, organizovani kriminal a u vezi s poreznom utajom i carinskom prevaram i tako dalje. U privrednom kriminalu sve je više počinjenih djela iz člana 250.KZ BiH (Organizovani kriminal), što ukazuje u kojem se pravcu kreće ova vrsta kriminala, ukoliko se ne preduzmu preventivne i druge mjere.

Prema podacima OSA-e jedna od najznačajnijih ugrožavajućih aktivnosti iz oblasti organiziranog kriminala, koje su se odvijale tokom 2016. godine na području BiH, jeste segment **ekonomskog kriminala**, prvenstveno u smislu otežavanja poslovanja na legalnim osnovama, kao i značajnim umanjivanjem budžetskih prihoda. Također, negativna reputacija Bosne i Hercegovine uticala je na slabiji priliv investicija i ulaganje u privredne kapacitete, kao i napredovanja u tranzicijskom procesu.

Kriminalna lica koja su protivzakonito stečen novac uložila u legalnu djelatnost, vršeći različite vrste pritisaka nad konkurentskim firmama koje se bave istom djelatnošću, otežavaju ili potpuno onemogućavaju rad privrednih subjekata koji posluju u skladu sa zakonskim propisima. U isto vrijeme, pravna lica u vlasništvu kriminalnih lica i lica koja posluju nezakonito povećavaju svoj promet i ostvaruju

veće prihode. Uočeni su i slučajevi angažovanja kriminalnih lica od strane vlasnika firmi s ciljem olakšavanja poslovanja, pri čemu se formira svojevrsan partnerski odnos u kojem vlasnik organizira redovne faze poslovanja, a kriminalno lice onemogućava vršenje iznuda od strane drugih pripadnika kriminalnog miljea, ali i obavljanje redovnih djelatnosti od strane zaposlenika institucija nadležnih za zakonitost poslovanja.

U poslovanju pravnih lica sa većinskim državnim vlasništvom evidentiran je još jedan oblik inkriminacija. Naime, pojedina rukovodna lica nerealnim prikazivanjem rezultata poslovanja nanose štetu pravnim licima kojima rukovode, državnom budžetu, zaposlenicima, poslovno vezanim privrednim subjektima. Tako se u preduzećima koja posluju sa gubicima, u cilju zadržavanja postojećeg menadžmenta, prikazuju pozitivni rezultati poslovanja, dok se u pojedinim javnim preduzećima koja posluju sa dobitima, u cilju umanjivanja plaćanja državnih dadžbina, ta dobit knjigovodstveno prikazuje značajno umanjena što nanosi štetu budžetima. Istovremeno se ostvarena dobit neracionalno troši od strane uprave, odnosno „dijeli“ između učesnika ovih kriminalnih radnji.

U toku 2016. godine osnovan je veći broj pravnih lica, u vlasništvu stranih državljana koji se ne namjeravaju baviti registriranom djelatnošću. Radi se o licima arapskog porijekla iz Sirije, UAE, Katara, Bahreina, Iraka, Libana i Pakistana. Tako, osnivanjem pravnih lica u BiH, zaobilaze pozitivne propise i dobijaju boravišne dozvole, te stiču vlasništvo nad nekretninama što im nije dozvoljeno kao fizičkim licima. Pravna lica fiktivno osnivaju na svoje ime državljani BiH, nakon čega stvarni vlasnici (strani državljani) pribavljaju boravišnu dozvolu i vrše kupovinu nekretnina na ime novoformiranog pravnog subjekta. Nakon ostvarivanja svih nepohodnih uslova za neometan boravak u BiH, strani državljani ili obustavljaju poslovanje pravnih lica u njihovom vlasništvu ili održavaju veoma mali obim poslovanja koje im služi kao osnov dokazivanja da predmetni privredni subjekt posluje. Indikativno je da se dio platnih transakcija vrši u gotovom novcu, što ukazuje na mogućnost izbjegavanja plaćanja državnih dadžbina i pranje novca. Indikativni su i podaci da su se u ove aktivnosti, odnosno u traženje i otkupljivanje zemljišta, uključila i pojedina lica koja se od ranije dovode u vezu sa organiziranim kriminalom.

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

- Radi efikasnije borbe protiv finansijskog kriminala, u narednom periodu neophodno je unaprijediti saradnju sa poreskim i carinskim službama u BiH radi zajedničkog sprečavanja krivičnih djela krijumčarenja roba, poreskih utaja, prevara u sistemu PDV-a, neplaćanja carina i krivičnih djela pranja novca.
- Saznanja pokazuju na pojavu da je na području BiH veliki broj vlasnika firmi u privatnom vlasništvu uključen u fiktivno prijavljivanje poslovanja u cilju izbjegavanja plaćanja PDV-a, koje su naročito prisutne u poslovanju firmi u građevinskom sektoru i to tako što se prijavljuje godišnji promet u iznosima značajno manjim od stvarnih. Ovo zahtjeva pojačan inspekcijski nadzor.
- Treba više raditi na ispunjenju preporuka Vijeća Evrope u smislu borbe protiv korupcije i pranja novca GRECO
- Pooštavanje kaznene politike u smislu visine zapriječene kazne, za krivična djela iz domene privrednog kriminaliteta
- Pojačane kontrole prilikom registracije pravnih subjekata
- Edukacija službenika o suvremenim modelitetima prevara u privrednom kriminalu
- Pojačane interne kontrole u institucijama za provedbu zakona i pravosudnim institucijama, s ciljem suzbijanja eventualnih zloupotreba
- U cilju jačanja borbe protiv svih pojavnih oblika organiziranog kriminala i korupcije, potrebno je poboljšati statističke metode i sinhronizaciju u prikupljanju policijskih podataka na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini

A) Krivotvorenje novca

Podnesen je jedan izvještaj protiv pet fizičkih lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 205. KZ BiH (Krivotvorenje novca) i krivično djelo iz člana 29. KZ BiH (Saučesništvo), a u 2015. godini podnesena su dva izvještaja protiv dva lica i jedna dopuna izvještaja protiv jednog lica.

Izvještaji i dopune izvještaja iz oblasti krivotvorenja novca i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune			Prijavljena lica		
	2015.	2016.	+/- %	2015.	2016.	+/- %
Izvještaji	2	1	-50%	2	5	150%
Dopune izvještaja	1	-	-	1	-	-
UKUPNO	3	1	-67%	3	5	67%

Privremeno oduzete krivotvorene novčanice			
(Valute u nominalnoj vrijednosti)	2015.	2016.	+/- %
KM	291.000,00	-	-
euro	-	200,00	-

Krivotvorenje novca u Bosni i Hercegovini odnosi se, uglavnom, na distribuciju i stavljanje u promet krivotvorenih novčanica.

B) Registrirana korupcijska krivična djela

Posebno veliku prijetnju za Bosnu i Hercegovinu i dalje predstavljaju široko rasprostranjene koruptivne aktivnosti, posebno sistemska korupcija. Koruptivne aktivnosti nisu samo puki pokušaji da se osigura neka nepripadajuća pogodnost, već gotovo uvijek završavaju uspjehom po inicijatora korupcije i sa odgovarajućom kompenzacijom za onog koji je određenu pogodnost inicijatoru nezakonito osigurao.

U toku 2016. godine, policijske agencije BiH i u BiH su registrirale ukupno 685 krivičnih korupcijska djela, što u odnosu na prošlu godinu (728), predstavlja smanjenje broja ovih krivičnih djela za -5,90%.

Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja te ovlaštenja u privredi preovladavaju kao najčešća korupcijska krivična djela u Bosni i Hercegovini. U 2016. godini registrirano je 227 takvih krivičnih djela (prethodne godine 271), što predstavlja 33,13,% svih korupcijskih krivičnih djela.

Od ukupnog broja izvještaja i dopuna izvještaja koje je SIPA podnijela nadležnim tužilaštvima u BiH, 21 izvještaj i dopuna izvještaja protiv 98 lica (91 fizičko lice, šest pravnih lica i jedno NN lice) podneseni su zbog postojanja osnova sumnje da su, između ostalih, i to uglavnom krivičnih djela finansijskog kriminala, počinjena i koruptivna krivična djela. U 2015. godini podneseno je 17 izvještaja i dopuna izvještaja protiv 97 lica (90 fizičkih lica, šest pravnih lica i jedno NN lice).

Izvještaji i dopune izvještaja iz oblasti korupcije i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune			Prijavljena lica		
	2015.	2016.	+/- %	2015.	2016.	+/- %
Izvještaji	14	20	43%	92	97	5%
Dopune izvještaja	3	1	-67%	5	1	-80%
UKUPNO	17	21	24%	97	98	1%

Najčešći pojavni oblici koruptivnih krivičnih djela su zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja, nesavjestan rad u službi i primanje mita od strane službenika. S obzirom na to da se uglavnom radi o užim krugovima ljudi koji čine ova krivična djela za svoju korist ili u korist trećih lica, te da se oštećeni građani ili preduzeća rijetko odlučuju prijaviti počinitelje, otkrivanje krivičnih djela korupcije je otežano. Otkrivanje i dokazivanje usporeno je i zbog nespremnosti građana da prijave službenike koji od njih traže mito i da svjedoče protiv takvih lica. Međutim, evidentno je da je u posljednje vrijeme porastao broj građana koji prijavljuju ovakve nezakonitosti.

Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, je u 2016. godini zaprimila ukupno 139 podnesaka sa indicijama koruptivnog ponašanja putem pošte, elektronske pošte, telefonskim putem i lično (2015. 124). U skladu sa svojim nadležnostima a rukovodeći se principima profesionalnog i jednakog tretmana i nediskriminacije, te načelima pravovremenosti i opravdanosti analiziran je svaki pojedinačni podnesak i na osnovu **Zakona o Agenciji i Pravilnika o postupanju po zaprimljenim podnescima sa indicijama koruptivnog ponašanja**, te su isti dostavljeni na daljnje postupanje nadležnim pravosudnim i policijskim institucijama u Bosni i Hercegovini.

Prema podacima OSA-e, koruptivne aktivnosti su konstantna prateća pojava u skoro svim sferama nezakonitog poslovanja, pa su tako prikupljeni podaci o angažiranju policijskih službenika za nesmetan transport različite robe koja nema potrebnu prateću dokumentaciju, kao i uticaj na inspeksijske organe koji vrše kontrolu poslovanja. Također, uočeni su slučajevi traženja novčane protivsluge za aktivnosti koje spadaju u redovan opis poslova državnih službenika, naročito u sferi većih strukturnih investicija što je, pored već navedenih, jedan od uzroka smanjenja priliva stranih investicija u prethodnoj godini. Ovakve zloupotrebe položaja su vršene i u postupcima ostvarivanja različitih prava građana, pa je tako nezakonitim radnjama više uvezanih lica, među kojima su i zdravstveni i administrativni radnici, ali i kriminogena lica koja se pojavljuju kao posrednici, omogućeno sticanje nezakonite novčane dobiti u dodjeli invalidskih penzija, a istovremeno se direktno uticalo na finansijsko opterećenje Zavoda PIO F BiH. Jedan od modusa je namjensko osnivanje firmi i udruženja koji se prijavljuju na različite javne pozive za finansiranje projekata, nakon čega dobijaju novčana sredstava koja u cjelosti ili većim dijelom ne troše u namijenjene svrhe.

Česte su zloupotrebe službenog položaja od strane zaposlenika pojedinih kazneno-popravnih ustanova koji, za novčanu naknadu, pritvorenim i osuđenim licima omogućavaju određene pogodnosti. Pored unošenja različitih nedozvoljenih stvari u ove ustanove, kao što su mobiteli i narkotici, ovi službenici olakšavaju kriminalnim licima premještanje u određene ćelije i u organizacione jedinice zavoda koje su poluotvorenog tipa, kao i ranije izlaske na slobodu, budući da su uključeni u odlučivanje o istom.

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

- Bosna i Hercegovina je još uvijek u ranoj fazi na polju borbe protiv korupcije. **Korupcija** je i dalje rasprostranjena u mnogim oblastima i predstavlja ozbiljan problem širom javnog i privatnog sektora.
- Neophodno je kontinuirano nastaviti provedbu **Strategije za borbu protiv korupcije u Bosni i Hercegovini (2015-2019) i pratećeg Akcijskog plana**.
- Kada je riječ o aktivnostima zemalja članica **GRECO**, usvojen je 3. privremeni izvještaj za BiH. S time u vezi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na svojoj 71. sjednici održanoj 31. avgusta 2016. godine, usvojilo je Informaciju o usvajanju Trećeg privremenog izvještaja o usklađenosti BiH sa preporukama GRECO-a.
- Kao nastavak provedbe ovih zadataka, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 43. sjednici održanoj 9. februara 2016. godine, usvojilo je Izvještaj Skupine zemalja Vijeća Europe protiv korupcije (**GRECO**) iz četvrtog kruga evaluacije za Bosnu i Hercegovinu.

8. Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga na nivou Bosne i Hercegovine

Broj registriranih krivičnih djela (KD-a) u vezi sa zloupotrebom droga u BiH u 2016. godini (1.481) je u porastu u odnosu na 2015. godinu (1.325) za 11,77%. Prema podacima policijskih agencija i institucija, ova krivična djela počinilo je 1.549 osoba, što je za 5,51% počinilaca više nego prethodne godine. Najbrojnije krivično djelo (KD) je posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga, nakon kojeg slijedi neovlaštena proizvodnja i promet opojnih droga. U prvoj tabeli dat je pregled registriranih KD-a po sigurnosnim agencijama, a u drugoj po broju počinilaca.

Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	Broj registriranih KD zloupotreba droge		
		2015.god.	2016.god.	+/- %
1.	FMUP	1.054	1.171	11,1
2.	MUP RS	201	226	12,4
3.	Policija Brčko distrikt BiH	18	13	-27,77
4.	Granična policija BiH	41	66	60,98
5.	SIPA	11	5	-55
Ukupno u BiH		1.325	1.481	11,77

U Republici Srpskoj i u Brčko Distriktu BiH se nezakonito posjedovanje (manjih količina) opojnih droga vodi po prekršajnom postupku. Takvih prekršaja-prijava u 2016. godini u RS-u bilo je evidentirano 437.

Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	Broj počinilaca KD zloupotreba droge		
		2015.god.	2016.god.	+/- %
1.	FMUP	1.172	1.220	4,1
2.	MUP RS	224	240	7,1
3.	Policija Brčko distrikt BiH	18	17	-5,55
4.	Granična policija BiH	44	72	63,64
5.	SIPA	10	11	10
Ukupno u BiH		1.468	1.549	5,51

Državna agencija za istrage i zaštitu je tokom 2016. godine podnijela četiri izvještaja protiv 11 lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivična djela iz oblasti neovlaštenog prometa opojnim drogama, a u 2015. godini podneseno je pet izvještaja protiv devet fizičkih lica i jednog NN lica i više NN lica i pet dopuna izvještaja protiv 17 lica.

Izvještaji i dopune izvještaja iz oblasti neovlaštenog prometa opojnim drogama i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune			Prijavljena lica		
	2015.	2016.	+/- %	2015.	2016.	+/- %
Izvještaji	5	4	-20%	10	11	10%
Dopune izvještaja	5	-	-	17	-	-
UKUPNO	10	4	-60%	27	11	-59%

Izvještaji podneseni tužilaštvima u BiH zbog postojanja osnova sumnje da su počinjena krivična djela iz oblasti neovlaštenog prometa opojnim drogama:

- jedan izvještaj Tužilaštvu BiH protiv tri lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 250. KZ BiH (Organizovani kriminal), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 195. KZ BiH (Neovlašteni promet opojnim drogama);
- jedan izvještaj Tužilaštvu BiH protiv pet lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 250. KZ BiH (Organizovani kriminal), u vezi sa krivičnim djelom iz člana

195. KZ BiH (Neovlašteni promet opojnim drogama) i člana 239. KZ FBiH (Posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga);

- jedan izvještaj Tužilaštvu BiH protiv dva lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 250. KZ BiH (Organizovani kriminal), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 195. KZ BiH (Neovlašteni promet opojnih droga) i krivično djelo iz člana 193. KZ BiH (Neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom, te proizvodima dvojne upotrebe);
- jedan izvještaj kantonalnom tužilaštvu protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 238. KZ FBiH (Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga) i krivično djelo iz člana 52. Zakona o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije Kantona Sarajevo.

SIPA je sprovela tri operativne akcije („Ostrvo“, „Zenica II“ i „Bubuljica“), što je za 50% manje u odnosu na 2015. godinu kada je sprovedeno šest operativnih akcija. U sprovedenim akcijama slobode je lišeno osam lica, što je za 27% manje u odnosu na 2015. godinu kada je slobode lišeno 11 lica.

Na ilegalnom tržištu u Bosni i Hercegovini prisutne su gotovo sve vrste opojnih droga. Potrošnja droge je u porastu, ali i dalje je relativno niska u poređenju sa drugim evropskim zemljama.

Ruta krijumčarenja heroina koja dolazi sa istoka, najvećim dijelom zaobiđe Bosnu i Hercegovinu, zbog loše putne komunikacije i konfiguracije terena.

Najveći dio marihuane na područje zemalja Balkana stiže iz Republike Albanije preko Crne Gore i BiH, u zemlje zapadne Evrope. Članovi organizovanih kriminalnih grupa za neovlašteni promet koriste tzv. „kurire“ odnosno državljane BiH, vozače koji legalno vrše prevoz roba kamionima, a u fabričkim šuplinama vozila i prikolica skrivaju opojnu drogu.

U BiH posljednjih godina povećana je količina privremeno oduzete genetski modifikovane marihuane, tzv. „skank“, pa je povećano i krijumčarenje ove droge preko granica BiH.

Sintetičke opojne droge „ecstasy“ i „amfetamin speed“ uglavnom dolaze iz Kraljevine Holandije u zemlje istočne Evrope, a jedan manji dio, ovisno o potrebama tržišta, završava i na području BiH. Opojna droga „speed“ dostupna je i cijenom prihvatljiva za konzumente i distributere, a u BiH iz Holandije najčešće se doprema skrivena u specijalno izgrađenim tajnim skrovištima u automobilima i kamionima.

Prema raspoloživim podacima kriminalne grupe međusobno sarađuju na području BiH, ali i sa kriminalnim grupama izvan granica BiH, posebno sa kriminalnim grupama koje su aktivne u zemljama bivše Jugoslavije. Saradnja se ostvaruje direktnom komunikacijom i sastancima, te putem sofisticirane opreme i komunikacionih sredstava, a sve češće i preko društvenih mreža.

Prema podacima OSA-e određeni broj kriminogenih lica sa područja BiH su tokom 2016. godine izdiferencirani kao učesnici u lancu međunarodnog krijumčarenja narkoticima. Riječ je o licima koja su stalno ili povremeno nastanjena na području Južne Amerike ili državama EU koje predstavljaju destinaciju za dalju distribuciju (Španija, Holandija, Belgija, Njemačka i dr.). Prema dostupnim podacima, većina državljana BiH u tom lancu međunarodnog krijumčarenja narkoticima ne zauzimaju ulogu „vođe“, ali ipak posjeduju značajnu hijerarhijsku poziciju koja se ogleda u direktnijem pristupu narkoticima, bliskim kontaktima s licima odgovornim za funkcioniranje pojedinih morskih luka preko kojih se krijumčare narkotici (kokain) iz Južne Amerike, pa čak i bliska saradnja sa vođama narko-kartela u Južnoj Americi. Ipak, može se reći da se u ovom slučaju veći dio prokrijumčarenih narkotika distribuira na području EU, dok je manja količina namijenjena za distribuciju na području Balkana.

Krijumčarenja narkotika se i dalje vrši preko legalnih, a često i ilegalnih, graničnih prelaza sa BiH od strane pojedinaca i organiziranih kriminalnih grupacija, pri čemu se najčešće koriste privatna putnička i vozila redovnog drumskog saobraćaja.

Rute transporta pošiljki narkotika variraju od njihove vrste. Tako se transport marihuane i skanka najčešće odvija na relaciji Crna Gora – BiH (tačnije Hercegovina) – Evropska unija, uz povremene odstupanja poput krijumčarenja skanka na relaciji Holandija – BiH. Iz pravca zemalja Evropske unije prema zemljama regiona (Hrvatska, BiH, Srbija, Crna Gora, Kosovo, Makedonija) vrši se transport

sintetičkih narkotika (spid i ekstazi), dok se pošiljke heroína krijumčare dobro znanom trasom preko Turske i zemalja jugoistočnog Balkana ka zemljama EU (tzv. balkanska ruta).

Iako je teritorija BiH prije svega tranzitno područje za transport narkotika prema EU, u toku 2016. godine je primjećen porast korištenja zemljišnih parcela za uzgajanje marihuane s ciljem da se ista dijelom transportuje van BiH, a određene količine preprodaju u BiH. Kao razlog povećane proizvodnje marihuane u BiH jeste stečeno iskustvo o načinu uzgajanja od kriminogenih lica u Holandiji.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske u koordinaciji sa Tužilaštvom BiH provodilo je tokom 2016. godine međunarodnu akciju kodnog naziva „Tranzit“ zbog postojanja osnova sumnje da je grupa lica kontinuirano vršila krivična djela organizovanog kriminaliteta, a vezi sa krivičnim djela neovlaštene proizvodnje i prometa opojnim drogama sa područja Crne Gore u BiH.

Policijski službenici MUP-a RS-a iz centara javne bezbjednosti Banjaluka i Trebinje tokom 2016. godine su izvršili pretrase na deset lokacija na području Banjaluke i Trebinja u cilju pronalazjenja lica i predmeta koja potiču od izvršenja krivičnog djela. Kroz akciju „Tranzit“ Jedinica za organizovani kriminalitet Uprave kriminalističke policije MUP-a RS sa Tužilaštvom BiH, oduzela je 11 kilograma skanka, veći broj digitalnih vaga, veća količina novca, sim kartice za mobilne telefone i dr.

Tabelarni prikaz količina zaplijenjene droge u 2016. godini u BiH

Agencija	Heroin	Kokain	Marihuana - skank	Stabljike kanabisa	Ekstazi	Amfetamin-spilid	Hašiš
SIPA	1.122,22 gr	2 gr	9.500 gr	-	-	3.000 gr	-
GP BiH	0,37 gr	10,78 gr	419.407,64 gr	316 kom	6 kom + 0,35 gr	11,41 gr	44,95
FMUP	1.906 gr 2,8 ml i 74 kom	615,6 gr 21 kom	23.683 gr 533 kom	9.633 gr 3.192 kom	-	13.890 gr, 390 ml i 1996 kom	1.010,9 gr 16 kom
MUP RS	308,85 gr	105,56 gr	52.679,07 gr	1.719 kom	188,59 kom	258,02 gr i 4 kom	56,33 gr
P.Brčko dist. BiH	-	0,813 gr	3.234	4 kom		1,06 gr	-
Ukupno	3.337,44 i 2,8 ml i 74 kom	734,753 gr i 21 kom	508.503,71 gr i 533 kom	9.633 gr i 5.231 kom	0,35 gr i 194, 59 kom	17.160,49 gr 390 ml i 2.000 kom	1.112,18 gr i 16 kom

Tabelarni prikaz količina zaplijenjene droge u 2015. godini u BiH

Agencija	Heroin	Kokain	Marihuana - skank	Stabljike kanabisa	Ekstazi	Amfetamin -spilid	Hašiš
SIPA	500 gr	-	1.000 gr	-	-	1013 gr	-
GP BiH	26,28 gr	23,17 gr	4.126,66 gr	73 kom	2 kom	26,2 gr	12,25 gr
FMUP	11.993,1 gr i 331 kom	62,60 gr 2 kom	41.636,7 gr 598 kom	8.452 gr 584 kom	-	6.466,7 gr 3,9 ml i 628 kom	1.788 gr 24 kom
MUP RS	476,46 gr 5,2 ml	469,98 gr	43.301,31 gr	1.332 kom	1.453 gr 93 kom	412,4 gr i 9 kom	1.187 gr
Pol.Brčko dist.BiH	-	-	3.805 gr	4 kom	-	0,209 gr	-
Ukupno	12.995 gr 5,2 ml i 331 kom	555,75 gr i 2 kom	93.868 gr 598 kom	8.452 gr 1.993 kom	1.453 gr 95 kom	7.918,51 gr	2.987 gr i 24 kom

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

- Unapređenje ispunjavanja obaveza BiH na putu ka EU u oblasti suzbijanja zloupotrebe opojnih droga provedeno je Odlukom o formiranju Radne grupe za izradu Strategije nadzora nad opojnim drogama, sprečavanja i suzbijanja zloupotrebe opojnih droga u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 70/16 od 20. septembra 2016. godine), te donošenjem Odluke o formiranju Radne grupe za izradu izmjena i dopuna Pravilnika o čuvanju i uništavanju oduzete opojne droge, psihotropnih tvari, biljaka iz kojih se može dobiti opojna droga i prekursora. (Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, 42. sjednica održana 04.02.2016. godine)
- Unapređenje ispunjavanja međunarodnih obaveza BiH u oblasti suzbijanja zloupotrebe opojnih droga kroz saradnju i redovno izvještavanje relevantnih međunarodnih organizacija u toj oblasti (Međunarodni odbor za kontrolu opojnih droga - INCB, UN Ured za droge i kriminal - UNODC, Evropskim centrom za praćenje droga i ovisnosti o drogama - EMCDDA i Grupa za saradnju u borbi protiv zloupotrebe opojnih droga i nezakonite trgovine opojnim drogama - Pompidou grupa Vijeća Evrope).
- Edukacija agencija za provedbu zakona i tužilaštava u dijelu primjene savremenih IT tehnologija, sa ciljem suzbijanja promovisanja novih vrsta droga i načina njihove izrade kroz uspostavu sistema ranog upozoravanja
- Intenziviranje upotrebe posebnih istražnih radnji, naročito prikrivenog istražitelja, kontrolisanih isporuka i nadzor komunikacija.
- Edukacija policijskih službenika u segmentu novih vrsta opojnih droga na tržištu.

9. Registrirana krivična djela krijumčarenja i trgovine ljudima na nivou Bosne i Hercegovine

U 2016. godini zabilježen je pad registriranih krivičnih djela u ovoj oblasti. Registrirano je 26 krivičnih djela u vezi sa krijumčarenjem i trgovinom ljudima, uključujući i navođenje na prostituciju, što u odnosu na 2015. godinu, kada je zabilježeno 35 ovakvih krivičnih djela, predstavlja pad od -25,71 %.

Red. broj.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	Broj otkrivenih KD	
		2015.god.	2016.god.
1.	FMUP	4	4
2.	MUP RS	4	2
3.	Policija Brčko distrikt BiH	1	0
4.	Granična policija BiH	15	10
5.	SIPA	11	10
Ukupno u BiH		35	26

SIPA je tužilaštvima u BiH u 2016. godini podnijela pet izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu protiv 14 lica i jedna dopuna izvještaja protiv jednog lica, a u 2015. godini podneseno je sedam izvještaja protiv 21 lica (20 fizičkih lica i jedno NN lice) i tri dopune izvještaja protiv pet lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili predmetna krivična djela.

Izvještaji i dopune izvještaja iz oblasti trgovine ljudima i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune			Prijavljena lica		
	2015.	2016.	+/- %	2015.	2016.	+/- %
Izvještaji	7	5	-29%	21	14	-33%
Dopune izvještaja	3	1	-67%	5	1	-80%
UKUPNO	10	6	-40%	26	15	-42%

Izveštaji i dopune izveštaja podneseni tužilaštvima u BiH zbog postojanja osnova sumnje da su počinjena krivična djela iz oblasti trgovine ljudima:

- dva izveštaja Tužilaštvu BiH protiv dva lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 186. KZ BiH (Trgovina ljudima);
- jedan izveštaj kantonalnom tužilaštvu protiv dva lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 210. KZ FBiH (Navođenje na prostituciju);
- jedan izveštaj Tužilaštvu BiH protiv devet lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 250. KZ BiH (Organizovani kriminal), krivično djelo iz člana 186. KZ BiH (Trgovina ljudima), iz člana 187. KZ BiH (Međunarodno vrbovanje radi prostitucije) i člana 209. KZ BiH (Pranje novca);
- jedan izveštaj Tužilaštvu BiH protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 186. KZ BiH (Trgovina ljudima) i člana 187. KZ BiH (Međunarodno vrbovanje radi prostitucije);
- jedna dopuna izveštaja kantonalnom tužilaštvu protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 210. KZ FBiH (Navođenje na prostituciju).

Sprovedene su tri operativne akcije („Tango“, „Pismo“ i „Twins“), što je za 50% manje u odnosu na 2015. godinu kada je sprovedeno šest operativnih akcija. U sprovedenim akcijama slobode je lišeno 11 lica, što je za 45% manje u odnosu na 2015. godinu kada je slobode lišeno 20 lica.

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

- **Akcioni plan za borbu protiv trgovine ljudima za period 2016. -2019. godina**, je u fazi implementacije te je ujedno krovni dokument na nivou Bosne i Hercegovine u oblasti borbe protiv trgovine ljudima
- Kao posebne rizične grupe trgovine ljudima su **žene i djeca, romske populacije**. Pripadnici ove grupacije bili su žrtve trgovine maloljetnim osobama radi prosjačenja i prostitucije na područjima više država na području EU (Francuska, Španija, Italija, Bugarska, Rumunija, Hrvatska, Belgija, Njemačka), kao i na području Bosne i Hercegovine.
- Posmatrajući prethodni izveštajni period sa aspekta trenutnog stanja i raspoloživih informacija, opravdano možemo konstatovati da je Bosna i Hercegovina **prešla iz kategorije tranzitne i zemlje destinacije žrtava trgovine ljudima u kategoriju zemlje polazišta**, čiji građani postaju žrtve trgovine ljudima.
- U narednom periodu od ključne važnosti su: proaktivna identifikacija žrtava, te efikasan i dobro funkcionirajući mehanizam za upućivanje u sigurne kuće. Također, neophodna je stalna obuka policije i tužilaca, konstantna **razmjena informacija**, koordinirano planiranje i provođenje policijskih akcija.

10. Registrirana krivična djela izazivanje opće opasnosti

U Bosni i Hercegovini je u 2016. godini registrirano za – 24,65% manje krivičnih djela izazivanja opće opasnosti nego u istom periodu prošle godine.

Za izvršenje ovih krivičnih djela, prijavljeno je 256 osoba, što za -29,08% manje nego 2015. godine.

Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD izazivanje opće opasnosti		
		2015. god.	2016. god.	+/%
1.	FMUP	410	294	-28,3
2.	MUP RS	91	80	- 12,1
3.	Policija Brčko distrikt BiH	2	5	150
Ukupno u BiH		503	379	-24,65

Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	Izvršioi KD izazivanje opće opasnosti		
		2015. god.	2016. god.	+/%
1.	FMUP	287	202	-29,6
2.	MUP RS	72	49	-31,94
3.	Policija Brčko distrikt BiH	2	5	150
Ukupno u BiH		361	256	-29,08

Višegodišnji prosjek krivičnih djela izazivanje opće opasnosti **upotrebom vatrenog oružja i MES-a** u odnosu na ukupan broj djela izazivanje opće opasnosti iznosi oko 1/3. To znači da su 2/3 takvih djela izazvana požarima, električnom ili drugom energijom i kakvom općeopasnom radnjom ili općeopasnim sredstvom.

Također, poseban sigurnosni problem iz ove oblasti je sve prisutnije oružano razračunavanje pojedinaca i kriminalnih grupa na javnim mjestima, prije svega u ugostiteljskim objektima. Mada je, broj takvih obračuna-oružanih incidenata u 2016. godini manji nego prethodne godine, zabrinjava broj poginulih i ranjenih osoba u takvim razračunavanjima, često i slučajnih prolaznika ili posjetilaca ugostiteljskih objekata. Takvi incidenti stvaraju percepciju kod građana da je stanje opće a posebno lične sigurnosti u BiH na niskom nivou. Zato efikasno kriminalističko rješavanje takvih razračunavanja i njihova prevencija mogu dovesti do poboljšanja opće percepcije.

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

- **Krivično djelo izazivanja opće opasnosti** po svome sadržaju predstavlja izazivanje opasnosti za život ljudi ili imovinu većeg opsega požarom, poplavom, eksplozijom, otrovom ili otrovnim plinom, jonizirajućim zračenjem, električnom ili drugom energijom ili pucanjem iz vatrenog oružja ili kakvom općeopasnom radnjom ili općeopasnim sredstvom.
- Mjere na otkrivanju motiva ovih napada, treba da uozbilje i pristup nadležnih organa u radu na ovim predmetima, jer se napad ili podmetanje eksplozivne naprave pod automobil policijskog službenika, sudije ili inspektora, **mora smatrati i napadom na vlast i državu.**
- Unapređenje kontrole **unutrašnjeg i vanjskotrgovinskog prometa malog oružja i lakog naoružanja.**
- Pri proizvodnji, ispitivanju, prometu, upotrebi, skladištenju, reciklaži, uništavanju i rukovanju s eksplozivnim materijama, **pravne i fizičke osobe moraju voditi brigu o zaštiti života i zdravlja ljudi i njihove materijalne imovine, te provoditi sve zakonske mjere i propise iz te oblasti.**

11. Ilegalno držanje i trgovina oružjem, municijom i minsko-eksplozivnim sredstvima u BiH

Smanjen je broj registriranih krivičnih djela (KD) iz oblasti ilegalnog posjedovanja i trgovine oružja na nivou Bosne i Hercegovine u 2016. godini u odnosu na prethodnu godinu za - 12%.

Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD nedozvoljeno držanje oružja ili eks.materijala		
		2015. god.	2016. god.	+/- %
1.	FMUP	262	250	-4,58
2.	MUP RS	404	337	-16,6
3.	Policija Brčko Distrikt BiH	7	17	142
4.	Granična policija BiH	15	8	-46,6
5.	SIPA	20	11	-45
Ukupno u BiH		708	623	-12

Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	Izvršioci KD nedozvoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materijala		
		2015.god.	2016.god.	+/- %
1.	FMUP	230	241	4,78
2.	MUP RS	349	281	-19,48
3.	Policija Brčko Distrikt BiH	4	10	150
4.	Granična policija BiH	5	7	40
5.	SIPA	22	13	-41
Ukupno u BiH		610	552	-9,50

SIPA je tužilaštvima u BiH podnijela šest izvještaja protiv 13 lica (12 fizičkih lica i jedno NN lice) zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivična djela neovlaštene proizvodnje, prometa i posjedovanja oružja i vojne opreme i dvije dopune izvještaja protiv pet lica. U 2015. godini podneseno je 15 izvještaja zbog postojanja osnova sumnje da je počinjeno krivično djelo protiv 22 lica (21 fizičko lice i jedno NN lice).

Izvještaji i dopune izvještaja iz oblasti nedozvoljene proizvodnje, prometa i posjedovanja oružja i vojne opreme i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune			Prijavljena lica		
	2015.	2016.	+/- %	2015.	2016.	+/- %
Izvještaji	15	6	-60%	22	13	-41%
Dopune izvještaja	-	2	-	-	5	-
UKUPNO	15	8	-47%	22	18	-18%

Sprovedeno je pet operativnih akcija („Francuzi“, „Valuta“, „Snimak“, „Sunce“ i akcija od 18.11.2016. godine na području Foče), što je za 400% više u odnosu na 2015. godinu kada je sprovedena jedna operativna akcija. U sprovedenim akcijama slobode je lišeno 11 lica, što je za 83% više u odnosu na 2015. godinu, kada je slobode lišeno šest lica.

Od ukupnog broja podnesenih izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu, pet izvještaja protiv 12 lica (11 fizičkih lica i jedno NN lice) i dvije dopune izvještaja protiv pet lica odnosili su se na krivično djelo neovlaštena proizvodnja i promet oružja i vojne opreme. U 2015. godini podneseno je 10 izvještaja protiv 17 lica (16 fizičkih lica i jedno NN lice). Izvještaji i dopune izvještaja podneseni tužilaštvima u BiH zbog postojanja osnova sumnje da je počinjeno krivično djelo:

- dva izvještaja okružnom tužilaštvu protiv tri lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 399. KZ RS (Nedozvoljena proizvodnja i promet oružja ili eksplozivnih materija);
- jedan izvještaj Tužilaštvu BiH protiv tri lica i jednog NN lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 193. KZ BiH (Neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom, te proizvodima dvojne upotrebe);
- jedan izvještaj Tužilaštvu BiH protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 399. KZ RS (Nedozvoljena trgovina i promet oružja ili eksplozivnih materija);
- jedan izvještaj Tužilaštvu BiH protiv četiri lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 250. KZ BiH (Organizovani kriminal), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 193. KZ BiH (Neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom, te proizvodima dvojne upotrebe);
- dvije dopune izvještaja Tužilaštvu BiH protiv pet lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 193. KZ BiH (Neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom, te proizvodima dvojne upotrebe).

Zbog neovlaštenog posjedovanja oružja i vojne opreme, podnesen je jedan izvještaj kantonalnom tužilaštvu protiv jednog lica, zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 371. KZ FBiH (Nedozvoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materija).

Policija Brčko Distrikta BiH je u saradnji sa Policijom Republike Austrije nakon višemjesečnih planskih aktivnosti provela operaciju kodnog naziva "KALIBAR" u kojoj je pored Policije Brčko distrikta BiH bila uključena i Policija Republike Austrije. Operativna akcija „KALIBAR“ se provodila pod nadzorom Tužilaštva Bosne i Hercegovine, a odnosila se na krivično djelo Organizovani kriminal u vezi sa krivičnim djelima Neovlašteni promet opojnih droga i Neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom. Operativna akcija je po naredbama nadležnog suda bila usmjerena prema ukupno 11 osumnjičenih, od kojih je četiri sa područja Federacije Bosne i Hercegovine, dok su sedam sa područja Republike Srpske. U samoj realizaciji, pored Policije Brčko distrikta BiH i Policije Austrije, učestvovali su i policijski službenici MUP RS (CJB Doboj i CJB Bijeljina) i policijski službenici MUP Posavske županije i MUP Zeničko-dobojskog kantona, kojom prilikom je na 16 lokacija izvršeno ukupno 39 pretresa od čega 11 stambenih objekata, 10 lica, 15 motornih vozila i 3 auto-tpada-radionica. Prilikom pretresa privremeno je oduzeto: 22 komada oružja (12 automatskih puški, 4 puški M48, 1 vojni snajper, 4 malokalibarske puške 3 pištolja), 17053 komada municije raznih kalibara, 28,018 kilograma raznog eksploziva, 102 ručna bomba, 41 okvir i redenik za puške i pištolje, 483 komada detonatora i detonatorskih kapisli, 39 mina (19 protivtenkovskih, 13 protiv pješadiskih PMA-2 PMA-1, 7 tromblonskih mina), 33 komada mobilnih aparat, kartica i računara, 450 kg duhana, 1 motorno vozilo, 2 pancira, 3 bajoneta i 1 prigušivač za AP. Operativna akcija "KALIBAR" je rezultirala lišenjem slobode 10 lica i raspisivanjem potrage za jednim licem, te podnošenjem izvještaja Tužilaštvu BiH protiv 11 lica zbog sumnje da su počinila krivično djelo Organizovanog kriminala, u vezi sa krivičnim djelom Neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom, dok su dva lica počinila i krivično djelo Nedozvoljen promet akciznih proizvoda.

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

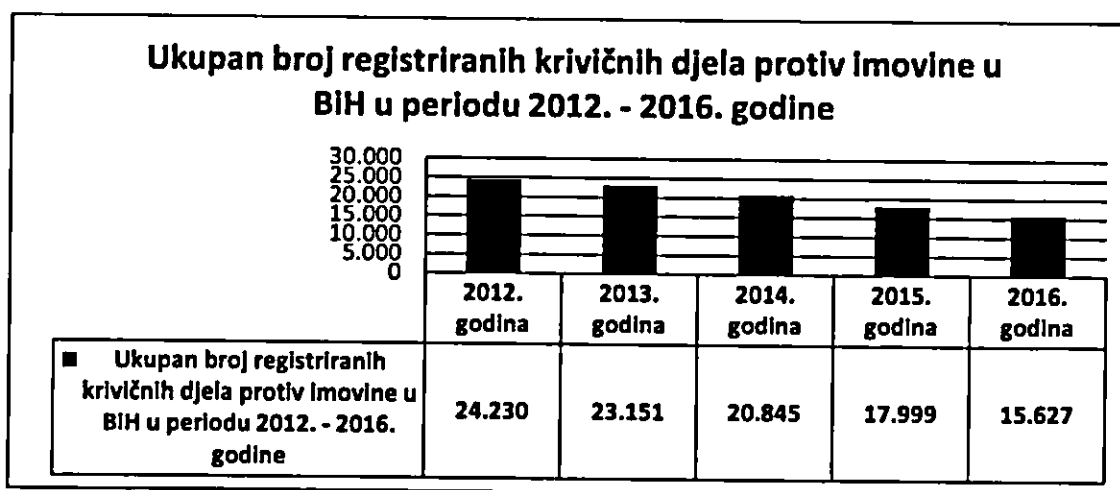
- U toku je provedba Strategije za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja - „SALW“ 2016 – 2020. godina.
- U Bosni i Hercegovini, trenutno je na snazi 12 zakona koji reguliraju ovu oblast a od kojih je šest usklađeno sa EU standardima. Četiri su ključne preporuke EU kako regulisati stanje u BiH; - uskladiti različitost definicija u zakonima, - izvršiti kategorizacija oružja, - uskladiti izgled isprave o oružju, - te kaznene odredbe.

- U Ministarstvu sigurnosti BiH operativna je i u funkciji centralna elektronska evidencija o kontroli kretanja oružja i vojne opreme.
- Vršena je dosljedna provedba Zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme.
- Teroristički napadi širom Evrope pokazali su kako ilegalno oružje može da nanese štetu velikih razmjera, a sama činjenica da teroristi na lak način dolaze u posjed ilegalnog oružja pokazuje slabosti sistema kontrole i nadzora, od proizvodnje, preko distribucije do krajnjih korisnika i iziskuje jedinstven međunarodni odgovor.

12. Registrirana krivična djela protiv imovine u BiH

Od ukupnog broja krivičnih djela (KD-a) registriranih u 2016. godini (29.179), 15.627 KD ili 53,55% odnosi se na krivična djela protiv imovine, što je manje nego 2015. godine. Zabilježeno je smanjenje broja krivičnih djela protiv imovine za 13,67% u odnosu na 2015. godinu (17.999). Smanjen je i broj izvršilaca ovih krivičnih djela za 14,70%.

Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD protiv imovine		
		2015.god.	2016.god.	+/-%
1.	FMUP	12.281	10.374	-15,53
2.	MUP RS	5.415	4.926	-9
3.	Policija Brčko distrikt BiH	293	320	9,21
4.	Granična policija BiH	10	7	-30
Ukupno u BiH		17.999	15.627	-13,17
Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	Osumnjičene osobe za KD protiv imovine		
		2015.god.	2016.god.	+/-%
1.	FMUP	5.663	4.570	-19,30
2.	MUP RS	3.227	3.018	-6,5
3.	Policija Brčko distrikt BiH	175	136	-22,28
4.	Granična policija BiH	11	17	54,54
Ukupno u BiH		9.076	7.741	-14,70

Ukupan broj registriranih krivičnih djela protiv imovine u Bosni i Hercegovini u periodu 2012. - 2016. godina je u konstantnom padu i manji za - 35,50%.

12.1. Registrirana krivična djela krađa (otuđenja) motornih vozila u BiH

Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD krađa motornih vozila		
		2015.god.	2016. god.	+/-%
1.	FMUP	1.097	897	-18,23
2.	MUP RS	172	126	-26,7
3.	Policija Brčko distrikt BiH	9	6	-33,33
Ukupno u BiH		1.278	1.029	- 19,48

U 2016. godini, u BiH je zabilježeno smanjenje krivičnih djela krađe (otuđenja) motornih vozila za -19,48% u odnosu na 2015. godinu.

U Federaciji BiH, u 2016. godini, izvršeno je 897 krivičnih djela otuđenja motornih vozila, što je manje za 200 djela (-18,2 %) u odnosu na uporedni period. Za ova djela je prijavljeno je 86 lica, što je manje za 21 ili (-19,6 %). Najviše motornih vozila je otuđeno na području Kantona Sarajevo 554 (61,76%).

U Republici Srpskoj, u 2016. godini, prijavljeno je 126 krivična djela koja se odnose na otuđenje motornih vozila (2015. godine 172), za -26,7% manje nego prethodne godine. Od ukupnog broja prijavljenih, u 63 slučaja se radilo o teškoj krađi vozila, u 29 slučajeva krađe vozila, a u 34 slučaja o oduzimanju vozila na motorni pogon.

12.2. Registrirana krivična djela razbojništvo

Razbojništva su u 2016. godini smanjena na nivou Bosne i Hercegovine (915), za -7,20% u odnosu na 2015. godinu (986), a broj izvršilaca je u porastu za 3,33 %.

Red. br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD razbojništva		
		2015.god.	2016. god.	+/%
1.	FMUP	875	801	-8,46
2.	MUP RS	97	102	-5,2
3.	Policija Brčko distrikt BiH	14	12	-14,28
Ukupno u BiH		986	915	-7,20
Red. br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	Broj počinitelja KD razbojništva		
		2015. god.	2016. god.	+/%
1.	FMUP	359	337	-6,13
2.	MUP RS	46	86	86,95
3.	Policija Brčko distrikt BiH	15	11	-26,66
Ukupno u BiH		420	434	3,33

12.3. Razbojničke krađe

Red. br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD razbojničke krađe		
		2015. god.	2016. god.	+/%
1.	FMUP	23	16	-30,4
2.	MUP RS	2	4	100
3.	Policija Brčko distrikt BiH	1	1	-
Ukupno u BiH		26	21	-19,23

U 2016. godini u BiH su u padu registrirana krivična djela razbojničke krađe za -19,23%.

Najčešći objekti napada su bile benzinske pumpe, sportske kladionice, samostalne trgovinske radnje, kuće i stanovi, apoteke, zlatare i banke.

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

- Raspoloživa saznanja o krivičnim djelima protiv imovine, ukazuju da je ovo izrazito međukantonalni vid kriminala, a sve više i međuentitetski.
- **Pad krivičnih djela razbojnička krađa u BiH** rezultat je poboljšanih načina zaštite najčešćih objekata napada: od vanjskih i unutarnjih nadzornih kamera do bolje stručno osposobljenih pripadnika zaštitarskih firmi.
- **Smanjenje izvršenja krivičnog djela krađe motornog vozila u 2016. godini**, dijelom je rezultat planski sprovedenih operativnih akcija kontrole autootpada na prostoru cijele BiH. Ove akcije, rezultirale su pronalaskom ukradenih automobila i presjecanjem sprega kriminalnih grupa. Međutim, s obzirom na sigurnu i brzu zaradu, ovaj vid kriminala u BiH podložan je obnavljanju, uz veliki broj povratnika u izvršenju krivičnog djela.

13. Zločini iz mržnje - Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti

Red. br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD		
		2015. god.	2016. god.	+/%
1.	FMUP	6	1	-83,33
2.	MUP RS	12	4	-66,7
3.	Policija Brčko distrikt BiH	-	1	-
Ukupno u BiH		18	6	-66,66

Krivično djelo izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti u BiH (6) je u 2016. godini u smanjenju za -66,66% u odnosu na 2015. godinu.

Podaci OSA-e ukazuju da je na području Bosne i Hercegovine, nastavljeno narušavanje javnog reda i mira, ispoljavanje različitih oblika nasilja, ugrožavanje opće sigurnosti građana i njihove imovine na više lokaliteta u Bosni i Hercegovini (npr. bacanje eksplozivne naprave, pucanje iz automatske puške, javno nošenje oružja i uzvikivanje prijetnji, upućivanje anonimnih prijetnji putem telefona, prijetnje hladnim oružjem, vrijeđanje i uznemiravanje povratnika, uznemiravanje vjernika prilikom obavljanja vjerskih obreda, paljenje državne zastave, ispisivanje vulgarnih, uvredljivih i prijetljivih grafita, parola i simbola, provokacije na društvenim mrežama, itd.), što je u konačnici rezultiralo narušavanjem zajedničkog života i međusobne tolerancije građana BiH.

Također su nastavljene provocirajuće i destruktivne aktivnosti jednog broja navijačkih skupina i njima bliskih ultradesničarskih organizacija i pokreta poznatih i po krajnje ekstremno radikalnim (čak i neofašističkim i neonacističkim) istupima na sportskim, ali i drugim javnim manifestacijama na prostoru Bosne i Hercegovine, najčešće u etnički osjetljivim sredinama. Iako su tokom 2016. godine po intenzitetu i formi ispoljavanja ovakve aktivnosti registrirane u manjem obimu nego prethodnih godina, dovoljno je upozoravajuće što se pod izlikom patriotizma iskazuje, propagira, širi i podstiče nacionalna, vjerska i rasna mržnja i netrpeljivost, a što u konačnici rezultira narušavanjem zajedničkog života i međusobne tolerancije građana BiH. Jedna od karakteristika ovih navijačkih skupina je da pojedinci, pored pripadnosti toj skupini, uporedo nastoje biti aktivni u drugim udruženjima i organizacijama koje

karakterišu radikalni elementi. Mada se incidenti izazvani/proizvedeni od ovih skupina ponekad odvijaju sporadično i bez posebnog povoda, najčešće ih prate određena društvena kretanja na lokalnom i širem nivou.

A) Kompjuterski kriminal

Cyber kriminal (sajber kriminal) je jedna od nezakonitih aktivnosti koja postepeno postaje izražena i na teritoriji Bosne i Hercegovine. Sve ubrzanija informatizacija i nove tehnologije omogućavaju lakše poduzimanje aktivnosti poput krađe identiteta, obaranja servera pravnih lica i slično, a sve sa ciljem neovlaštenog oduzimanja novca položenog na bankovnim računima ili pak odvijanja sumnjivih finansijskih transakcija.

Podaci OSA-e ukazuju da pripadnici kriminalnog miljea sa područja Bosne i Hercegovine sve više novac stečen protivzakonito transferiraju putem virtuelnog transakcijskog sistema Bitcoin (Bitkoin). Bitcoin je ujedno naziv i tzv. kriptovalute koja se koristi u ovim transakcijama. Transakcije između korisnika su direktne, bez registriranih posrednika (banaka) a iste se evidentiraju samo u online registru zvanom Blockchain (Blokčejn).

Jedan od korištenih modusa korištenja Bitcoina u BiH je taj da se upotrebom kompjuterskih programa (tzv. virusi ili worms-crvi) vrši blokiranje transakcijskih računa pravnih lica, a potom se za odblokiranje istih traži novčana uplata transferirana putem sistema Bitcoin. Slični oblici iznude nisu nepoznanica u zemljama Evropske unije i šire zbog čega Vijeće za ekonomska i monetarna pitanja Evropske unije ima u planu da oformi operativnu grupu koja bi pratila razvoj tehnologije u oblasti trgovine kriptovalutama i koja bi podnosila predloge za regulative iz ove oblasti, odnosno koja bi trebala razmotriti stavljanje platformi za razmjenu virtualnih valuta (exchange stranice) pod već postojeće direktive protiv pranja novca.

U Federaciji BiH, u 2016. godini, izvršeno je 26 krivičnih djela protiv sistema elektronske obrade podataka (kompjuterska prijevара i neovlašteni pristup zaštićenom sistemu i mreži elektronske obrade podataka). **U Brčko distriktu BiH u 2016. godini,** nije bilo evidentiranih krivičnih djela protiv sistema elektronske obrade podataka, dok nam podaci **MUP-a RS,** o visoko-tehnološkom kriminalitetu za 2016. godinu, nisu dostavljeni.

Najčešći oblici načina izvršenja krivičnog djela iz oblasti cyber kriminala su:

- neovlašteno dolaženje do pasvorda i korištenje istih bez dozvole stvarnih vlasnika a u cilju pribavljanja protivpravne materijalne koristi ili drugih benefita (zloupotreba informacija u cilju diskreditacije vlasnika ili sakrivanja stvarnog autora informacija preko drugih IP adresa...)
- neovlašteno sprečavanje ili ometanje pristupa javnoj mreži,
- izrada i unošenje računarskih virusa u namjeri njegovog unošenja u tuđi računar ili računarsku mrežu ili telekomunikacionu mrežu,
- unos netačnih ili propuštanje unosa tačnih podataka ili na drugi način uticanje na rezultat elektronske obrade i prenosa podataka u namjeri pribavljanja protivpravne imovinske koristi,
- zloupotreba audio-vizuelnih sadržaja.

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

- Policijske i sigurnosne agencije i institucije preduzimaju sve operativne radnje na identifikaciji počinitelaca krivičnih djela izazivanja nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti. Prema identifikovanim osumnjičenim licima, nadležni organi preduzimaju zakonske mjere.

- **Donošenje strategije BiH u borbi protiv visokotehnološkog kriminala**
- **Poboljšanje saradnje sa privatnim sektorom u borbi protiv kompjuterskog kriminala kroz razvijanje konkretnih sporazuma**
- **Podizanje svijesti vezano za sigurnost korištenja IT tehnologija**
- **Edukacija policijskih službenika i tužitelja o savremenom visokotehnološkom kriminalu i njihovim trendovima i modusima te pojavnim oblicima**
- **Kontinuirano unaprijeđenje tehnologija koje koriste agencije za provođenje zakona u BiH**
- **Opremanje i razvoj sigurnosti kompjuterskih sistema u institucijama u BiH**

14. Registrirana krivična djela protiv polnog integriteta

U BiH je u 2016. godini smanjen broj krivičnih djela (KD) protiv polnog integriteta (146) za -10,97% u odnosu na 2015. godinu. Smanjen je također i broj počinjenja krivičnog djela silovanje (27) za -25% (2015. 36), ali su u porastu KD iskorištavanje djece i malodobnih osoba za pornografiju (14), (2015. 6).

Red. br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD		
		2015.god.	2016. god.	+/%
1.	FMUP	130	95	-26,92
2.	MUP RS	30	48	60
3.	Policija Brčko distrikt BiH	4	3	-25
Ukupno u BiH		164	146	-10,97

15. Registrirana krivična djela protiv života i tijela

Na nivou BiH, u 2016. godini registriran je porast krivičnih djela protiv života i tijela (1.588) za 1,72% u odnosu na prethodnu godinu.

Red. br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD		
		2015.god.	2016.god.	+/%
1.	FMUP	922	934	1,30
2.	MUP RS	599	598	-0,2
3.	Policija Brčko distrikt BiH	40	56	40
Ukupno u BiH		1.561	1.588	1,72

U odnosu na prethodnu godinu, u 2016. godini došlo je na nivou BiH do smanjenja broja ubistava (45) za -24,44%, ali je broj ubistava u pokušaju (60) porastao je za 10%. U porastu na nivou BiH su krivična djela nanošenje teške tjelesne ozljede za 2,53% (2016. godine -525 KD a 2015.-512 KD), nanošenje lake tjelesne povrede za 1,6% (2016. godine -889 KD a 2015.-875 KD), te učestvovanje u tuči za 19,04% (2016.godine -50 KD a 2015.- 42 KD)

IV Javni red i mir

Stanje javnog reda i mira u Bosni i Hercegovini je gotovo na istom nivou u odnosu na isti period prošle godine. Povećan je broj prekršaja za 0,63%.

Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	PREKRŠAJI		
		2015. god.	2016. god	+/-%
1.	FMUP	17.644	18.180	3,04
2.	MUP RS	6.595	5.885	-10,8
3.	Policija Brčko distrikt BiH	130	151	16,15
4.	Granična policija BiH	2	1	-50
Ukupno u BiH		24.371	24.217	0,63

U strukturi prekršaja javnog reda i mira najbrojnije su tuče, fizički napadi, vrijeđanje, svađe, nedolično ponašanje, sprječavanje pripadnika policije u obavljanju javnih funkcija, neovlaštena upotreba oružja, nasilničko ponašanje, ugrožavanje prijetnjom napada, prosjačenje itd.

Najveći broj prekršaja je registriran na ulici, potom ugostiteljskim objektima, sportskim stadionima i dvoranama, vozilima javnog saobraćaja, te školama i školskim dvorištima.

U ovom periodu je bilo znatno manje nego ranije destruktivnog ponašanja jednog broja navijačkih skupina (uglavnom, mlađe starosne dobi) na sportskim okupljanima, odnosno stadionima u BiH, čemu je u znatnoj mjeri doprinijela i Odluka o uvođenju zabrane organiziranog odlaska navijača klubova na gostujuće utakmice.

Trendovi u preduzetim mjerama i naznaka narednih koraka

- Službenici policije će i u narednom periodu preduzimati planske aktivnosti na osiguranju javnih skupova, kao što su sportske, kulturne i druge manifestacije, te protestna okupljanja građana, koji mogu eskalirati i do krivičnih djela koja se mogu kvalificirati kao terorizam.
- Fenomenu navijačkog nasilja još uvijek se pristupa senzacionalistički i površno. Neophodan je dublji pristup kroz studije slučajeva u kojim se analiziraju kompleksni fenomeni u jednom konkretnom slučaju i prikazuju jednostavnim rječnikom, te su zato pogodne za predstavljanje složenih sadržaja široj javnosti.
- Analiziranjem stanja javnog reda i mira ukazuje se potreba poboljšanja materijalno-tehničkih uslova rada policijskih službenika, zaposlenih na njegovom održavanju.
- Ispitati i poboljšati zakonske mogućnosti saradnje sa zaštitarskim firmama, prije svega u organizaciji njihove edukacije za rad u sve složenijim sigurnosnim situacijama, kako u organizaciji zaštite raznih javnih koncerata tako i drugih javnih priredbi i sportskih manifestacija, imajući u vidu dešavanja u Parizu i drugdje.

PRILOG ZA INFORMACIJU O STANJU SIGURNOSTI U BIH ZA 2016. GODINU

Operativne akcije SIPA-e sprovedene samostalno							
Red. broj	Kodni naziv	Datum realizacije	Nadležni organ po čijoj je naredbi izvršena	Zajednička istraga i koordinirane akcije	Saradnja u sprovođenju akcije	Krivično djelo po članu KZ-a	Rezultati sprovedene akcije/napomena
1.	Coral	22.2.2016.	Kantonarno tužilaštvo Kantona Sarajevo	-	-	342. KZ FBiH (Organizovani kriminal) 273. KZ FBiH (Poreska utaja)	Slobode lišena dva lica na području Sarajeva zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivična djela pružajući knjigovodstvene i informatičke usluge privrednom društvu „Holiday Resort d.o.o. Sarajevo“
2.	Tango	22.2.2016	Kantonarno tužilaštvo Kantona Sarajevo	-	-	342. KZ FBiH (Organizovani kriminal) 210. KZ FBiH (Navođenje na prostituciju)	Slobode lišeno jedno lice na području Sarajeva zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo navođenje na prostituciju.
3.	Bez kodnog naziva	27.3.2016.	Tužilaštvo BiH	-	-	240. KZ BiH (Okrivljanje identiteta zaštićenog svjedoka)	Na području Sarajeva lišeno slobode jedno lice.
4.	Svjedok	7.7.2016.	Osnovni sud u Doboju Okružno tužilaštvo u Doboju	-	-	369. KZ RS (Ometanje pravde)	Lišena su slobode tri lica i pretreseni objekti na četiri lokacije na području Doboja i Banje Luke i privremeno oduzeti predmeti koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom postupku.
5.	Valuta	16.11.2016.	Sud BiH Tužilaštvo BiH	-	-	250. KZ BiH (Organizovani kriminal) 193. KZ BiH (Neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojne upotrebe)	Lišena su slobode tri lica i izvršeni pretresi na dvije lokacije i pronađene i privremeno oduzete dvije automatske puške sa dva okvira sa municijom, namijenjene za krijumčarenje u zemlje Evropske unije.
6.	Rampa	2.12.2016.	Sud BiH Tužilaštvo BiH	-	-	217. KZ BiH (Primanje dara ili drugih oblika koristi)	Slobode je lišeno jedno lice u Sarajevu (uposlenik Uprave za indirektno oporezivanje); Pretresen je objekat koje koristi lice lišeno slobode, radi privremenog oduzimanja predmeta izvršenja krivičnog djela.

PRILOG ZA INFORMACIJU O STANJU SIGURNOSTI U BIH ZA 2016. GODINU

7.	Miligram	2.12.2016.	Kantonarno tužilaštvo Kantona Sarajevo Opštinski sud Sarajevo	-	-	217. KZ BiH (Primanje dara ili drugih oblika koristi)	Pretresene su dvije lokacije na području Bihaća i slobode lišeno jedno lice.
8.	Sunce	14.12.2016.	Sud BiH Tužilaštvo BiH	-	-	250. KZ BiH (Organizovani kriminal) 193. KZ BiH (Neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojne namjene 195. KZ BiH (Neovlašteni promet opojnim drogama)	Slobode su lišena tri lica. Pretresena je pokretna i nepokretna imovina koju koriste lica lišena slobode i pronađeno je i privremeno oduzeto 10 kg eksploziva, četiri automatske puške, četiri pištolja, jedan sporgoreći štapin za eksploziv dužine 10 m, četiri detonatorske kapsle, preko 400 komada municije različitog kalibra, optički nišan, 21 okvir za oružje, te 100 kg opasne materije koja asocira na živu, 9,5 kg materije koja asocira na opojnu drogu marihuanu, 3 kg materije koja asocira na opojnu drogu speed, 300 g materije koja asocira na opojnu drogu heroin, četiri mobilna telefona, više SIM kartica, te značka Međunarodne policijske agencije – IPA.
9.	Bubuljica	22.12.2016.	Kantonarno tužilaštvo Kantona Sarajevo	-	-	238. KZ FBiH (Neovlašteni proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga) 52. Zakona o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije Kantona Sarajevo	Na području Sarajeva pretresen objekat na jednoj lokaciji, i prilikom pretresa pronađen je pištolj i municija, mobilni telefon i pakovanje nepoznate materije koja svojim izgledom asocira na opojnu drogu. Lišeno je slobode jedno lice.

PRILOG ZA INFORMACIJU O STANJU SIGURNOSTI U BIH ZA 2016. GODINU

Operativne akcije SIPA-e sprovedene u saradnji ili uz asistenciju policijskih agencija u BiH							
Red. broj	Kodni naziv	Datum realizacije	Nadležni organ po čijoj je naredbi izvršena	Zajednička istraga i koordinirane akcije	Saradnja u sprovođenju akcije	Krivično djelo po članu KZ-a	Rezultati sprovedene akcije/napomena
1.	Lutka 2	11.1.2016.	Tužilaštvo BiH Sud BiH	-	MUP Kantona Sarajevo	250. KZ BiH (Organizovani kriminal) 241. KZ BiH (Ometanje rada pravosuđa)	Na području Sarajeva lišena su slobode dva lica koja se sumnjiče da su tokom decembra 2015. godine, zastrašivanjem i obećavanjem nedozvoljene koristi, navodili na davanje lažnog iskaza svjedoka u krivičnom postupku koji vodi Tužilaštvo BiH i Osnovni sud u Prištini zbog krivičnog djela organizovani kriminal u vezi sa krivičnim djelom ubistvo. Pretpreseni su objekti na tri lokacije.
		25.1.2016.	Tužilaštvo BiH Sud BiH	-	MUP Kantona Sarajevo	241. KZ BiH (Ometanje rada pravosuđa)	U nastavku akcije na području Hadžića lišeno je slobode jedno lice i pretpreseni objekti na tri lokacije na području Sarajeva.
2.	Damask	11.1.2016.	Tužilaštvo BiH Sud BiH	-	MUP Unsko-sanskog kantona	162b. KZ BiH (Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim ili parapolijskim formacijama)	Slobode su lišena tri lica. Pretpreseni su objekti na tri lokacije na području Velike Kladuše gdje je pronađeno i privremeno oduzeto šest ručnih bombi, jedna trenutna tromblonska mina, dvije protivješađijske nagazne mine, 26 kom. municije za puškomitraljez M-84 7,62 mm, 30 kom. pušane municije 7,9 mm, šest kom. pištoljske municije 7,65 mm, mačeta, zastava ISIL-a, plastični šablon za oslikavanje obilježja ISIL-a, mobilni telefoni, SIM kartice i drugi predmeti koji mogu poslužiti kao dokaz u daljem postupku.
		12.1.2016.					Pretpresen je teren u dvorištu kuće na području Velike Kladuše koju koristi jedno lice lišeno slobode, gdje je pronađeno i privremeno oduzeto oružje (puškomitraljez M72 7,62 mm, automatska puška AP47 7,62 mm, vojni karabin M48 7,9 mm, poluautomatska puška PAP 7,62, 302 kom. municije 7,62 mm, dva kom. manevarske municije 7,62 mm, 25 kom. municije 7,9 mm, 12 okvirova za automatsku pušku, jedan kompletan zatvarač od poluautomatske puške PAP, jedan prazan ređenič 7,9

PRILOG ZA INFORMACIJU O STANJU SIGURNOSTI U BIH ZA 2016. GODINU

							mm i jedan metak za mitraljez M84 7,9 mm).
							Na graničnom prelazu Međunarodni aerodrom Sarajevo lišeno je slobode jedno lice iz Velike Kladuše, nakon što je isporučeno iz Republike Turske gdje je bilo u pritvoru izvesno vrijeme. Lice lišeno slobode sumnjiči se da je u periodu od novembra 2014. godine do juna 2015. godine boravilo na sirijskom ratištu gdje je učestvovalo u oružanim sukobima na strani terorističke organizacije ISIL.
							Na Međunarodnom aerodromu Sarajevo slobode su lišena dva lica (jedno lice iz Gračanice i jedno iz Bosanske Dubice), koja su izručena iz Republike Turske gdje su provela određeni vremenski period. Lica lišena slobode sumnjiče se da su u proteklom periodu na sirijskom ratištu učestvovala u oružanim sukobima na strani ISIL-a.
							Na području Sarajeva lišeno je slobode jedno lice koje se sumnjiči da je u periodu od 2012. do 2014. godine više puta boravilo na području Sirije i Iraka i učestvovalo u oružanim sukobima na strani radikalnih terorističkih grupa. Pretresen je stambeni objekat koji koristi lice lišeno slobode.
							Lišena su slobode tri lica. Pretreseno je više stambenih objekata koje koriste lica lišena slobode.
							Na području Zvornika u mjestu Šepak izvršeni pretresi na dvije lokacije; Lišeno je slobode jedno lice.
							Lišeno je slobode jedno lice. Pretresen je objekat na jednoj lokaciji u kojem je
3.	Damask	20.1.2016.	Tužilaštvo BiH Sud BiH	-	Granična policija BiH	202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe) 201. KZ BiH (Terorizam) 162b. KZ BiH (Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim ili parapolicijskim formacijama)	
		16.2.2016.	Tužilaštvo BiH Sud BiH	Granična policija BiH Obavještajno-bezbjednosna agencija BiH Federalna uprava policije	Granična policija BiH	202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe) 201. KZ BiH (Terorizam)	
		17.3.2016.	Tužilaštvo BiH Sud BiH	-	-	202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe) 201. KZ BiH (Terorizam)	
		11.7.2016.	Tužilaštvo BiH	Obavještajno-bezbjednosna agencija BiH	-	201. KZ BiH (Terorizam)	
4.	Damask IV	16.8.2016.	Tužilaštvo BiH	-	MUP Republike Srpske	202. KZ BiH (Finansiranje terorističkih aktivnosti) 202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe) 201. KZ BiH (Terorizam)	
		11.11.2016.	Sud BiH	-	MUP Zeničko-dobojskog	202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe)	

PRILOG ZA INFORMACIJU O STANJU SIGURNOSTI U BIH ZA 2016. GODINU

			Tužilaštvo BiH	kantona	162b. KZ BiH (Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim ili parapolicijskim formacijama)	pronađeno i privremeno oduzeto oružje, municija i dvije ručne bombe.
5.	Pavlović banka	5.1.2016.	Tužilaštvo BiH Sud BiH	MUP Republike Srpske	209. KZ BiH (Pranje novca) 347. KZ RS (Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja)	Na području Bijeljina, Doboja i Banje Luke pretreseni su objekti na ukupno pet lokacija (prostorije Pavlović International Bank a.d. Bijeljina u Bijeljini, Banjoj Luci i Doboju te objekti dva pravna lica na području Bijeljine).
6.	Pavlović banka	11.2.2016.	Tužilaštvo BiH Sud BiH	MUP Republike Srpske	209. KZ BiH (Pranje novca)	Lišena su slobode tri lica.
7.	Lištica	11.2.2016.	Tužilaštvo BiH Sud BiH	MUP Kantona Sarajevo MUP Hercegovačko- neretvanskog kantona MUP Zapadnoherceg ovačkog kantona MUP Zeničkodobojs kog kantona	250. KZ BiH (Organizovani kriminal) 210. KZ BiH (Poreska utaja ili prevara) 210a. KZ BiH (Nedozvoljen promet akciznih proizvoda) 210b. KZ BiH (Nedozvoljeno skladištenje robe) 209. KZ BiH (Pranje novca)	Pretreseni su objekti na 25 lokacija na području Gruda, Širokog Brijega, Čitluka, Zenice i Sarajeva, gdje je pronađeno i privremeno oduzeto 5,5 tona rezanog duvana, 20.000 duvana u listu, tri mašine za sječenje duvana, 32.890 KM i 22.860 EUR, četiri putnička motorna vozila, 800 kutija cigareta različitih marki bez porijekla i drugi predmeti. Slobode je lišeno 14 lica koja se sumnjiče da su u periodu od novembra 2015. do februara 2016. godine nezakonito nabavljala duvan u listu, prerađivala ga, rezala i bez obilježavanja akciznim markicama i plaćanja obavezne akcize i PDV-a neovlašteno prodavala širom BiH. U tom periodu prodali su najmanje 55 tona duvana, čime je budžet BiH oštećen za iznos od oko 7.850.000 KM, a prijavljena protivpravna imovinska korist veća je od 1.200.000 KM. Devet lica lišenih slobode je, u skladu sa uputama postupajućeg tužioca, pušteno a pet predato Tužilaštvu BiH na dalje postupanje.
8.	Duvan	23.2.2016.	Tužilaštvo BiH	MUP Zapadno hercegovačkog kantona Uprava za indirektno oporezivanje BiH	210a. KZ BiH (Nedozvoljen promet akciznih proizvoda)	Na području Gruda pronađeno je i oduzeto 6.780 kg duvana u listu (oko 45 kartonskih kutija i 20 bala duvana u listu umotanih u pvc foliju). Izvršen je uviđaj i nastavljen rad na otkrivanju počinilaca krivičnog djela.

PRILOG ZA INFORMACIJU O STANJU SIGURNOSTI U BIH ZA 2016. GODINU

9.	Buybook	23.3.2016.	Tužilaštvo BiH Sud BiH	-	MUP Tuzlanskog kantona	243. KZ BiH (Nedozvoljeno korištenje autorskih prava)	Pretpreseni su objekti na tri lokacije na području Tuzle, gdje je pronađeno i privremeno oduzeto 45 kopiranih udžbenika, koji su bez odobrenja autora ili drugog nosioca autorskog prava distribuirani na području BiH, i 26 komada opreme za umnožavanje.
10.	Lavina	31.3.2016.	Tužilaštvo BiH Sud BiH	-	MUP Republike Srpske Granična policija BiH	383. KZ RS (Organizovani kriminal) 263. KZ RS (Zloupotreba ovlaštenja u privredi) 347. KZ RS (Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja) 280. KZ RS (Pranje novca) 379. KZ RS (Falsifikovanje ili uništavanje službene isprave)	Lišeno je slobode deset lica na širem području BiH, koja se sumnjiče da su kao pripadnici organizovane kriminalne grupe počinila više krivičnih djela obavljajući poslove u Bobar banci, prvenstveno u dodjeli kredita u višemilionskim iznosima, kao i nezakonitih bankarskih garancija za razne poslove, kršeći procedure i garancije propisane Zakonom o bankama RS, te na taj način nanijele štetu i omogućile sticanje nezakonite imovinske koristi u iznosu od oko 123 miliona KM. Pretpreseni su objekti na pet lokacija na području Bijeljine, Banje Luke i Zvornika.
11.	Bez kodnog naziva	14.4.2016.	Tužilaštvo BiH Sud BiH	-	MUP Kantona Sarajevo	240. KZ BiH (Otkrivanje identiteta zaštićenog svjedoka)	Pretpresen je stambeni objekat na području Sarajeva i jedno lice saslušano u svojstvu osumnjičenog.
12.	Kurir	15.4.2016.	Tužilaštvo BiH Sud BiH	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	MUP Republike Srpske MUP Tuzlanskog kantona MUP Kantona Sarajevo MUP Hercegovačko- neretvanskog kantona Policija Brčko distrikta BiH	249. KZ BiH (Udruživanje radi činjenja krivičnih djela) 210. KZ BiH (Poreska utaja ili prevara) 209. KZ BiH (Pranje novca) 31. KZ BiH (Pomaganje)	Pretpreseno je sedam lica i 37 objekata na 18 lokacija na području Sarajeva, Mostara, Pnjavora, Tuzle i Brčko distrikta BiH, s ciljem pronalaženja i privremenog oduzimanja predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz u daljem postupku. Više pravnih lica u vlasništvu kineskih državljana uvezlo je razne vrste roba iz Narodne Republike Kine, a najveći dio robe prodavan je bez evidentiranja u poslovnoj dokumentaciji. Na ovaj način pribavljena je veća količina novca bez porijekla, koji je potom posredstvom više saradnika, bh. državljana, nelegalno prebacivan u Republiku Hrvatsku, odakle je preko računa poslovnih banaka transferisan na račune saradnika u Kini. Sumnja se da je u periodu od 1.1.2013. do 31.12.2015. godine, na ovaj način iz zemlje izneseno oko tri miliona eura, čime su oštetili budžet BiH za više od 430 hiljada eura.
13.	Volan	21.4.2016	Sud BiH Tužilaštvo	-	MUP Republike Srpske	250. KZ BiH (Organizovani kriminal) 287. KZ FBiH (Teška krađa)	Na području Pala pretpreseni su objekti i pregledan teren na više lokacija, što je rezultiralo pronalaskom dva putnička motorna vozila visoke klase koja su prethodno

PRILOG ZA INFORMACIJU O STANJU SIGURNOSTI U BIH ZA 2016. GODINU

			BiH	MUP Kantona Sarajevo		otudena na području Kantona Sarajevo.
14.	Volan	5.8.2016.	Sud BiH Tužilaštvo BiH	MUP Kantona Sarajevo MUP Republike Srpske	250. KZ BiH (Organizovani kriminal) 214. KZ BiH (Krijumčarenje) 287. KZ BiH (Teška krađa)	Na području Istočnog Sarajeva pretreseni su objekti na četiri lokacije koje koriste tri lica koja su ranije lišili slobode policijski službenici MUP-a Kantona Sarajevo i spriječili krađu putničkog motornog vozila marke „BMW“. Prilikom pretresa pronađeni su i privremeno oduzeti predmeti koji mogu poslužiti kao dokazi u daljem postupku.
15.	Volan	12.8.2016	Sud BiH Tužilaštvo BiH	MUP Republike Srpske	250. KZ BiH (Organizovani kriminal) 214. KZ BiH (Krijumčarenje) 287. KZ BiH (Teška krađa)	Pretreseni su objekti na četiri lokacije na području Istočnog Sarajeva prilikom čega je pronađena i privremeno oduzeta veća količina dijelova rastavljenih motornih vozila, za koje se sumnja da su predmeti iz krivičnog djela teška krađa.
16.	Ostrvo	18.5.2016.	Sud BiH Tužilaštvo BiH	MUP Hercegovačko-neretvanskog kantona Granična policija BiH	250. KZ BiH (Organizovani kriminal) 195. KZ BiH (Neovlašteni promet opojnim drogama)	Lišena su slobode četiri lica koja se sumnjiče da su kao pripadnici organizovane kriminalne grupe vršila neovlašteni promet opojne droge kokain sa područja Republike Hrvatske i Savezne Republike Njemačke na područje Bosne i Hercegovine. Droga je distribuirana u količinama od pet do 100 grama krajnjim preprodavcima i konzumentima na području Hercegovačko-neretvanskog kantona i Zapadno-hercegovačkog kantona. Pretresen je stambeni objekat, prateći objekti i teren na tri lokacije na području Ljubuškog. Privremeno je oduzeto 465g opojne droge heroin (400 gr miksano heroina i 65 gr heroina visoke čistoće i kvaliteta).
17.	IDDEA	31.5.2016	Sud BiH Tužilaštvo BiH	MUP Republike Srpske	220. KZ BiH (Zloupotreba položaja ili ovlaštenja) 209. KZ BiH (Pranje novca)	Na području Banje Luke slobode je lišeno jedno lice. Pretresena su dva stambena objekta koje koristi osumnjičeno lice, radi pronalazačenja i privremenog oduzimanja dokumentacije i drugih predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz u daljem postupku. Lice lišeno slobode sumnjiči se za zloupotrebu prilikom nabavke, isporuke i uspostave sistema i opreme za izdavanje ličnih dokumenata.
18.	Čarli	15.6.2016.	Sud BiH Tužilaštvo BiH	Uprava za indirektno oporezivanje BiH MUP Unsko-	250. KZ BiH (Organizovani kriminal) 210. KZ BiH (Poreska utaja ili prevara) 214. KZ BiH (Krijumčarenje) 215. KZ BiH (Organizovanje	Pretreseni su objekti na 14 lokacija na području Cazina i Velike Kladuše. Prema preliminarnim procjenama, vrijednost pronađene robe iznosi više od 500.000 KM. Slobode je lišeno sedam lica među kojima su lica zaposlena u Upravi za indirektno oporezivanje BiH i vlasnici špediterskih firmi. Lica lišena slobode sumnjiče

PRILOG ZA INFORMACIJU O STANJU SIGURNOSTI U BIH ZA 2016. GODINU

					sanskog kantona	grupe ljudi ili udruženja za krijumčarenje ili rasturanje neocarinjene robe) 220. KZ BiH (Zloupotreba položaja ili ovlaštenja) 217. KZ BiH (Primanje dara i drugih oblika koristi) 218. KZ BiH (Davanje dara i drugih oblika koristi) 210b. KZ BiH (Nedozvoljeno skladištenje robe)	se da su duži vremenski period vršila nezakonite aktivnosti u vezi sa uvozom u BiH polovnih automobila, rezervnih dijelova i druge robe, izbjegavajući plaćanje PDV-a i drugih dažbina, s ciljem sticanja protivpravne imovinske koristi, čime su oštetili budžet BiH.
19.	Oaza	7.7.2016.	Kantonalni sud u Sarajevu	-	MUP Kantona Sarajevo	342. KZ FBiH (Organizovani kriminal) 273. KZ FBiH (Poreska utaja) 272. KZ FBiH (Pranje novca)	Pretraseteni su objekti na pet lokacija na području Sarajeva i lišena slobode dva lica.
20.	Zenica II	26.9.2016.	Tužilaštvo BiH	-	MUP Republike Srpske	250. KZ BiH (Organizovani kriminal) 195. KZ BiH (Neovlašteni promet opojnim drogama)	Pretraseteni su objekti na četiri lokacije gdje je pronađena i privremeno oduzeta određena količina narkotičkih sredstava, automatsko naoružanje, municija, mobilni telefoni, kao i drugi predmeti koji će se koristiti kao dokazi u daljem postupku; Na području Novog Grada slobode su lišena dva lica i jedno lice na području Sarajeva (jedno lice državljanin Cme Gore, a druga dva lica državljani BiH).
21.	Shimak	5.10.2016.	Sud BiH	-	Granična policija BiH	193. KZ BiH (Neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom, te proizvodima dvojne upotrebe)	Pretraseten je jedan objekat na području Sarajeva. Slobode su lišena dva lica koja se dovode se u vezu sa spornim snimkom italijanskog novinara u dokumentarnom filmu o trgovini oružjem.
		13.10.2016.	Tužilaštvo BiH	-	-		Identifikovano je i lišeno slobode jedno lice. Istragom je utvrđeno da su za navedenim licem nadležni organi Republike Italije raspisali crvenu međunarodnu potjernicu.

PRILOG ZA INFORMACIJU O STANJU SIGURNOSTI U BIH ZA 2016. GODINU

[illegible]

PRILOG ZA INFORMACIJU O STANJU SIGURNOSTI U BIH ZA 2016. GODINU

										Pretrazeni su objekti na dvije lokacije u Obudovcu.	
		11.10.2016								Na području Gradačca od jednog fizičkog lica oduzeto je 1,2 tone duvana u listu koji je predat u skladište Uprave za indirektno oporezivanje BiH u Šamcu.	
		17.10.2016									
24.	Pismo	4.11.2016	Sud BiH Tužilaštvo BiH	-	MUP Kantona Sarajevo	186. KZ BiH (Međunarodna trgovina ljudima) 187. KZ BiH (Međunarodno navođenje na prostituciju)				Na području Vogošće lišeno je slobode jedno lice. Pretrazeni su objekti i vozilo s ciljem pronalaska i privremenog oduzimanja predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz u daljem postupku.	
25.	Carmen	7.11.2016.	Sud BiH Tužilaštvo BiH	-	MUP Republike Srpske MUP Kantona Sarajevo	220. KZ BiH (Zloupotreba položaja ili ovlaštenja) 219. KZ BiH (Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem) 219a. KZ BiH (Davanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem) 264a. KZ RS (Zloupotreba u postupku javne nabavke) 268. KZ RS (Neovlašteno davanje poklona ili darova)				Na području Sarajeva i Istočnog Sarajeva lišena su slobode dva lica. Pretrazeno je više poslovnih i privatnih objekata.	
26.	Miljacka i Igman	8.11.2016.	Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo	-	MUP Kantona Sarajevo	342. KZ FBiH (Organizovani kriminal) 383. KZ FBiH (Zloupotreba položaja ili ovlaštenja) 381. KZ FBiH (Davanje dara i drugih oblika koristi) 380. KZ FBiH (Primanje dara i drugih oblika koristi) 387. KZFBiH (Nesavjestan rad u službi)				Pretrazene su prostorije kazneno-popravnih zavoda „Miljacka“ i „Igman“ s ciljem prikupljanja dokaza o počinjenom krivičnom djelu.	
27.	Blok	9.11.2016.	Kantonalni sud Kantona Sarajevo	-	MUP Kantona Sarajevo MUP Bosansko- podrinjskog	383. KZ FBiH (Zloupotreba položaja ili ovlaštenja) 272. FKZ (Pranje novca) 381. KZ FBiH (Davanje dara i drugih oblika koristi)				Lišena slobode četiri lica; Pretrazeni su objekti na šest lokacija.	

PRILOG ZA INFORMACIJU O STANJU SIGURNOSTI U BIH ZA 2016. GODINU

			Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo		kantona		
	30.11.2016			-	MUP Kantona Sarajevo	383. KZ FBiH (Zloupotreba položaja ili ovlaštenja) 250. KZ FBiH (Zloupotreba procjene) 33. KZ FBiH (Pomaganje)	Lišena su slobode dva lica i pretresene tri lokacije.
28.	Ringišpil 16.11.2016.	Sud BiH Tužilaštvo BiH	Uprava za indirektno oporezivanje BiH		MUP Srednjo- bosanskog kantona MUP Zapadno- hercegovačkog kantona MUP Zeničko- dobojskog kantona MUP Republike Srpske	250. KZ BiH (Organizovani kriminal) 210. KZ BiH (Poreska utaja ili prevara) 302. KZ FBiH (Zloupotreba osiguranja) 251. KZ FBiH (Prevara u privrednom poslovanju) 261. KZ FBiH (Krivotvorenje ili uništenje poslovnih ili trgovačkih knjiga ili isprava) 274. KZ RS (Falsifikovanje ili uništavanje poslovnih ili trgovačkih knjiga ili isprava) 259. KZ FBiH (Krivotvorenje znakova za obilježavanje robe, mjera i utega) 348. KZ FBiH (Davanje lažnog iskaza) 209. KZ BiH (Pranje novca) 272. KZ FBiH (Pranje novca) 342. KZ FBiH (Organizovani kriminal) 383. KZ FBiH (Zloupotreba položaja ili ovlaštenja) 252. KZ FBiH (Sklapanje štetnog ugovora) 250. KZ FBiH (Zloupotreba procjene) 28. KZ FBiH (Pokušaj) 31. KZ FBiH (Sapočiniteljstvo)	Na području Kiseljaka izvršeni su pretresi na devet lokacija. Lišeno je slobode 17 lica.
29.	Urban 29.11.2016.	Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo	-		MUP Kantona Sarajevo	383. KZ FBiH (Zloupotreba položaja ili ovlaštenja) 252. KZ FBiH (Sklapanje štetnog ugovora) 250. KZ FBiH (Zloupotreba procjene) 28. KZ FBiH (Pokušaj) 31. KZ FBiH (Sapočiniteljstvo)	Pretreseni su objekti na sedam lokacija. Slobode je lišeno sedam lica. Počinjenim krivičnim djelima oštećen je budžet Kantona Sarajevo za iznos veći od tri miliona KM.

PRILOG ZA INFORMACIJU O STANJU SIGURNOSTI U BIH ZA 2016. GODINU

							273. KZ FBiH (Poreska utaja)	
--	--	--	--	--	--	--	------------------------------	--

Operativne akcije SIPA-e sprovedene u saradnji sa policijskim organima drugih zemalja								
Red. broj	Kodni naziv	Datum realizacije	Nadležni organ po čijoj je naredbi izvršena	Zajednička istraga i koordinirane akcije	Saradnja u sprovođenju akcije	Krivično djelo po članu KZ-a	Rezultati sprovedene akcije/napomena	
1.	Damask IV	9.1.2016	Tužilaštvo BiH Sud BiH	FBI MUP Crne Gore Granična policija BiH	Granična policija BiH	162b. KZ BiH (Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim ili parapolijskim formacijama) u pokušaju	Na Graničnom prelazu Hum - Šćepan polje lišena slobode dva lica i spriječen njihov odlazak na sirijsko ratište. Izvršena su dva pretresa.	
2.	Damask Montenegro	6.5.2016	Tužilaštvo BiH Sud BiH	Crna Gora Republika Albanija Republika Makedonija Republika Bugarska	Granična policija BiH	162b. KZ BiH (Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim ili parapolijskim formacijama) 26. KZ BiH (Pokušaj)	Na području Trebinja lišeno je slobode jedno lice iz Sarajeva koje je vraćeno iz Crne Gore i time je spriječen njegov odlazak na sirijsko ratište i pridruživanje terorističkoj organizaciji ISIL. Lice je zadržala Granična policija BiH i predala ga policijskim službenicima SIPA-e.	
3.	Mamić	25.1.2016.	Tužilaštvo BiH	Nadležni organi Republike Hrvatske	MUP Livanjskog kantona MUP Zapadno hercegovačkog	209. KZ BiH (Pranje novca)	Po zahtjevu Republike Hrvatske za pružanje međunarodne pravne pomoći, a po naredbi Tužilaštva BiH, pretreseni su poslovni i stambeni objekti na dvije lokacije na području Ljubuskog i Tomislavgrada, koje koristi jedno lice.	

PRILOG ZA INFORMACIJU O STANJU SIGURNOSTI U BIH ZA 2016. GODINU

					kantona			
4.	Francuzi 16	16.3.2016.	Sud BiH Tužilaštvo BiH	Nadležni organi Republike Francuske	MUP Republike Srpske MUP Tuzlanskog kantona.	250. KZ BiH (Organizovani kriminal) 193. KZ BiH (Neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojnje namjene)	Po naredbi Suda BiH i Tužilaštva BiH, a po zahtjevu nadležnih organa Republike Francuske za pružanje medunarodne pravne pomoći, pretreseni su objekti na tri lokacije na području Tuzle, Teočaka i Zvornika, s ciljem pronalaženja i privremenog oduzimanja predmeta koji se mogu dovesti u vezu sa počinjenjem krivičnog djela krijumčarenje oružja iz BiH u Republiku Francusku.	
5.	Bez kodnog naziva	3.10.2016.	Tužilaštvo BiH	Nadležni organi Republike Hrvatske	-	Krivično djelo prevara po KZ Republike Hrvatske	Na području Mostara lišeno je slobode jedno lice radi izručenja Republici Hrvatskoj, za kojim su nadležni organi Republike Hrvatske putem Interpola raspisali medunarodnu potjernicu s ciljem izvršenja presude Opštinskog suda u Zagrebu.	
6.	TWINS	4.11.2016.	Sud BiH Tužilaštvo BiH	Služba za borbu protiv organizovanog kriminala MUP-a Republike Srbije i Tužilaštvo za organizovani kriminal Republike Srbije MUP Republike Hrvatske Savezna kriminalistička policija Savezne Republike	MUP Kantona Sarajevo	250. KZ BiH (Organizovani kriminal) 186. KZ BiH (Medunarodna trgovina ljudima) 187. KZ BiH (Medunarodno navođenje na prostituciju) 209. KZ BiH (Pranje novca)	Pretreseni su objekti na više lokacija. Lišeno je slobode osam lica koja se sumnjiče da su duži vremenski period vrbovala više mlađih ženskih osoba sa područja Srbije i BiH, te ih slali u Njemačku i Austriju da se bave prostitucijom. Ženske osobe koje su pokušale izaći iz lanca bile su izložene prijetnjama i psihičkom i fizičkom zlostavljanju. Organizatori lanca prostitucije imali su unaprijed razrađen sistem vrbovanja djevojaka i organizovanja njihove eksploatacije, tako što su na određenim internet stranicama objavljivali oglase na kojima su nudili pružanje seksualnih usluga. Istovremeno, na teritoriji Republike Srbije, Republike Austrije, Savezne Republike Njemačke i Republike Hrvatske sprovedene su operativne aktivnosti u okviru kojih su lišena slobode osumnjičena lica i pretreseni objekti na više lokacija.	

PRILOG ZA INFORMACIJU O STANJU SIGURNOSTI U BIH ZA 2016. GODINU

					Njemačke Policija Republike Austrije				
					MUP Republike Srbije Obavještajno- bezbjednosna agencija BiH Granična policija BiH MUP Kantona Sarajevo MUP Republike Srpske MUP Tuzlanskog kantona MUP Hercegovačko- neretvanskog kantona MUP Srednjo- bosanskog kantona				
7.	Papirus	3.10.2016.	Kantonalni sud u Sarajevu Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo			342. KZ FBiH (Organizovani kriminal) 373. KZ FBiH (Krivotvorenje isprave) 375. KZ FBiH (Ovjeravanje neistinitog sadržaja).	Pretpreseni su objekti na ukupno 11 lokacija na području Sarajeva i Zvornika. Slobode je lišeno deset lica. Razbijen je organizovani lanac krađe identiteta građana BiH, koje su koristili za izradu lažnih ličnih dokumenata za 36 lica iz kriminalnog miljea.		
8.	I.K.	18.11.2016.	Sud BiH Tužilaštvo BiH		MUP Crne Gore MUP Republike Srpske	193. KZ BiH (Neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojne upotrebe)	Na području Foče lišeno je slobode jedno lice. Pretpresena su tri objekta, prilikom čega je pronađeno i privremeno oduzeto osam ručnih bacača zolja, dva tromblona, jedna poluautomatska puška i dvije lovačke puške bez odgovarajuće dokumentacije i veća količina municije različitog kalibra.		